

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

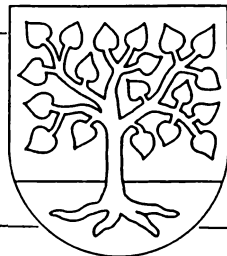
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 16, juli 1997

Indhold

s. 2

Foreningsprogrammer

F.02 Slægts- og lokalhistorisk Forening for Grindsted og Omegn	s. 14
F.04 Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn	s. 15-16
F.07 Slægtshistorisk Forening Odense	s. 16-17
F.08 Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers	s. 17
F.10 Trekantområdets Slægtshistoriske Forening	s. 17-18
F.11 Slægtshistorisk Forening Vestsjælland	s. 19-20
F.12 Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn	s. 20-21
F.13 Slægtshistorisk Forening Århus	s. 22-23
F.15 Slægtshistorisk Forening for Aalborg -egnen	s. 23-24
F.16 Egns- og Slægtshistorisk Forening Holstebro	s. 25
F.20 Haderslev Slægtsforsknings Forening	s. 25-26
F.22 Slægtshistorisk Forening Korsør	s. 26
F.24 Roskilde egnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie	s. 27
F.25 Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland	s. 27-28
F.27 Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland	s. 28-29
F.29 Silkeborg Slægtshistoriske Forening	s. 29-30
F.30 Amager Slægtshistoriske Forening	s. 30-31
F.31 Ry Slægtshistoriske Forening	s. 31
F.33 Slægtshistorisk forening Brønderslev	s. 31-32
F.34 Hvidovre Slægtsforskere	s. 32-33
F.37 Slægts- og lokalhistorisk Forening for Nørre, Sønder og Mols Herreder	s. 33-34
F.38 Fuglebjerg slægts- og lokalhistorisk forening	s. 34
F.39 Slægtshistorisk Forening for Storstrøms Amt	s. 35
F.40 Vestlollands Slægtsforskningsforening	s. 35-36
Øvrige programmer:	
Herning, Kolding, København og Sønderjylland	s. 36

SLÆGTEN (ISSN 0905-7064) udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger, p.t. 1. januar og 1. juli. Red.: Anton Blaabjerg, Birgit Øskov og Ole Bech Knudsen. - Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller større dele deraf dog kun efter tilladelse.

Indhold

- Nyt fra redaktionen s. 3
- Nyt fra **SSF** s. 3-11
- Nyt fra **DHF** s. 11
- **SSFs** bestyrelse og medlemsforeninger s. 12-13
- Programmer, se forside s. 14-36
- Slægtsforskerdag, Kbh. s. 37
- Lokalarkiver, Vestsjælland s. 38
- Vestlolland s. 38
- Forsk i Århus s. 38-39
- Adopterede s. 39-40
- Læsø - slægtsforskning! s. 41-48
- Kalmar-unionen s. 48-51
- Nyt leksikon s. 51-53
- Bryggerne s. 53-55
- Bøger s. 55-56

For uopfordret indsendt stof påtager **SLÆGTENS** redaktion sig intet ansvar.

Redaktion, ekspedition og betaling

- Anton Blaabjerg, ansv. red., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
- Birgit Øskov, eksp., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76, modtager senest 15.5. og 15.11. programmer, artikler samt besked om antal og abonnementsmåde for det kommende nummer. - Ønskes bladet tilsendt samlet, oplyses antal, og ønskes det tilsendt hvert enkelt medlem, indsendes kuverter (selvklæbende, A5 med endelukning, B-mærkede, frankerede med 4,75 kr., adresserede og afsenderstemplede).

- Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C ☎ 86 11 55 47, modtager ligeledes senest 15.5. og 15.11. foreningernes betaling (se nedenfor) på **SLÆGTENS giro 0 94 55 87**. - Privatabonnement opkræves een gang årligt (giro vedlagt januar-nummeret), betales senest 1.2.; efterfølgende opkrævning pålægges 10 kr.

Priser

- Abonnement til alle medlemmer i **SSFs** foreninger blot 5 kr. pr. nr. + forsendelse 40 kr.
- Privat årsabonnement (2 numre, incl. forsendelse) 50 kr. - Abonnenter bosat i udlandet (også Norden), der benytter giro til betaling, dog 65 kr. + forsendelse. - Løssalg af nyeste nr. 25 kr. + forsendelse. - Ældre numre (nr. 10 og 12-15) 10 kr. pr. stk. + forsendelse.

Aktiviteter

1. september

Sidste tilmelding i *Slægtsforskertræf* 1998 i Silkeborg.

1. september

HVEM FORSKER HVAD udkommer.

20. september

Slægtsforskerdag i København med temaet: *Sundhed, sygdom og armod*, se s. 37.

10.-12. oktober

SSFs weekendkursus på Snoghøj Folkehøjskole med temaet: *Skab liv om slægten*.

15. november

Sidste frist for indsendelser til **SLÆGTEN**, nr. 17.

1. januar 1998

SLÆGTEN nr. 17 udkommer.

Nyt fra redaktionen

Siden sidste nummer af bladet blev udgivet har endnu en forening meldt sig under fjerne - dels som medlem af SSF og dels som abonnent på bladet til alle medlemmerne. Det drejer sig om *Vestlollands Slægtsforskningsforening*, der hermed bydes hjertelig velkommen! - Foreningen præsenterer sig selv andetsteds i bladet.

De abonnerende foreningers medlemstal vokser støt - nu lige knap 2.400, hvortil kommer 260 private abonnenter, så bladet er aldrig tidligere nået ud til så mange slægtsforskere, som det gør nu! - Til sammenligning kan nævnes, at nr. 13 fra årsskiftet 1995/96 "kun" blev modtaget af knap 1.900 foreningsmedlemmer og 215 private abonnenter, altså en oplagsstigning på knap 25% på blot 1½ år!

Vi håber at kunne forvalte denne positive udvikling til gavn for bladet og det på en sådan måde, at antallet af sider med tilbud til slægtsforskere, praktiske anvisninger og mindre artikler kan vokse. - Alle opfordres

hermed til at indsende artikler og oplysninger om gode tilbud for slægtsforskere!

Det er glædeligt, at flere og flere foreninger indsender program på diskette. Det letter håndteringen af dem hos ekspeditionen betydeligt - og det er dejligt!

Der er dog stadig foreninger, der "blot" nøjes med at indsende et fint udskrevet program, hvoraf det med al ønskelig tydelighed fremgår, at det er skrevet på en pc'er, og så spørger man sig selv: Hvorfor er disketten ikke med? - Hvis der er tvivl om, hvorvidt ens diskette kan læses af ekspeditionen, så ring dog og spørg! ASCII-filer kan vist altid læses!

Det må dog her bemærkes, at for at opnå tidsbesparelse ved indsendelse på diskette, må programmet "ligne" SLÆGTENS redigerede programmer så meget som muligt! - Vi hører gerne om forslag til fornuftigere programredigering, end den hidtil benyttede.

- På forhånd tak

AB

Nyt fra SSF

Bestyrelsesmøde 12. januar 1997 kl. 10 hos Orla i Haderslev

Tilstede var: Ulla Nørskov, Hans H. Worsøe, Svend Vinther-Knudsen, Jytte Skaaning, Orla I. Madsen og Erik B. Fisker.

1. *Godkendelse af dagsorden*
Godkendt.

2. *Godkendelse af referat*
Godkendt.

3. *Orientering ved formanden*

- Ulla har været til Hans H. Worsøes afskedsreception.

- Der er kommet tre nye medlemsforeninger i SSF: *Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Nørre, Sønder og Mols Herreder*; *Fuglebjerg Slægts- og Lokalhistoriske Forening* samt *Slægtshistorisk forening for Storstrøms Amt*.

4. *Orientering ved kassereren*

Ulla har i Stefans fravær modtaget foreløbigt regnskab for 1996 til gennemgang. Der var enkelte beløb, der skulle sættes under andre poster, ellers var alt i orden. Udgifterne til afholdelse af møder var steget noget siden året før, hvilket skyldes, at der er holdt flere møder, og at ingen bestyrelses-

medlemmer nu har mulighed for fri rejse med DSB. Regnskabet viser et overskud på 5.839,09 kr., men da Snoghøj-kurset gav et overskud på 7.149,90 kr., er der reelt et underskud i SSF på 1.310,81 kr.

Da vi ikke kan regne med, at Snoghøj vil give overskud hver gang, skal SSF kunne løbe rundt i sig selv, og skal der komme flere initiativer fra SSF, vil det blive nødvendigt med en prisstigning. Som udgangspunkt vil vi foreslå 2 kr.

5. *Orientering om HVEM FORSKER HVAD*

Der har ikke siden sidste bestyrelsesmøde i SSF været møde i Redaktionsudvalget for HFH; derfor havde Erik ikke noget at berette. Jytte havde derimod fået grønt lys til at lave litteraturlister til HFH, men ville høre bestyrelsens mening om rækkefølgen i den amtslige inddeling af litteraturlisten. Ind til videre har den fulgt Traps rækkefølge, men nogle har ønsket den i alfabetisk orden. Vi blev enige om at lade den fortsætte efter Traps orden.

6. *Årsmøde 1997*

Ulla havde modtaget ønske fra DIS-Danmark om, at SSF kan komme med til deres årsmøde, og at vi dermed også inviterer dem med til vores årsmøde. Vi blev enige om, at det var en god ide og inviterer hermed en person fra DIS-Danmark gratis med.

Ulla havde lavet en foreløbig beretning, som vi gennemgik. Der blev ændret lidt i dispositionen og gjort nogle tilføjelser. - Ulla har forsøgt at finde nogle folk til de poster, der skal besættes ved årsmødet, og forslagene blev diskuteret.

7. *Kørselsgodtgørelser*

Vi drøftede forholdene omkring kørselsgodtgørelser. Der er to forskellige takster til godtgørelse af transport i bil, og vi blev enige om at fortsætte med den høje takst på godt 2 kr. pr. km. som hidtil. Desuden skal man have mulighed for at benytte det mest praktiske transportmiddel i de givne situa-

tioner.

Prisen for fortæring i forbindelse med bestyrelsesmøderne skal der sættes et niveau for, som ikke må overskrides. Vi vil bede Stefan om at fastsætte et passende beløb.

8. *Snoghøj*

Orla har lavet et foreløbigt program for Snoghøj-kurset til efteråret. Da kravet fra Folkeuniversitetet om foredragenes længde er, at en dobbeltlektion er 2 x 55 min., blev vi nødt til at rykke en del af tidspunkterne i programmet. Vi blev enige om, at en del af foredragene helst skulle omhandle mere konkrete sager end en overordnet gennemgang.

9. *Næste bestyrelsesmøde*

holdes lørdag 22. februar kl. 10 - ca. 17 hos Jytte.

10. *Svends forslag*

I sommeren 1996 lavede Svend et udkast til, hvilke aktiviteter SSF kunne prøve at få i gang i fremtiden. Ud fra dette drøftede vi forskellige muligheder:

- En form for multimedie-program på diskette, der kan fange børns og voksnes interesse for slægtsforskning og samtidig fungere som en vejledning i dette.
- Et todages weekend-kursus for undervisere i slægtsforskning gældende for både nye og rutinerede undervisere. Første år skal nok kun være for nybegyndere. Jytte og Hans laver en skitse til et sådant kursus. Desuden blev der tidligere på mødet drøftet, om vi skulle prøve at få indflydelse på den nye arkivlov. Der kommer et udkast til ændringer af loven, og skal vi have indflydelse, skal det ske inden sommer. Hans vil lave et udkast med ønsker fra SSF, der varetager kilders tilgængelighed og publikumsfaciliteter. Ulla sætter dette på dagsordenen til det næste møde i DHF. Det vil være givtigt, hvis DHF og SLA foruden SSF prøver at få indflydelse på arkivloven.

11. Eventuelt - Intet.

Århus, 19. januar 1997,
Erik B. Fisker, referent.

Bestyrelsesmøde i Odense 24. februar 1997 kl. 10-17

Fraværende: Erik B. Fisker

1. *Godkendelse af dagsorden*
Godkendt.

2. *Godkendelse af referat*

Navne på personer, som bestyrelsen drøfter til tillidsposter o.l. skal ikke fremgå af referatet, der offentliggøres.

3. *Orientering ved formanden*

Dansk Historisk Fællesråd har truffet aftale med Matrikelstyrelsen om at betale 500 kr. pr. år for medlemsforeningernes medlemmers ret til at gengive indkøbte matrikelkort i deres slægthistoriske udgivelser, artikler o.l. Kortenes oprindelse skal anføres. Et eksemplar af det materiale, hvor kortene gengives skal afleveres til Matrikelstyrelsen.

4. *Regnskab og budget*

Det udarbejdede regnskab for 1996 blev godkendt af bestyrelsen, og budgettet for 1997 blev rettet til med et forslag om at forhøje kontingentet fra 7 til 9 kr. pr. år. Udgifter til møder og rejser er fordoblet i forhold til sidste år. Det skyldes dels, at der er holdt flere møder, dels at der tidligere var flere bestyrelsesmedlemmer, der rejste gratis, som ansat ved DSB.

Udgifter til diæter og rejser ved bestyrelsesmøderne afregnes i.h.t. statens regler. P.t. med 2,33 kr. pr. kørt km., 38,45 kr. for morgenmad og 76,89 kr. for såvel frokost som middag. Det enkelte bestyrelsesmedlem bestemmer selv, hvilket transportmiddel der anvendes.

5. *Orientering om HVEM FORSKER HVAD*
Da Erik var fraværende, orienterede Ulla om, at der nu forelå regnskaber for HFH for både 1995 og 1996.

6. *Årsmøde 1997*

Ulla forelagde udkast til årsberetning, som blev tilrettet og godkendt.

Svend forelagde udkast til nye aktiviteter for SSF, som ligeledes blev tilrettet og godkendt.

Slægtshistorisk Forening Herning har fremsendt forslag til årsmødet under punktet *Indkomne forslag*. Herning-foreningen foreslår, at referater fra SSFs bestyrelsesmøder skal sendes til medlemsforeningerne senest 10 dage efter bestyrelsesmøderne.

7. *Snoghøj*

Programmet for kursus på Snoghøj 1997 er færdigt. Alle foredragene er på plads. For at holde prisen på samme lave niveau som sidste år, har bestyrelsen besluttet at stryge natmaden. - Forhandlinger om tilskud er endnu ikke færdigbehandlet med Folkeuniversitetet.

8. *Dansk Historisk Fællesråd*

Ulla oplyste, at deltagelse i BOGMESSEN 1997 er aflyst p.g.a manglende interesse.

9. *Næste bestyrelsesmøde*

20. april 1997 umiddelbart efter årsmødet.

10. *Tidsfrister, hvad skal vi nå og til hvilken tid?*

Ulla vil opstarte en slags kalender over de aktiviteter, bestyrelsen skal tage action på i årets løb. Vi skal alle hjælpe til med at udbygge og vedligeholde denne liste.

11. *Eventuelt*

Det blev besluttet, at Hans Worsøe skulle repræsentere SSF på planlægningsmødet i Oslo i sommeren 1997 vedr. Nordisk samarbejde indenfor slægtsforskning. Mødet erstatter det møde, som var planlagt afholdt på den aflyste Nordiske konference for

slægtsforskning og EDB for slægtsforskere på Schäffergården sidste sommer (Hans blev af private grunde forhindret).

Hans Worsøe uddelte et oplæg til drøftelse om udvikling af kurser for undervisere i slægtsforskning.

Vi drøftede i hvilket omfang emner, som bestyrelsen drøftede, men endnu ikke har

konkluderet på, kan omtales uden for bestyrelseskredsen. Konklusionen blev, at med mindre det udtrykkeligt aftales, er emner, der drøftes ikke fortrolige! Men en smule pli skader ikke.

Frederiksberg, 26. februar 1997
Svend Vinther-Knudsen.

SSFs årsmøde 1997

Mødet blev afholdt 19.-20. april på Blommenslyst Kro lidt udenfor Odense med deltagelse fra 19 af foreningerne. Årsmødet blev i år afholdt i fællesskab med DHF, hvorfra flere deltagere overværede SSFs møde.

1.-2. Valg af dirigent og 2 referenter

Til dirigent blev valgt Birgit Løgstrup, DHFs formand, og som referenter Inger Lerche, København, og Ole Bech Knudsen, Århus. Dirigenten konstaterede, at mødet var indkaldt i henhold til vedtægterne.

3. Bestyrelsens beretning

blev aflagt ved formanden, Ulla Nørskov:

Beretning for 1996

Først på året 1996 sluttede kulegravningsbanden arbejdet med de nye vedtægter, hvor der ikke blev de store ændringer i forhold til de tidligere. Udkastet blev da også efter en kort diskussion vedtaget på årsmødet uden de store ændringer.

På sidste årsmøde blev der valgt en næsten helt ny bestyrelse, kun 2 medlemmer sad også i den tidligere. Vi konstituerede os med Hans Worsøe som næstformand, Stefan Andersen som kasserer, Erik Bjerre Fisker som sekretær og jeg som formand. Orla og Hans står for Snoghøj, Hans varetager det Nordiske samarbejde, i DHFs bestyrelse indtræder Ulla, Svend blev aktivitetskonsulent, Jytte laver litteraturlister til HFH og

Erik sidder i redaktionsudvalget i HFH.

Som noget nyt har både formand og kasserer adgang til foreningens konti. Det vil bl.a. gøre det lettere ved fremtidige bestyrelsesskift, hvor der så forhåbentlig altid vil være en med fuldmagt. Det tog os nemlig flere måneder at få rådighed over girokontoen.

Der var planlagt en stor nordisk konference for Slægtsforskning og EDB for slægtsforskere i København i år, som SSF stod for i samarbejde med DIS og Samfundet. Forhåndsinteressen havde været stor, men det viste sig, at der kun meldte sig 54 deltagere, så derfor blev den aflyst. Der blev i stedet holdt et møde mellem de nordiske foreninger, hvor Erik deltog ganske kort.

Vi får en masse hæfter fra de andre nordiske foreninger, og vi vil i fremtiden donere Frederiksberg Bibliotek med Slekt og Data, DIS-Norge og Skåne Genealogen. Alle de resterende hæfter vil være til salg på årsmøder og Snoghøj for små penge.

Medlemmer

Vi har i år fået 3 nye medlemmer, nemlig Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Nørre, Sønder og Mols Herreder, Fuglebjerg Slægts- og Lokalhistoriske Forening og Slægtshistorisk Forening for Storstrøms Amt. Vi vil gerne byde jer hjertelig velkomne, og en er da også tilstede her i dag. - SSF har således i dag 36 medlemsforeninger med i alt ca 4.300 medlemmer.

Weekendkursus

En af de store bestyrelsesopgaver er at holde kursus på Snoghøj før efterårsferien. Det var i år Hans Worsøe og Orla I. Madsen, der tilrettelagde det. Der var som sædvanlig fuldt hus, dog var der også plads til alle, og næsten alle, der ønskede enkeltværelse, fik det også. Det er efterhånden blevet en weekend, hvor folk ikke kun kommer for at lære mere, men det sociale samvær har også fået en stor betydning. - Det næste kursus finder sted 10. - 12. oktober 1997 med titlen "Skab mere liv om slægten".

Publikationer

SLÆGTEN

Takket være 3 ihærdige personer er SLÆGTEN som sædvanlig udkommet med 2 numre. I julinummeret var der trykt et spørgeskema vedr. SLÆGTEN med det formål at få en eventuel utilfredshed med bladet frem. Der kom kun meget få skemaer tilbage, og de var meget positive. Det må så tages som et tegn på, at medlemmerne generelt er tilfredse med SLÆGTEN, ellers var flere nok faret i blækkuset. SLÆGTEN er nu som varslat steget til 5 kr. og så løber den næsten rundt.

På årsmødet blev der rejst forslag om, at SLÆGTEN skulle sendes ud til alle bestyrelsesmedlemmer. Da det ville være for stor en udgift for SSF, blev vi enige om at opfordre bestyrelserne til at tegne et særabonnement til 25 kr. pr. medlem pr. år, og det er der da også flere foreninger, der har gjort. Alle formænd får som sædvanlig et eksemplar tilsendt.

HVEM FORSKER HVAD

Det lykkedes at få regnskabet for HFH færdigt, så det var mig i hænde 6. december. Det var jo mildt sagt lidt efter fristen, men bortset fra tiden har der ikke været nogen problemer i det.

Alle bilag og beholdninger var til stede, og der var ingen påtaler fra revisoren udover forsinkelsen. Dette har været en stor byrde for de implicerede i år, og specielt

skal Finn Andersen have tak for al den tid, han har brugt på at løse dette problem. - HVEM FORSKER HVAD har fået ny kasserer, idet John Bison har overtaget regnskabet pr. 1. august.

Der er nu også kommet tilbud ud til de foreninger, der abonnerer til alle medlemmer, som er acceptable, og de varslede prisstigninger er stillet i bero. Også tidsfristerne er lavet lidt mere fleksible, så de, der selv skriver deres tekst på computer, kan sende ind senere.

Så vi håber, at HFH nu har fundet sine ben, så det i fremtiden kommer til at køre på skinner.

Udsendelser

På Snoghøj havde vi et foredrag af Charlotte Jensen fra Landsarkivet for Sjælland, hvor hun fortalte om alle de informationsfoldere, som hun havde lavet. Vi fik en aftale med hende om, at vi fik et sæt, som vi så har fået kopieret og er i gang med at udsende til medlemsforeningerne. Foreningerne må så igen tage kopier og sælge til deres medlemmer for kopieringsudgifterne. For at spare porto kommer de med i det omfang, de kan være i kuverten, når vi sender andet ud, eller jeg afleverer dem til de foreninger, som jeg møder. Alt er klar til udlevering, så tag lige jeres kuvert med hjem, hvis I ikke har fået den.

Vi har også en aftale med Rigsarkivet om, at vi udsender alle deres informationsfoldere, noget som vi specielt på denne side af Bæltet er glade for; det har nok ikke så stor betydning for dem, der bor nær København.

Samarbejde

I år holder vi jo som bekendt årsmøde sammen med DHF. Det gør vi hvert 3. år. DHF er også som SSF en paraplyorganisation, hvor medlemmerne foruden SLA (lokalarkiverne) og DLF (Dansk Lokalhistorisk Forening) bl.a. tæller alle Statens arkiver, Kort- og Matrikelstyrelsen, Toldhistorisk Selskab, Den gamle By i Århus, mange museer og

biblioteker - i alt over 70 forskellige.

I september fik DHF ny formand, idet Grethe Ilsøe jo fratrådte sin stilling, og derfor ikke kunne være formand mere. I stedet blev Birgit Løgstrup valgt som ny formand.

I år har vi for første gang inviteret DIS med til vores årsmøde, for vi mener, at alle kan få noget positivt ud af et godt samarbejde.

Møder og receptioner

Jeg har deltaget i Landsarkivet i Viborgs reception for at fejre, at alle mikrokort af kirkebøger nu er færdige og i Grethe Ilsøe og Hans Worsøes afskedsreceptioner. Jeg har ligeledes deltaget i SLAs og DHFs årsmøder. De foregik som et langt weekendkursus i Middelfart. Der var rigtig mange spændende foredrag, men der deltager også omkring 200 mennesker, så der kan laves meget mere med så mange deltagere.

Jeg vil gerne til slut sige den øvrige bestyrelse tak for et godt samarbejde i året, der gik, og jeg håber, at vi får lige så mange spændende timer sammen i dette år.

På bestyrelsens vegne

*Ulla Nørskov
formand*

Beretningen blev herefter godkendt uden videre diskussion.

4. Fremlæggelse af det reviderede regnskab for 1996 til godkendelse

Før kassereren kunne gennemgå regnskabet, ønskede Peter Kudsk, Viborg, forklaring på, at der var udsendt 2 forskellige regnskaber. Kassereren beklagede, at regnskabet ikke havde været færdigrevideret ved første udsendelse pga. tidsnød. Ved den endelige revision var der foretaget visse omposteringer, men slutresultatet var det samme: et overskud på 5.630 kr. Ingrid Gade, Aalborg, undrede sig over den store stigning i møde- og rejseudgifter. Det skyldtes imidlertid, at

man før havde haft bestyrelsesmedlemmer, der kørte med DSB-rabat, hvilket ikke længere var tilfældet. Desuden var mødeaktiviteten sat i vejret. Regnskabet blev herefter godkendt.

5. Fremlæggelse af planer/budgetter for 1997 & 1998

Under punktet om planer/budgetter fremlagde SSFs aktivitetskonsulent, Svend Vinther-Knudsen, en aktivitetsplan for 1997-98, som han dog var klar over krævede mange penge til gennemførelse. Han gennemgik organisationsstrukturen for DHF, Samfundet, DLF, SLA, SSF og DIS, og kunne ikke forstå, at der var så mange foreninger, der dog har fælles interesser. Ønskede en forenklet organisationsstruktur, gerne ledsaget af kontingent-forhøjelser. Mente heller ikke, at DHF som paraplyorganisation kunne varetage alle sine forskellige medlemmers behov. Han fremhævede, at mange af ideerne var hans egne og ikke nødvendigvis dækkede SSFs bestyrelse. Mente bl.a., at SSF og DIS burde finde et meget tættere samarbejde, eventuel sammenlægning, og ikke gå hinanden i bedene.

Finn Andersen, Samfundet, fandt forslaget om CD-rom til undervisningsbrug for en fortrinlig ide, som kunne bruges såvel individuelt som på aftenskoler. Men det kostede mange penge og var for stor en mundfuld for SSF alene. Burde finde samarbejdspartnere udenfor det traditionelle slægtsforsker-miljø.

Anton Blaabjerg, SLÆGTENS redaktør, foreslog, at man udarbejdede undervisningsmateriale på papir, og derefter lod SLÆGTEN være behjælpelig med udgivelsen.

Hans Worsøe fremhævede, at flere af bestyrelsesmedlemmerne var vokset op med de gamle organisationsstrukturer og mente, at foreningernes interesser var for forskellige til, at de kunne slås sammen. Han anså Svend Vinther-Knudsens forslag for at være for radikalt og ønskede i stedet mere samarbejde.

Der udspandt sig herefter en længere di-

skussion om budgettet, idet der var blevet fremlagt to forskellige udkast, ét med kontingent på 7 kr., og ét på 9 kr. Man nåede til enighed om, at budgettet med kontingent på 7 kr. gjaldt for 1997, mens kontingent på 9 kr. gjaldt 1998. Herefter drøftedes 1997-budgettet. De forøgede møde- og rejseomkostninger blev forklaret med, at årsmødet 1997 strakte sig over 2 dage i fællesskab med DHFs årsmøde. Inger Lerche, København, spurgte, om udgiften til SLÆGTEN var et tilskud? Ulla Nørskov svarede, at posten dækkede over de eksemplarer, som SSF udsendte til foreningernes formænd, samt til arkiver og andre institutioner. Budgettet for 1997 blev så vedtaget.

6. Fastsættelse af kontingent for 1998

Bestyrelsen foreslog en kontingent-forhøjelse på 2 kr. pr. medlem i medlemsforeningerne, altså fra 7 til 9 kr. årligt. Det begrundedes især med stigende portoudgifter og øgede rejseomkostninger.

Raymond Brix, Køge, ville vide, hvor stor en formue SSF ønskede at opbygge? - Ulla Nørskov fremhævede Snoghøj-kurset som en meget tung opgave at løfte. Hvis kurset skulle risikere at blive aflyst, kunne SSF komme til at hænge på en udgift omkring 60.000 kr.

Peter Kudsk, Viborg, syntes, at udgifterne svingede for meget og ønskede at se et budget for 1998. - Svend Vinther-Knudsen forsvarede stigningen med henvisning til mulighederne for at sætte nye aktiviteter igang.

Finn Andersen, Samfundet, så ikke med stor lyst på kontingentstigningen, da Samfundet betalte ca. 25% af SSFs samlede kontingent. Ønskede at få udarbejdet en ny og differentieret kontingent-struktur.

Orla I. Madsen mente, at Snoghøj-kurset ville give overskud, men det var ikke her, SSF skulle samle sin formue sammen.

Anton Blaabjerg var glad for at høre Finn Andersens forslag om omstrukturering af kontingentet. Syntes desuden, at Snoghøj-kurset burde ud af regnskabet og køres som en selvstændig kursusvirksomhed under

SSFs opsyn. - Hans Worsøe advarede mod at udskille Snoghøj-kurset. Troede ikke, at der var nogen, som ville påtage sig at drive det.

Forslaget om kontingentforhøjelse blev sat til skriftlig afstemning. For stemte 17, imod 11 og 11 var blanke. Nyt årligt kontingent er herefter 9 kr. pr. medlem.

7. Indkomne forslag

Herning-foreningens forslag om udsendelse af bestyrelsesreferater senest 10 dage efter møderne blev diskuteret. Desværre var Herning-foreningen ikke selv tilstede. - Ulla Nørskov forklarede, at Herning-foreningen tidligere selv havde haft et bestyrelsesmedlem i SSF og dermed hurtigere adgang til informationer. Hun mente, at den nye praksis med at offentliggøre referaterne 2 gange om året i SLÆGTEN var udmærket, og blev bakket op af Peter Kudsk, som var glad for den forbedrede information.

Anton Blaabjerg mente, at SSF ikke burde udsende ordrette referater, men lade formanden give en skriftlig fremstilling, som kunne trykkes i SLÆGTEN.

Herning-foreningens forslag blev enstemmig forkastet.

8. Valg til bestyrelsen

På valg til bestyrelsen var Svend Vinther-Knudsen, Orla I. Madsen og Erik Bjerre Fisker, som alle blev genvalgt.

9. Valg af bestyrelsessuppleant

Som suppleant til bestyrelsen blev valgt Bente Klercke Rasmussen, Århus.

10.-11. Valg af revisor og revisorsuppleant

På revisorposten ønskede Tove Glud Rasmussen, Århus, ikke at modtage genvalg, og i stedet valgtes Mikael Horn, *Slægtshistorisk Forening Vestsjælland*. Som revisorsuppleant valgtes Søren Stengaard, Kolding.

12. HVEM FORSKER HVAD

SSFs repræsentant i HVEM FORSKER HVADS redaktionsudvalg, Erik Bjerre Fisker, beklæ-

gede, at der ikke forelå en beretning fra HFH. Der havde været afholdt to møder i redaktionsudvalget, hvor man især havde diskuteret nyanskaffelser og prisfastsættelser.

Prisen for forenings-abonnement var blevet fastsat til kostpris + moms + porto, ialt 40 kr. - Prisen for 1998 var sat lidt lavere, til skønsmæssig 38,75 kr. Prisen for personlig abonnement 1998 var kostpris + 20% + moms + porto, ialt 65 kr. - Prisen for løssalg var kostpris + 50% + moms + porto, ialt 80 kr.

For at lette administrationen skal indsenderne anføre, om de er medlem af en slægtshistorisk forening. Herefter behøver foreningerne ikke længere at indsende medlemslister til HFH. Der var en del debat om delabonnementer til foreningerne på f.eks. minimum 5 eksemplarer. Man mærkede en positiv indstilling, men Samfundet og DIS skal først spørges.

13. Fastsættelse af tid og sted for årsmødet 1998

Der var forslag om at fremrykke årsmødet til før påske, men det kan næppe lade sig gøre af hensyn til regnskab og revision. Man ønskede også, at mødestedet var mere centralt placeret i forhold til en DSB-station.

Næste årsmøde blev fastsat til 18. april 1998 omkring Odense.

14. Eventuelt

Herunder beklagede formanden for DIS, Bent Pilgaard, sig over, at Svend Vinther-

Knudsen havde henvendt sig personligt til bestyrelsesmedlem Erik Kann og ikke til foreningen i forbindelse med overvejelserne om SSFs aktivitetsplan. Men DIS var positiv indstillet til et tættere samarbejde med SSF. Kunne dog ikke støtte Svend Vinther-Knudsens organisationsplaner, som byggede på et for løst grundlag. DIS var meget interesseret i at udbrede slægtsforskningen på Internettet og kunne eventuelt stå for organiseringen, men de enkelte foreninger måtte selv opbygge deres informationer.

Formanden for DLF, Erik Helmer Pedersen, berettede om et nyt projekt om svenskekrigene op til 1660 og ønskede i den forbindelse et tættere samarbejde mellem alle DLFs og SSFs foreninger omkring udforskningen.

Grethe Ilsøe fortalte om projektet *Dansk Kvindebiografisk Leksikon*, som nu havde fået bevillinger til de næste 3 år. Hun indkaldte forslag til hvem, der skulle indgå. Der var plads til ca. 2000 biografier, som dog ikke skulle omfatte tidligere biograferede kvinder. Som et eksempel nævntes, at Ølgod Museum havde foreslået omtale af en lokal kvindelig urmager fra begyndelsen af 1800-tallet.

Formanden for SLA, Jacob Bang Jensen, deltog også i mødet og var glad for muligheden for at høre, hvad der rørte sig i andre foreninger. Da ikke flere ønskede ordet, afsluttede dirigenten mødet med tak for god ro og orden.

Referenter:

Inger Lerche

Ole Bech Knudsen

Bestyrelsesmøde 20. april 1997 kl. 13 på Blommenslyst Kro

Tilstede var: Ulla Nørskov, Hans H. Worsøe, Stefan Andersen, Svend Vinther-Knudsen, Jytte Skaaning, Orla I. Madsen og Erik B. Fisker.

1. Konstituering

Bestyrelsesmedlemmerne fortsætter med de samme poster som i det forløbne år. Formand: Ulla Nørskov; næstformand: Hans H. Worsøe (Nordisk Samarbejde); kasserer: Stefan Andersen; sekretær: Erik B. Fisker (HVEM FORSKER HVAD, Redaktionsudvalg);

Jytte Skaaning (Litteraturlister til HVEM FORSKER HVAD); Svend Vinter-Knudsen (Aktivitetskonsulent) og Orla I. Madsen (Snoghøj).

2. Tid og sted for næste møde

Bestyrelsesmødet holdes hos Jytte søndag 8. juni, kl. 10.

3. Evaluering af årsmødet

Mødet gik godt, når der ses bort fra det manglende budget for 1998. Det blev drøftet, og vi fandt det problematisk at skulle forudsige, hvilke udgifter og indtægter foreningen ville stå over for halvandet år frem i tiden. Derfor talte vi om, at budgettet for det følgende år burde være foreløbigt.

Angående afholdelse af arrangementet over to dage var der både meninger for og imod. Ikke alle slægtshistoriske foreninger har råd til at sende repræsentanter afsted med overnatning, og derfor deltog mange kun om lørdagen. På den anden side har det været til stor nytte at kunne skabe kontakter og snakke på tværs af foreningerne. Der er tre år til næste årsmøde i fællesskab med DHF, så spørgsmålet tages op til den tid.

Kontingentstigning

Der blev gennemført den ønskede stigning

i kontingentet, men det er muligt, at der skal laves en anden indtægtsstruktur. F.eks. skal det undersøges, om det er muligt at få del i nogle tipsmidler.

Omstrukturering i netværket af foreninger
Svends oplæg kom som en overraskelse for resten af bestyrelsen. Forslaget blev diskutert.

4. HVEM FORSKER HVAD

Der blev drøftet lidt omkring priserne på HFH, og der var enighed om, at der skulle være en synlig forskel i prisen på fuld foreningsabonnement og delvis foreningsabonnement.

5. Skrift til undervisningsbrug

Der skal nedsættes et udvalg til at lave denne eller disse publikationer, og vi kan ikke forlange, at de pågældende personer skal gøre det gratis. Punktet skal tages op på næste møde, inden vi kontakter folk til udvalget. Jytte og Hans vil gerne være med i udvalget.

Århus, 20. april 1997,
Erik B. Fisker, referent.

Nyt fra DHF

Lige efter SSFs årsmøde holdt Dansk Historisk Fællesråds årsmøde. Repræsentanter fra SSF, der fandt det naturligt at blive til dette møde, blev på et velforberedt årsmøde orienteret om "overforeningen", hvori SSF samarbejder med de lokalhistoriske arkiver og foreninger, SLA og DLF, og mange historiske institutioner, arkiver og foreninger (se Birgit Øskovs artikel *Sådan hænger vi sammen* i SLÆGTEN nr. 9, 1994).

Vi bør være interesseret i DHF, der udgiver bøger som Bauers *Calender* (som bog og på diskette) og *Dansegilde og mordbrand - Vejledning om retsbetjentarkiver!*

Som formand afløstes Grethe Ilsøe, tidl. landsarkivar i København, sidste år af Birgit Løgstrup, arkivchef på Rigsarkivet.

Formanden omtalte DHFs ca. 85-årige historie og blandt sidste års resultater en betydningsfuld aftale med Kort- og Matrikelstyrelsen om ophavsret til gamle og nye kort, samt en positiv indflydelse på den nyligt gennemførte revision af arkivloven. - En efterfølgende diskussion afslørede behovet for en afklaring af de indviklede forhold vedr. ophavsret, både til fotos, billeder og skriftligt materiale. - Disse emner følges op i næste nummer af SLÆGTEN.

SSFs bestyrelse og medlemsforeninger

- Ulla Nørskov, fmd., Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.
- Hans H. Worsøe, næstfmd., Tækkerløkke 34 A, 6200 Aabenraa ☎ 74 62 08 92.
- Stefan Andersen, kass., Toftavejen 19, 4130 Viby Sj. ☎ 46 19 41 73.
- Erik Bjerre Fisker, sekr., Bispehavevej 77, 4. tv, 8210 Århus N ☎ 86 15 08 78.
- Svend Vinther-Knudsen, aktivitetskonsulent, Nyvej 10b, 1851 Frederiksberg C ☎ 31 22 08 38 (1.4.-1.10.: Haveforeningen Strandlyst, Strandgangen 29, 2300 Kbh. S ☎ 31 54 14 41).
- Jytte Skaaning, Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C ☎ 66 14 88 77.
- Orla Iver Madsen, Skovbrynet 14, 6100 Haderslev ☎ 74 52 15 14.

SSF, stiftet 23.4.1981, omfatter nu 35 regionale foreninger; her opført i indmeldelsesrækkefølge, samtidigt tilmeldte i alfabetisk orden.

Mærkningen i () betyder: S angiver evt. kendt stiftelsesdato og M nyeste kendte medlemstal. A abonnerer på **SLÆGTEN** (24 foreninger), B abonnerer på **HVEM FORSKER HVAD** (7 foreninger) og C udgiver eget medlemsblad (6 foreninger).

F.01 *Bording Slægts- og Lokalhistorisk Forening* (M 45/24?), Jens Ernst Nielsen, Gedhusvej 17, Munklinde, 7441 Bording ☎ 97 14 54 50.

F.02 *Slægts- og lokalhistorisk Forening for Grindsted og Omegn* (M 73, A), se program.

F.03 *Slægtshistorisk Forening Herning* (S 2.3.1970, M 62), Ingelise Løvenholt Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds ☎ 97 14 16 32.

F.04 *Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn* (S 15.2.1979, M 94, A), se program.

F.06 *Morsø Slægtshistoriske Forening* (S 12.12.1978, M 63), Jakob Albrektsen, Rørsangervej 37, 7900 Nykøbing M. ☎ 97 72 48 54.

F.07 *Slægtshistorisk Forening Odense* (S 26.1.1971, M 183, A), se program.

F.08 *Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers* (S 25.3.1971, M 87, A), se program.

F.09 *Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn* (S 7.1.1977, M 432, C), Jørgen Aasberg, Mac Donald Allé 15, 2750 Ballerup ☎ 44 97 01 71.

F.10 *Trekantområdets Slægtshistoriske Forening* (Fredericia) (S 21.10.1974, M 61, A), se program.

F.11 *Slægtshistorisk Forening Vestsjælland* (M 107, AC), se program.

F.12 *Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn* (S 3.12.1975, M 260, AB), se program.

F.13 *Slægtshistorisk Forening Århus* (S 1.4.1957, M 173, AB), se program.

F.14 *Slægtshistorisk Forening Sønderjylland* (S 8.8.1981, M 130, B), Ole H. Jensen, Kløvermarken 3, 6430 Nordborg ☎ 74 45 02 35.

F.15 *Slægtshistorisk Forening for Aalborg-egnen* (S 16.3.1976, M 350, AB), se program.

F.16 *Egns- og Slægtshistorisk Forening Holstebro* (S 4.4.1977, M 47, A), se program.

F.18 *Sæby kommunes historiske forening*

- (M 273), Jørgen Bruun Nielsen, Karmisholtvej 20, Skæve, 9352 Dybvad ☎ 98 86 90 05.
- F.20 *Haderslev Slægtsforsknings Forening* (M 101, A), se program.
- F.21 *Sydvestjysk Egns- og Slægtshistorisk Forening* (M 188), Esbjerg, Jørgen Dieckmann Rasmussen, Byhist. Arkiv, Torvegade 47, 6700 Esbjerg ☎ 75 18 55.
- F.22 *Slægtshistorisk Forening Korsør* (M 20, AB), se program.
- F.23 *Slægts- og Lokalhistorisk Forening Frederikshavn* (M 78), Casper S. Thomsen, Vestergade 54, 9900 Frederikshavn ☎ 98 42 60 75.
- F.24 *Roskildeegnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie* (M 50, AC), se program.
- F.25 *Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland*, Næstved (M 83, A), se program.
- F.26 *Koldinghus Forening for Slægtsforskere* (M 63, C), Søren Stengaard, Jernbanegade 10, 6580 Vamdrup ☎ 75 58 39 46.
- F.27 *Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland*, Køge (S 20.3.1991, M 118, AC), se program.
- F.29 *Slægtsforskerne i Silkeborg* (S 17.3.1993, M 48, A), se program.
- F.30 *Amager Slægtshistoriske Forening* (S 13.9.1993, M 64, A), se program.
- F.31 *Ry Slægtshistoriske Forening* (S 1993, M 20, AB), se program.
- F.32 *Sydkystens Slægtshistoriske Forening* (S 24.2.1994, M 39), Jørgen Seide Petersen, Gersagerparken 121, 1.tv., 2670 Greve ☎ 43 69 19 05.
- F.33 *Slægtshistorisk forening for Brønderslev-egnen* (S okt. 1992, M 38, A), se program.
- F.34 *Hvidovre Slægtsforskere* (S 1.8.1993, M 20, AB), se program.
- F.36 *Lokal- og slægtshistorisk forening for Brande og omegn* (M 41), Hans Andersen, Krøsbærvej 4, 7330 Brande ☎ 97 18 05 48.
- F.37 *Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Nørre, Sønder og Mols Herreder*, (S 1980, M ca. 100, AC), se program.
- F.38 *Fuglebjerg Slægts- og Lokalhistoriske Forening*, (S 23.10.1996, M ca. 20, A), se program.
- F.39 *Slægtshistorisk Forening for Storstrøms Amt* (S 28.3.1984, M 85, AC), se program.
- F.40 *Vestlollands Slægtsforskningsforening* (S 22.2.1996, M 40, A), se program.
- Desuden en landsdækkende forening:
- F.35 *Slægtsforeningen Barfod-Barfoed* (S maj 1952, M 80, C), Jørgen H.P. Barfod, Ved Fortunen 10 A, 2800 Lyngby ☎ 45 87 22 54.

Programmer for de på SLÆGTEN abonnerende 24 regionale foreninger.

- Foredrag mærket (FU) afholdes i samarbejde med lokalafdelingerne af Folkeuniversitetet.

Slægts- og lokalhistorisk Forening for Grindsted og Omegn

Onsdag 8. oktober

Søren Manøe, tidl. museumsinspektør, Øl-god: Livets højtider og den tilknyttede overtro.

Om forberedelserne forud for højtiderne, og hvorledes man dengang markerede livets overgange fra vugge til grav. Ligeledes begrundes, hvorfor kristentroen ikke tog livet af den gamle overtro.

Onsdag 19. november

Lokal aften.

Vi ser nogle af de lysbilleder fra Grindsted's "barndom", der findes i Lokalhistorisk Arkiv, Grindsted.

Onsdag 10. december

Mogens Hansen, museumsinspektør, Grindsted: Egnens herregårde.

Grindsted-egnen må i dag siges at være fattig på herregårde, men i fordums dage var der dog to herregårde i den nuværende storkommune Grindsted, nemlig Urup og Donslund. Og mange af omegnens herregårde ejede tidligere bøndergods Grindsted Sogn.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19.30 på Grindsted Bibliotek. Fri adgang for medlemmer. Ikke-medlemmer 20 kr. Alle er velkomne. Medbring selv evt. kaffe og brød.

Kontingent

80 kr. - par 120 kr.

Kursusvirksomhed

Øvelser i gotisk skriftlæsning ved Jens Erik Starup - starter 9. oktober på Grindsted Bibliotek. Kurset henvender sig i år fortrinsvis til mindre øvede. Gratis deltagelse, men materialer betales.

Har du planer om at skrive dine erindringer? Så mød op på Grindsted Bibliotek torsdag 18. september kl. 19.30. Museumsinspektør Mogens Hansen, Grindsted, kommer med et oplæg. - Opnås fornøden tilslutning, oprettes i samarbejde med Grindsted-Vorbasse Museum og Lokalhistorisk Arkiv, Grindsted, en studiekreds til støtte og inspiration for de vordende forfattere.

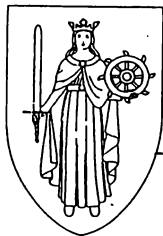
Nyt fra foreningen

Lokalhistorisk Arkiv, Grindsted, har åbent hver onsdag 15-19.

Filskov: Aage Møller Jacobsen, Blåhøjvej 4, Filskov, 7200 Grindsted ☎ 75 34 82 36, stiller efter forudgående telefonisk aftale sin store samling og viden om det gamle Filskov Sogn til rådighed for andre.

Bestyrelsen

- Jens Erik Starup, fmd., Horsbølvej 13, 7200 Grindsted ☎ 75 32 23 53. E-mail: Jens.Starup@post2.tele.dk.
- Bent Krogsgaard, næstform., Dalsøvej 47, 7200 Grindsted ☎ 75 32 19 01.
- Gunnar Mølgaard, kass., Holdgårdsvej 26, 7260 Sdr. Omme ☎ 75 34 19 05.

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 9. september

Bertil Larsen, Den møllehistoriske Samling, Viby: Mølleren og hans hus.

Foredraget indledes med en gennemgang af den privatmuseale institution *Den møllehistoriske Samling* samt med en gennemgang af mølleriets udvikling. Mølleriets betydning som et privilegeret erhverv og møllerens status i lokalsamfundet vil blive krydret med anekdoter og overleveringer om møllerfaget.

Tirsdag 23. september

Aftenekskursion til Tornby Kirke.

Vi mødes ved kirken kl. 19, hvor sognepræst Jens Jacob Hansen tager os med på rundtur ude og inde samt fortæller om kirken historie og inventar bl.a. runeindskriften på korvæggen. Efter rundvisningen drikkes medbragt kaffe i præstegårdens konfirmandstue, hvor der også er lejlighed til at se en videofilm fra restaureringen i 1994.

Tirsdag 7. oktober

Flemming Nielsen, arkivar: Vendsyssel under Kejserkrigen 1627-29.

Et stort kildemateriale til belysning af lokalhistorie i Vendsyssel findes i efterladte arkivalier fra de tyske besættelsestroppers øverstkommanderende, Melchior von Hatzfeldt. Materialet er mikrofilmet og ved at blive gennemgået. Foredraget handler om forløbet af besættelsen af Vendsyssel under Kejserkrigen, men også det enestående materiale, der fortæller om levevilkårene for befolkningen især i Bjergby og Mygdal sogne, gennemgås og kommenteres.

Tirsdag 21. oktober

Samarbejdsaften. Tag papirer og problemer med.

Tirsdag 11. november

Knud Højrup, Albertslund: Slægtskaber og slægtstavler.

Med udgangspunkt i den nyligt udkomne bog *Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og Hendes Slægt* fortæller forfatteren om forskellige former for slægtskaber og metoder til at dokumentere dem. Derefter gennemgås de mange typer opstillingsformer, der i dag anvendes til at præsentere slægtsforskernes arbejdsresultater, herunder anetavler, efterslægtstavler, og sidst men ikke mindst konsangvinitetstavlen, som bogen om dronningens slægt er et praktisk eksempel på.

Torsdag 27. november

Busekursion til Landsarkivet i Viborg.

100 kr. for 3 timers forskning/rundvisning incl. kaffe på hjemturen. Forudbestilling af arkivalier er mulig, når udfyldte lånesedler afleveres en uge forud til formanden, til hvem også tilmelding sker.

Tirsdag 9. december

Niels Bjerg, Hjørring: Vendelboen - hans land, historie og dårlige ry.

I Vendsyssels afvekslende og markante natur skabt af isen, havet og blæsten formes vendelboens sind. Vendelboen har altid forsvaret sine rettigheder over for uduelige og dovne embedsmænd. Misbrug og korrupsion kunne tænde vendelboens vrede, og så kunne der godt rulle et kongehoved og brænde

nogle herregårde. Men var det ikke rimeligt nok? - Historien om naturen og menneskene "norden for lov og ret" serveres med gløgg, julekage og godter.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.30 i Rådhuskælderen. Kirkeekskursionen kl. 19 ved Tornby Kirke. Kørelejlighed kan arrangeres via Asger Bruun. Ekskursionen til Viborg starter kl. 17 fra Sct. Olai Plads. Husk kaffe og brød til møderne.

Kontingent

95 kr.

Kurser

Slægtsforskning for begyndere ved Asger Bruun, mandag aften.

Gotisk skriftlæsning for begyndere ved Per Maack Andersen, onsdag aften.

Brugen af edb i slægtsforskning ved Finn

Jelstrup, lørdag 25. oktober.

Se FOFs program, der omdeles i august.

Lørdagsåbning på Historisk Arkiv i Hjørring

Efter de gode erfaringer fra *Historiske Lørdage* etableres lørdagsåbning på arkivet 6.9., 4.10. og 1.11. kl. 10-16. Medlemmer af foreningen vil yde personlig vejledning på mikrofilmlesesalen.

Bestyrelsen

- Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24A, 9800 Hjørring ☎ 98 92 70 75.

- Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1, 9800 Hjørring ☎ 98 91 19 84.

- Anna Grethe Christensen, kass., Bellisvej 10, 9800 Hjørring ☎ 98 92 49 22.

- Ole Søltoft, Korshøjvænget 8, Bjergby, 9800 Hjørring ☎ 98 97 13 31.

- Per Gade Mortensen, Løkkensvej 347, Gjurup, 9800 Hjørring ☎ 98 90 13 47.

Onsdag 24. september

Jens Møllerup, Rudkøbing Byhistoriske Arkiv, fhv. overlærer: Skæbner fra Langeland. Brudte bånd til Danmark bindes igen.

Onsdag 29. oktober

Studietur til Landsarkivet for Fyn, Jernbanegade 36.

Læsesalen er åben for medlemmerne i tiden kl. 19-22 mod betaling af mindre gebyr; hjælp ydes af bestyrelsesmedlemmer. Tilmelding og evt. bestilling af arkivalier

fra magasinerne til Jytte Skaaning *senest 25. oktober* - antal læsesalspladser: 52.

Onsdag 26. november (FU)

Birgit Løgstrup, arkivchef, Rigsarkivet: I godsarkiverne kan næsten alle finde noget af interesse.

Godsarkiverne er et supplement til kirkebøgerne, især hvis disse mangler fra det ønskede sogn.

Onsdag 10. december

Medlemmernes aften. *Hvem Forsker Hvad?*

- Har vi fælles aner? Få evt. kontakt med andre medlemmer ved hjælp af forskerkataloget, der blev udgivet i forbindelse med foreningens 25 års jubilæum. Hvis I har "spændende" aner, så tag dem med. Har I problemer, kan vi hjælpe hinanden med løsninger.

Onsdag 28. januar 1998

Generalforsamling i følge foreningens love. Jytte Skaaning, underviser, Odense: Be-

gravelsesprotokoller som supplement til kirkebøgerne, især hvis disse mangler fra det ønskede sogn.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.15 i Sct. Knuds Salen, Klosterbakken (undtagen studieturen til Landsarkivet 29. oktober). Kaffe/the kan medbringes eller købes.

Kontingent

100 kr. for alle foreningens tilbud og SLÆGTEN.

Kursusvirksomhed

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for begyndere*. 16 mandage kl. 19.15-21.35 fra 15. september - 16 tirsdage kl. 16.30-18.50 fra 16. september - samt weekend-hold 14., 15., 22., 28., og 29. november.

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for videregående 3. årshold og gotisk skriftlæsning*. 12 tirsdage kl. 19.15-21.35 fra 18. september.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for begyndere*. 12 torsdage kl. 16.30-18.50 fra 18. september.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for videregående*. 12 tirsdage kl. 19.15-21.35 fra 16. september.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for øvede*. 10 mandage kl. 16.30-18.50 fra 15. september.

Folmer Riis og Jytte Skaaning: *Brug af pc'er i slægtsforskning*. Et kursus vedr. computeren som redskab for slægtsforskere. Forudgående kendskab til computer ikke nødvendigt. Der bliver introduktion og indøvelse af slægtsforskerprogrammer (Brothers Keeper og WinFam). Søgning af slægtshistoriske kilder via Internettet. De-

monstration af kildeindtastningsprogrammet (KIP). Udveksling af anedata med andre slægtsforskere via diskette o.l.

Weekend-hold 19. + 20. september, 31. oktober + 1. november samt 21. + 22. november. 36 timer.

Alle kurser afvikles på AOF-Centret, Vestre Stationsvej 8-10, Odense C. Tilmelding til AOF-Odense ☎ 66 12 65 84.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for begyndere*. 9 onsdage fra 15. september (undtagen 24.9., 29.10., 26.11. og 10.12.) kl. 19-21.45 på Otterup Bibliotek. Tilmelding til FO-Otterup ☎ 64 87 11 88.

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for begyndere*. Weekend-hold 12. + 13. og 27. september samt 3. + 4. oktober. 25 timer i Vissenbjerg. Tilmelding FO-Vissenbjerg ☎ 64 43 31 62.

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for 2. årshold*. Weekend-hold 24. + 25. oktober, 1., 7. + 8. november. 25 timer på Årup Skole i Årup. Tilmelding til FO-Årup ☎ 64 43 31 62.

Om alle de ovenstående kurser fås nærmere oplysninger hos Jytte Skaaning.

Bestyrelsen

- Jytte Skaaning, fmd., Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C ☎ 66 14 88 77.
- Paul Madsen, næstfmd. og sekr., Vissenbjergvej 6, 5230 Odense M ☎ 66 13 98 12.
- Inge Skipper, kass., Krogløkkeparken 24, 5240 Odense NØ ☎ 66 10 90 52.
- Finn Grandt-Nielsen, Stavrevej 27, Måle, 5300 Kerteminde ☎ 65 34 24 30.
- Sonja Hjelm Pedersen, Toppen 10, 5270 Odense N ☎ 66 18 07 04.
- Jytte Faueryby, J.L. Heibergs Vej 97, 5230 Odense M ☎ 66 12 80 02.

Slægts- og Egnshistorisk Forening i Randers

Tirsdag 9. september (FU)

Allan Berg, Randers: Levende Randersbilleder. - Film-foredrag om det gamle Randers.

Tirsdag 23. september

Aftentur: Gl. Estrup - Dansk Landbrugsmuseum, kl. 19. Afgang fra Kulturhuset i Randers kl. 18.30. Pris: 50 kr.

Tirsdag 7. oktober (FU)

Johnny Wøllekær, arkivar, Stadsarkivet i Odense: Da Maren kom på fattiggården.

En gennemgang af fattigvæsenets udvikling fra middelalderen og op til vore dage samt dets bygninger. - Til foredraget vises en lysbilledserie. Der sluttes med en gennemgang af, hvor vi selv kan søge vore fattige forfædre.

Tirsdag 11. november (FU)

Etlar Kramer Johansen, Silkeborg: Kartoffeltyskerne.

Om de tyske kolonister, der i 1760 blev bosat på de jyske heder, og som var de første kartoffeldyrkere i Midtjylland. De omfatter slægter med en række karakteristiske sydtyske slægtsnavne, som nu er udbredt i hele Danmark.

Tirsdag 9. december

Julemøde - nærmere program meddeles senere.

Tirsdag 13. januar 1998

Generalforsamling.

Tid og sted

Kl. 19.30 i Kulturhuset, Stemannsgade 2, Randers - lokale 3, hvis intet andet er anført. Ved FU-foredrag er alle velkomne.

Kontingent

120 kr.

Bestyrelsen

- Karl Erik Jensen, fmd., Præstegårdsvej 1a, Ø. Velling, 8900 Randers ☎ 86 46 70 08.
- Herman Hedegaard Nielsen, kass., Voldum Rudvej 88, 8370 Hadsten ☎ 86 49 10 65.
- Jan Hyllested, sekr., Nørrebrogade 122, 1.th., 8900 Randers ☎ 86 42 86 49.
- Niels Røgild, Klintevej 7, 8900 Randers ☎ 86 43 66 51.
- Bente Quist Gregersen, Nattergalevej 15, Assentoft, 8900 Randers ☎ 89 49 42 68.

Mandag 8. september (FU)

Erik Kann, genealog, Statens Øjenklinik, København: Hvis kirkebogen er brændt!

Lørdag 27. september

Langs den gamle grænse - bustur med Lorenz Asmussen, Christiansfeldt.

Start fra Fredericia Banegårdsplads (ved lokomotivet) kl. 13.15. Evt. påstigning ved rutebilstationen i Kolding kl. 13.45. Pris (alt inclusive): 115 kr. Kaffe med lagkage på *Den gamle Grænsekro* i Taps. Derefter besøg på *Grænsemuseet*. Tilmelding til Bent Askjær - senest første mødeaften 8. sept.

Mandag 13. oktober (FU)

Kirsten Rykind-Eriksen, mag.art., etnolog, Virum: Et vist simpelt, ærbart udseende. Jævne folk beklædning 1770-1900.

Mandag 10. november

Medlemsaften - emner fra "Spørgekassen".

Mandag 8. december (FU)

Hans Chr. Bjerg, cand.mag., overarkivar, Rigsarkivet: Forsvarets arkiver og dets personalhistoriske kilder.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Depotgården, Lollandsgade 2-4, lokale 35, Fredericia. Der er altid hjælp at hente til skriftlæsning og ideer til at komme videre - samt udlån fra foreningens bibliotek. Kaffe og te ad libitum: 5 kr.

Kontingent

120 kr., par 180 kr., gæstebillet 35 kr.

Onsdag 17. september

Hyggeaften - vi underholder os selv.

Medlemmerne opfordres til at komme, fortælle og vise eksempler fra deres eget slægtshistoriske arbejde samt medtage deres problemer vedr. deres slægtsforskning. Vi hjælpes ad med at løse dem.

Lørdag 25. oktober kl. 13 i Stenlille-hallen, Idrætsvej 4, Stenlille

Slægtsforskerdag med Erik Kann:
Eftermiddag: Om at skrive en slægtsbog; praktiske anvisninger på, hvordan man griber denne sag an.

Aften: Fæstere, fæsteprotokoller og fæstebreve; gennemgang af arkivalier om fæstebønder i Danmark ca. 1750-1850.

Tilmelding pga. aftensmand senest 18. oktober

Bestyrelsen

- Jesper Ratjen, fmd., Majvænget 66., Bramdrup, 6000 Kolding ☎ 75 51 80 63.
- Gudmund Bornemann Madsen, næstfmd., Dronningensgade 33, 7000 Fredericia ☎ 75 92 73 04.
- Birgit Lassen, kass., Fruetoften 4, Brøndsted, 7000 Fredericia ☎ 75 86 67 15.
- Evald Andersen, sekr., Hvedevej 8, 5500 Middelfart ☎ 64 41 53 99.
- Inger Madsen, Dronningensgade 33, 7000 Fredericia ☎ 75 92 73 04.
- Bent Askjær, Hybenvænget 26, 6000 Kolding ☎ 75 52 92 80.

ber til Inge Seiergaard eller Else Spejlborg. Menu: endnu ukendt, men der er nok som vanligt. Endvidere kan der købes kaffe/the samt øl/vand.

Onsdag 12. november

Databehandling i slægtsforskningen - i samarbejde med DIS-Danmark.

En repræsentant fra DIS er tilstede, og der orienteres bredt med demonstration på pc om bl.a. anvendelse, og hvilke krav man bør stille til sit program. Der er også mulighed for at stille spørgsmål.

Onsdag 21. januar 1998

Christian Larsen, historiker: De fattige i Danmark.

Gennemgang af bl.a. præstearkiver, kommunearkiver, aldersomsunderstøttelse, fattiggårde, hospitalsstiftelser og amtsarkiver.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19 på Holbæk Bibliotek, Nygade 9-11.

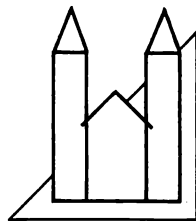
Bestyrelsen

- Poul Brodersen, fmd. Sejergårdsvej 1, 4340 Tølløse ☎ 59 18 61 48.
- Inge Seiergaard, kasserer, Ligustervej 9,

Undløse, 4340 Tølløse ☎ 53 48 94 61.
- Bruno Ahlquist, redaktør, Kildevang 16,
Herslev, 4000 Roskilde ☎ 46 40 12 27.
- Else Spejlborg, næstfmd., Saltofte Holme

1, 4295 Stenlille ☎ 53 60 51 89.
- Bjarne Petersen, Wessels Have 4, 4300
Holbæk ☎ 59 44 12 40.

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN

Torsdag 4. september

Hvad er slægtsforskning? - Er det noget for mig? Hvordan kommer jeg igang?

En kort introduktion til dig, der aldrig har forsøgt sig med slægtsforskning, aldrig har været på Landsarkivet eller blot har lyst til at høre lidt om emnet eller foreningen?

Denne aften er der intet nyt for foreningens medlemmer.

Torsdag 11. september

Har du lyst til at indtaste nogle folketællinger eller kirkebøger til aflevering i Dansk Data Arkiv? Så kom denne aften og mød ligesindede!

Som opfølgning på april-mødet forsøges etableret en "indtastningsgruppe" indledt af en rundbordssamtale om, hvordan vi kommer igang med det praktiske, og hvordan samarbejde kan praktiseres.

Mandag 15. september - kursusstart (FU)

Anton Blaabjerg: Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier.

Arbejde med arkivaliernes gotiske skrift giver læsefærdighed. Samtidigt stiftes bekendtskab med typiske slægts- og lokalhistoriske aktstykker fra 1800-tallet og tilbage til 1600-tallet; - og vi snakker om, hvor disse arkivalier findes i arkiverne.

10 mandage i Cetralbibliotekets studiekredslokale 4. For begyndere kl. 16.30-18.30 og for fortsættere kl. 19-21. Pris 400

kr. - Yderligere oplysning samt tilmelding hos læreren ☎ 86 61 04 36.

Torsdag 18. september

Kirsten Marie Haugstrup, afdelingsbibliotekar: Hvad kan Viborg Centralbibliotek tilbyde slægtsforskerne?

I foredragssalen gennemgås de muligheder, som Internetet tilbyder slægtsforskerne. Der orienteres om bibliotekets helt nye edb-system, herunder *Lokalhistorisk Bibliografi for Viborg Amt* og bibliotekets øvrige tilbud til os. Efter kaffepausen rundvisning, hvor vi ser Internet-faciliteterne, lån-bare pc'ere, rullefilm med aviser og skærmene med de nye søgemuligheder. Det er også muligt at komme ned i de aflåste magasiner i kælderen. - Kort sagt en aften, hvor vi kan lære fremtidens bibliotek at kende.

Torsdag 25. september

Gotiske tekster - læsegruppe (selvhjælp).

Har du lyst til at læse dine gotiske tekster sammen med andre? At få og give hjælp til tydningen af dine og andres tekster? - Så kom denne aften, hvor vi begynder. Gruppen bestemmer selv, hvordan den vil arbejde. - Ingen undervisning!

Torsdag 2. oktober (FU)

Henrik Zip Sane, arkiv- og museumschef, Farum: Slægtsforskeren og kilderne om indvandrerne i perioden ca. 1820-1920.

En kort præsentation af indvandringens historie i perioden, hvorefter hovedvægten lægges på en introduktion til emnets vigtigste kilder, sognepræstens tilgangsliste samt retsbetjentens tyende-, fremmed- og opholdsprotokol. Disse kilder beskrives og kritiseres på baggrund af et omfattende studium ved *Immigrantmuseet* i Farum. Desuden en kortfattet omtale af andre kilder, såsom rejse- og vandrerprotokoller fra retsbetjentarkiverne samt f.eks. kroernes overnatningsfortegnelser. Også folketællingsmaterialelets registrering af udlændinge berøres.

Torsdag 6. november (FU) Bemærk sted! Karsten Nissen, biskop: Bispeembedets funktion - historisk og aktuelt.

Hvilke oplysninger kan slægtsforskeren hente i bispearkivet, og hvad afleverer stiftsadministrationen til fremtidens forskere? Hvad indeholder stiftsbiblioteket?

Mødet afholdes i de helt rigtige rammer, idet vi mødes i *Bispegården, Domkirkestræde 1*, kl. 19.30. Ud over foredraget giver besøget i det historiske hus fra omkring 1567 et indtryk af den kontinuitet, som vi kender fra bl.a kirkebøgerne.

Vi er denne aften på besøg, og der er ikke ubegrænset plads, så der er ikke den sædvanlige kaffepause.

Onsdag 19. november Bemærk sted! Forskeraften på Landsarkivet kl. 19-22. *Tilmelding og betaling senest 11. november.*

Læsesalen er åben for lån som i dagtimerne, så med lidt hjælp fra bestyrelsesmedlemmer eller arkivpersonalet, er der denne aften gode muligheder for at lære arkivet bedre at kende eller forsøge sig med nye arkivgrupper.

Arrangementet afholdes sammen med de slægtshistoriske foreninger i Århus og Sil-

keborg, så der er et begrænset antal pladser. Pris pr. person er 50 kr., der betales til Anton eller Peter, der ligeledes senest 11. november modtager bestillingssedler på arkivalier.

Torsdag 4. december (FU)

Jens E. Donner, læge: Navne - folkelige, lægelige - på sygdomme og lægemidler i 1700- og 1800-tallet. - Folkemedicin set under denne synsvinkel.

I arkivalier finder vi medicinske udtryk, som ikke umiddelbart forstås. Det skyldes selvfølgelig først og fremmest manglende mulighed for "special-diagnostik", men udtrykkerne vidner også om interessante overleveringer om sygdommes og mediciners natur.

Aftenen slutes med lidt hygge, og foreningen giver brødet til den medbragte kaffe.

Tid og Sted

Hvor intet andet er anført kl. 19.30, Viborg Centralbibliotek, Vesterbrogade 15 (den gamle indgang). - Entre for ikke-medlemmer ved foredragene: 20 kr.

Kontingent

120 kr. pr. husstand for foredrag, SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen

- Peter Kudsk, fmd., Søvej 7 B, 8800 Viborg ☎ 86 60 08 11.
- Anton Blaabjerg, næstfmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.
- Tove Krog, kass., Møllevej 11 A, 8800 Viborg ☎ 86 67 10 99.
- Holger Helbo, sekr., Niels Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro ☎ 98 54 70 15.
- Minna Thorhauge, pr., Danmarksvej 50, st.th., 8800 Viborg.

Århus

Lørdag 6. september kl. 11-16 på Åby Bibliotek, Ludvig Feilbergsvej 7, Åbyhøj
Foreningens medlemmer er af DIS-Danmark inviteret til møde med demonstration af 4-5 edb-programmer, som kan anvendes til indtastning af data, redigering og udskrivning af slægtsbøger. Der kan købes øl og vand; frokost kan evt. medbringes. Tilmelding til DIS-Danmarks kasserer, Bent Sørensen ☐ 86 24 44 41.

Mandag 8. september (FU)
Johnny Wøllekær, arkivar, Stadsarkivet i Odense: Et liv på skyggesiden.
Det har aldrig været sjovt at være fattig - heller ikke i Danmark. Samfundet har gennem tiderne håndteret forsørgelsen af de fattige på højst forskellige måder. Nye tanker satte sit præg på fattighjælpen, og holdningen til de fattige har skiftet. - Et lysbilledforedrag efterfulgt af en gennemgang af kildematerialet.

Mandag 20. oktober (FU) - NB.: 3. mandag i måneden p.g.a. efterårsferien!
Erik Kann, cand. mag., genealog ved Statens Øjenklinik: Hvad døde Maren af?

Gennemgang af kildemateriale til belysning af sundhed og sygdom i 17-1800-tallets Danmark. En række konkrete eksempler viser kilder og studiemuligheder for såvel by- som landbefolkning.

Tillige fortælles om arbejdet på Statens Øjenklinik med genealogi og arvelige øjensygdomme.

Mandag 10. november (FU)
Annette Østergaard Schultz, arkivar, Landsarkivet i Viborg: Vejen til slægtshistoriske kilder i amtsarkiverne.

Amtmanden trådte ikke mindst til ved "uregelmæssigheder". Det kunne være, når sognerådet ikke tog forpligtelsen over for sognets fattige tilstrækkelig alvorligt, men det kunne også være, når et barn blev født uden for ægteskab, eller når et ægtepar ville skilles. Det var amtmanden, der skulle fastslå faderskabet, og det var amtmanden, som skulle foretage den verdslige mægling - og udstede skilsmissebevillingen.

Ofte vil det kræve noget kendskab til amtsarkivernes opbygning, før sagen kan findes. Foredraget vil med udgangspunkt i et konkret eksempel beskrive fremgangsmåden trin for trin.

Onsdag 19. november
Forskeraften på Landsarkivet i Viborg kl. 19-22. *Tilmelding og betaling senest 10. november* til Bente Klercke Rasmussen (evt. pr. telefon, se nedenfor - træffes bedst kl. 8.30-9.30 om morgenen)

Arrangementet afholdes sammen med de slægtshistoriske foreninger i Viborg og Silkeborg, så der er et begrænset antal pladser. Pris pr. person er 50 kr. og betales senest 10. november sammen med evt. aflevering af bestillingssedler på arkivalier. Samtidig oplyses, om kørelighed ønskes eller gives.

Mandag 8. december (FU)
Jytte Skaaning, cand.mag., Odense: Sørgmuntre historier - kirkebogen som nøgle til andre arkivalier.

Med udgangspunkt i Lumby Sogns kirkebog 1754-89 berettes om sognets og beboernes historie i hverdag og fest. Dernæst vises eksempler på, hvordan vi kan komme bag om de "sørgmuntre historier" i kirkebogen som for eksempel selvmord, mord, død ved ulykkelig hændelse og fødsel i dølgsmål.

Tid og sted

Bortset fra 6. september og Viborg-turen 19. november foregår møderne kl. 19.30 i Richard Mortensenstuen i Studenternes hus, Nordre Ringgade 3 (hovedindgang). Der er også indgang fra P-pladsen på Katrinebjergvej bag Studenternes hus. Betaling for lokaleleje og kaffe med brød 30 kr. Alle er velkomne.

Kontingent

150 kr. omfattende foredragene, HVEM FORSKER HVAD OG SLÆGTEN.

Nyhedsbreve

Manglende *nyhedsbreve* fås hos Bente Klercke Rasmussen og Ole Bech Knudsen.

Kurser i slægtshistorie m.v.

Oplysninger om kurser i slægtshistorie (begyndere og fortsættere) og gotisk skrift - se separat program.

Bestyrelsen

- Tove Glud Rasmussen, fmd., Nøddevej 2, 8260 Viby J. ☎ 86 14 43 11.
- Bente Klercke Rasmussen, næstfmd., Holbergsgade 23, 1., 8000 Århus C. ☎ 86 13 92 71.
- Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé 2, 3.tv., 8000 Århus C. ☎ 86 11 55 47.
- Ib Paikjær Jensen, sekr., Byløkken 25, 8240 Risskov ☎ 86 21 47 47.
- Erik Bjerre Fisker, Bispehavevej 77, 4.tv., 8210 Århus V. ☎ 86 15 08 78.

Mandag 1. september (FU)

Hans Jørgen Marker, Dansk Data Arkiv: Dansk Data Arkiv og slægtsforskerne.

DDA har indsamlet historiske forskningsmaterialer siden 1973 - og de seneste år i forbindelse med "Kildeindtastningsprojektet" opbygget en stor samling af persondata, indtastet af amatørhistorikere. Data fra DDA er tilgængelige på flere måder: disketter, CD-ROM og Internet. DDA hjælper også kildeindtastere med kurser og forbedret adgang til kildematerialer.

Mandag 6. oktober

Alm. mødeaften i konfirmandstuen og på læsesalen i Arkivet. Arkivet er åbent kl. 18-22. Hvem holder "10 minutter?"

Mandag 13. oktober Bemærk tid og sted!

Pc-aften i Huset, Hasserisgade kl. 19 ved Finn Jelstrup. Aftenens emner vil være: Erfaringsudveksling - Opdaterede programmer - Nyt fra Internet - Nyt om brugergrupper.

Foreningen har anskaffet en scanner, så medlemmerne kan knytte billeder til deres data. Kontakt Finn for yderligere oplysninger.

Mandag 3. november

Kurt Dahl, slægtsforsker/medlem af foreningen, Svenstrup: Læsø i 16-17-1800-tallet.

Hvordan var livets gang for vores forfædre, som levede på en ø? Udgangspunktet er Læsø, men andre øer havde sikkert lignende vilkår at leve under. - Der fortælles bl.a.

om sygdomme, familiemønstre, skoler, skibsførlis og andre interessante emner om øen og dens beboere.

Mandag 10. november

Aftentur til Landsarkivet i Viborg.

Bussen afgår kl. 17.45 fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen er åben for medlemmer i tiden kl. 19-22. Pris pr. person 50 kr. Tilmelding og aflevering af bestillingssedler til Ingrid Gade senest 3.11. Der må højst afleveres 3 bestillingssedler pr. deltager, og de skal være forsynet både med arkiv- og løbenummer. Der er selvfølgelig mulighed for at forske uden, at man på forhånd har afleveret bestillingssedler. Tilmelding er bindende, med mindre der sendes afbud senest 8.11.

Mandag 1. december

Alm. mødeaften i konfirmandstuen og på læsesalen i Arkivet. Arkivet er åbent kl. 18-22. Hvem holder "10 minutter?"

Tid og sted

Kl. 19.30: Medlemsmøderne på Arkivet, Arkivstræde 1 (ved Vor Frue Kirke), og foredragene i foredragssalen over Vestbyens Bibliotek, Dannebrogsgade 43, Aalborg.

Kursusvirksomhed

Anton Blaabjerg: *Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier*. Fra 16. sept. 10 tirsdage på Folkeuniversitetet, Badehusvej 23 - *for begyndere* kl. 16.30-18.30 og - *for fortsættede* kl. 19-21. Yderligere oplysninger hos læreren ☎ 86 61 04 36. Tilmelding til FU ☎ 98 16 75 00.

Finn Jelstrup: *Pc'ere til slægtsforskning med Win-Family*. 2 kurser fra 2. sept. og 28. okt. 7 onsdage kl. 16-19. Der arbejdes med egne data, der kan tages med hjem på diskette. Ingen egentlig undervisning i slægtsforskning, men der forventes en del erfaringsudveksling, råd og vejledning. Grundlæggende kendskab til brug af Win-

dows er en fordel. Materialeudgifter: 50 kr.

Finn Jelstrup: *Pc'ere til slægtsforskning med Brothers Keeper for Windows*. Se i øvrigt kursusomtale ovenfor. 2 kurser fra 3. sept. og 29. okt. 7 tirsdage kl. 19-22.

Alle Jelstrups kurser foregår på Kjellerupsgade Skole i Aalborg under FOF. Tilmelding til FOF ☎ 98 13 82 33. Nærmere oplysninger hos læreren ☎ 98 14 44 96.

Jørn Elstrøm Toldbod: *Slægtsforskning for begyndere*. Kursus under FOF-Aalborg 10 torsdage 19-21.45 fra 25. sept. på Kjellerupsgades Skole. Nærmere oplysninger hos læreren ☎ 98 15 79 65. Tilmelding til FOF ☎ 98 13 82 33.

Kontingent

100 kr. pr. husstand for alle foreningens tilbud, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN.

Kaffekassen

Ved møderne kaffe/the for 5 kr.

Bestyrelsen

- Birgit Øskov, fmd./kass., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.
- Ingrid Wisborg Gade, sekr., Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg ☎ 98 12 65 15.
- Hans Erik Luther, Petersborgvej 59, 9000 Aalborg ☎ 98 16 63 34.
- May Britt Hansen, Malurtvej 21, II th., 9000 Aalborg ☎ 98 79 00 24.
- Jørn Elstrøm Toldbod, Sindalvej 19, 9220 Aalborg Øst ☎ 98 15 79 65.
- Allan Øer Gøttrup, suppl., Hvalpsundvej 110, 9220 Aalborg Øst ☎ 98 15 13 68.
- Lindy Kær, suppl., Byrstedvej 46, Byrsted, 9240 Nibe ☎ 98 38 73 56.
- Finn Hejlesen Jakobsen, revisor, Kvisten 27, 9260 Gistrup ☎ 98 32 32 07.
- Kirsten Bovin, revisor, Tinesvej 52, 9380 Vestbjerg ☎ 98 29 68 30.

Egns- og Slægtshistorisk Forening, Holstebro

Torsdag 18. september (FU)

Inger Hartby, etnolog, Rudkøbing: Navneforskning/navneskikke.

Navneskikkens kulturhistorie belyses, forskellen på håndværker- og bondeslægters navne- og opkaldsesskikke forklares. - Eksempler fra Holstebro-egnen fremhæves.

Torsdag 23. oktober (FU)

Steen Espensen, forstander, Vestjyllands Højskole, Velling: Kløge folk - den folkelige lægekunst.

1800-tallets folkelige lægekunst med personseksempler fra det midt- og vestjyske.

Torsdag 20. november (FU)

Magnus Vistisen, tidl. skoleinspektør, Mogenstrup ved Skive: De midt- og vestjyske rakkere.

H.P. Hansens historiske udredninger af rækker-slægterne fra Dejbjerg, Vroue, Estvad og især fra Rønbjerg. - Forskellen på rakkere og tater belyses.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Holstebro Bibliotek. Kaffe og brød medbringes.

Kontingent

125 kr.

Bestyrelsen

- Jytte Knudsen, fmd., Fabersvej 48, 7500 Holstebro ☎ 97 42 69 86/ 97 49 51 00.
- Kristian Øllgaard, kass., Østerled 2, Mejrurup, 7500 Holstebro ☎ 97 42 55 10.
- Susanne Sehested, sekr., Wagnersvej 184, 7500 Holstebro ☎ 97 40 53 51.
- Erik Thomsen, Ålykke 27, 7500 Holstebro ☎ 97 42 88 64.
- Per Nørgaard Laugesen, Hovedgaden 14, Tvis, 7500 Holstebro ☎ 97 43 52 55.
- Åse Klostergaard, Naltoftevej 5, Borbjerg, 7500 Holstebro ☎ 97 46 13 59.
- Helle Leth Jensen, Griegsvej 49 A, 7500 Holstebro ☎ 97 42 99 31.

Tirsdag 2. september kl. 14-17

Første tirsdag i måneden i Marie Lauritsens Hus: Åbent Hus og register-gruppen mødes.

Tirsdag 16. september kl. 13-17

Register-gruppen.

Onsdag 17. september kl. 19

Vi mødes på Sillerup Mølle til rundvisning og orienteres om livet på møllen i gamle

dage. Kaffe og hjemmebagt brød. Pris ca. 25 kr. Tilmelding senest 27. august.

Mandag 22. september kl. 19

Gotisk kursus, Hertug Hans Skolen. Irene Sørensen. Materialer 100 kr. for medlemmer.

Tirsdag 23. september kl. 19

Studiekreds i gotisk skriftlæsning. Leder: Niels Bladt.

Tirsdag 7. oktober kl. 14-17

Åben eftermiddag og register-gruppen.

Onsdag 8. oktober kl. 19.30

Carsten Porskrog Rasmussen, adjunkt: Herregårde, friggårde og store gårde på Haderslev-egnen i 1500-1600-tallet.

Onsdag 29. oktober kl. 19.30

Bent Rønne, stadsarkivar: Hvordan kan slægtsforskeren bruge Folkemindesamlingen?

Tirsdag 4. november kl. 14-17

Første tirsdag i måneden - vi mødes i Marie Lauritsens Hus. Registergruppen mødes.

Tirsdag 18. november kl. 14-17

Registergruppen.

Onsdag 19. november kl. 19.30

Aneaften. Et af vore medlemmer fortæller.

Tirsdag 2. december kl. 14-17

Første tirsdag i måneden - vi mødes i Marie Lauritsens Hus. Registergruppen mødes.

Onsdag 10. december kl. 19.30

Juleafslutning, Ingrid Schrøder fortæller.

Onsdag 7. januar 1998 kl. 19.30

Generalforsamling i følge lovene.

Sted

Ordinære møder i Marie Lauritsens Hus, Bramdrup Vestergade 7 i Bramdrup.

Kontingent

100 kr., par 125 kr.

Bestyrelsen

- Orla Iver Madsen, fmd., Skovbrynet 14, 6100 Haderslev ☎ 74 52 15 14.
- Hans Christian Baagøe, næstfmd., Gammelevej 15, 6630 Rødding ☎ 74 84 24 66.
- Hanne Franck, kass., Havrevænget 12, 6100 Haderslev ☎ 74 53 08 19.
- Ove Friis, sekr., Kærsangervej 30, 6100 Haderslev ☎ 74 52 39 23.
- Niels Peter Bladt, best. medl., Bjørnøvej 3, Starup, 6100 Haderslev ☎ 74 52 41 95.

Torsdag 18. september

Helge Christiansen: Brandtaksationer og Ludvig Holberg.

Torsdag 16. oktober

Jørgen Dimpker viser lysbilleder.

Torsdag 30. oktober

Gyrit Kaaber Jørgensen: Korsør Skovs historie. Foredrag med lysbilleder.

Yderligere oplysninger om mødedage kan fås ved henvendelse til bestyrelsen.

Tid og sted

Kl. 19-22 Korsør Bibliotek.

Kontingent

125 kr., par 150 kr. - incl. SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen

- Karin Vedel, fmd., Højen 21, 4220 Korsør ☎ 53 57 11 19.
- Edith Ørbech Madsen, kass., Baggade 39, 4220 Korsør ☎ 53 57 01 63.
- Vagn Winther, Grevsensgade 20, 4220 Korsør ☎ 53 57 41 85.
- Anni Iversen, Rønne Allé 7, 4220 Korsør ☎ 53 57 48 03.
- Gerda Christiansen, Elme Allé 32, 4220 Korsør ☎ 53 57 26 74.

Onsdag 10. september

Knud Højrup: Slægtsskab og slægtstavler.

Knud Højrup har skrevet dronning Margrethes slægtsbog: *Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og Hendes Slægt*.

Torsdag 23. oktober kl. 19

Ekskursion til Matrikelarkivet.

Onsdag 12. november

Jens V. Olsen fortæller om Internettet og dets muligheder for os som slægtsforskere.

Torsdag 11. december

Julemøde. Vi hygger os.

Onsdag 14. januar 1998

Medlemmernes egen aften.

Tid og sted

Kl. 19.30 i lokale nr. 344 på Kildegården, Helligkorsvej 5. - Medbring selv kaffe m.v.
NB: 23. oktober på Matrikelarkivet kl. 19!

Kontingent

125 kr., par 180 kr., incl. SLÆGTEN og foreningens årsskrift. Gæster 20 kr. pr. møde. Arrangementerne er åbne for alle interesserede.

Bestyrelsen

- Kit Bisgård, fmd., Åstoftens 14, Svogerslev, 4000 Roskilde ☎ 46 38 35 14.
- Stefan Andersen, kass., Toftenvangen 19, 4130 Viby Sj. ☎ 46 19 41 73.
- Karna Hansen, sekr., Klokkervej 30, 4000 Roskilde ☎ 46 36 10 56.
- Henning Kiilerich Frederiksen, Bjældevej 5, 4000 Roskilde ☎ 46 36 90 90.
- Niels-Bjarne Kristensen, Dr. Sofiesvej 22, 4000 Roskilde ☎ 46 35 37 73.

Slægtshistorisk forening for Sydsjælland

Tirsdag 9. september (FU)

Carsten Hess, mag.art., museumsinspektør, Egnsmuseet Færggården, Frederikssund: Håndværkeren i landsbyen.

Smeden, mølleren, spindersken, farveren, væveren, tømreren og mange andre, herunder også om husflid og samspillet mellem by og land.

Onsdag 8. oktober (FU)

Knud Højrup, Albertslund: Slægtskaber og slægtstavler.

Med udgangspunkt i den nyligt udkomne bog *Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og Hendes Slægt* fortæller forfatteren om forskellige former for slægtskaber og metoder til at dokumentere dem. Derefter gennemgås de mange typer opstillingsformer, der i dag anvendes til at præsentere slægtsforskernes arbejdsresultater, herunder anetavler, efterslægtstavler, og sidst men ikke mindst konsangvinitetstavlen, som bogen om dronningens slægt er et praktisk eksempel på.

Tirsdag 11. november

Erik Kann: Slægtsforskning og edb.

Hvilket program skal jeg vælge, hvor stor skal min harddisk være, osv. Spørgsmål som disse stilles af mange slægtsforskere, som står for at skulle vælge edb-program til slægtsregistrering. Genealog ved Statens Øjenklinik og næstformand i DIS-Danmark gennemgår de forhold, man bør overveje inden valg af program.

Onsdag 10. december (julemøde)

Thomas Bruun, sognepræst, Vejle: Hver fredag foran porten - en norsk kvindes hjælpeindsats under 2. Verdenskrig. Hjælpearbejdet omkring norske fanger i tysk koncentrationslejr.

Mødet foregår i "Pejsestuen" med de sædvanlige traditioner omkring julemødet.

Tirsdag 6. januar

Ekskursion til Frederiksberg Bibliotek, som råder over en af de største samlinger af slægtsbøger.

Her vil bibliotekar Ninna Engelstoft fortælle om eksempler på samlinger, søgning i kartoteker og på edb. Fællestransport med bus med afgang fra "Trolden" kl. 18. Tilmelding senest 31. december til formanden eller kassereren.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført, kl. 19.30-22 i lokale 217 på Grønnegades Kaserne.

Kontingent

90 kr., par 150 kr. Gæster 30 kr. pr. møde.

Kursusvirksomhed

Slægtsforskning ved Ole Pilegaard Hansen - under LOF. Interesserede henvises til annoncering i dagspressen samt LOFs "blå kursushæfte", der omdeles til samtlige husstande i Næstved Kommune. Kurserne afholdes på Næstved-egnens Lokalhistoriske Arkiv, "Den gamle Amtsgård", Teatergade 16. Nærmere oplysninger hos læreren.

Bestyrelsen

- Henning Ballegaard, fmd., Vagtelvej 35, 4700 Næstved ☎ 53 72 95 24.
- Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej 7, Fensmark, 4700 Næstved ☎ 55 54 64 05.
- Keld Andersen, sekr., Askovvej 23, Aaside, Tappernøje ☎ 53 76 57 36.
- Karin Mørck, Kildebakken 14, 4700 Næstved ☎ 53 72 74 74.
- Knud Rahbæk Frederiksen, Fællesejevej 14, 4700 Næstved ☎ 53 72 55 08.

Slægtshistorisk Selskab for Østsjælland

Tirsdag 9. september

Erik Kann, genealog ved Statens Øjenklinik: Centraladministration efter 1848.

Onsdag 8. oktober

Efter tidligere succes gentager vi et almin-

deligt medlemsmøde uden fastlagte aktiviteter, hvor vi sludrer og udveksler erfaringer.

Torsdag 6. november

Knud Højrup, Albertslund: Slægtskaber og slægtstavler.

Gode tilbud på bøger og hæfter

En ny publikation fra SLÆGTEN:

Er du i familie med bryggerne? - Slægterne bag J.C. og Carl Jacobsen på Carlsberg. - Publiceret af Birgit Øskov og Anton Blaabjerg. 1997, 90 s. (ISBN 87-90331-02-8)

Anetavle for Carl Jacobsen, 1842-1914, på grundlag af Th. Hauch-Fausbølls anetavle fra 1914 og fortsat tilbage til 1600-tallet og endnu længere tilbage. - Ca. 25 efterslægtslinjer viser forbindelser til kendte og ukendte personer i fortid og nutid.

Anetavlens personer er ikke omtalt i den traditionelle rækkefølge: Generation for generation, men i slægtslinjer: Slægt efter slægt.

Anetavlen indeholder nyfundne oplysninger om bl.a. den fædrene slægt, vendsysselske bønder i Albæk, Dronninglund og Ulsted sogne (bl.a. Clemen- og Løve- eller Levi-slægterne fra Melholt). Desuden omfatter anetavlen parykmager-slægten Holst fra Thisted og Aalborg, den norske slægt Hille- eller Hellemann fra Stavanger, præsteslægterne Hofmann og Lind fra Vest- og Sydvest-Norge, den dansk-norske slægt Scavenius fra København og Stavanger, garver- eller feldberederslægten Sæbye fra Thisted og Aalborg med afstamning via købmandsslægten Mumgaard i Aalborg og den gamle herredsfogedslægt fra Fleskum Herred fra den bekendte Kjærulf-slægt, præsteslægterne Steenstrup og Vogelius samt orgelbygger-slægten Bodtzen, slægten Søtoft med afstamning fra de gamle Ribe-slægter Baggesen, Friis, Stage, Klyne m.fl., samt de fremtrædende vestjyske slægter Ballebye og Dahl fra Strandbjerggaard og Vadskærsgaard. - Fra anetavlens personer henvises til litteratur med fyldigere oplysninger.

De ca. 25 slægtslinjer viser forbindelser til bl.a. Carl Jacobsens oldebarn: Dronningens hofdame, og til hans mors næstsøskendebarn/halvfætter: En skomager i Vejle, der kvalte sin kone og blev halshugget 1839! - Desuden vises forbindelse via den vestjyske studehandler-slægt Breinholt til skibsreder Lauritzen, andre forbindelser til dronningens grandonkel, Jørgen Castenskiold, forfatteren Leif Panduro, den norske forfatter Alexander Kielland, eventyreren Jørgen Jürgensen (Kongen af Island) og hans nevø, den humoristiske tegner Fritz Jürgensen - samt en lang række slægtsforskere!

Prisen er kun 30 kr. + forsendelse.

Og 1. oktober udsender SLÆGTEN endnu en ny publikation:

Voer og Nim herreder - Uddrag af de 2.300 skifter i herredernes godser og hospitaler 1719-1850 - Udarbejdet af Erik Brejl.

Mellem Horsens-Skanderborg-Silkeborg ligger retskredsen Voer og Nim herreder med godserne Rask, Serridslevgaard, Stensballegaard, Tamdrup Bisgaard, Tyrrestrup, Urup og Klags Mølle samt hospitalerne i Hansted og Horsens, hvortil kommer øen Endelave, der mærkeligt nok hører til denne retskreds. - Den flittige bibliotekar fra Ringkøbing, hvis uddrag af skifterne fra nabo-området Skanderborg Rytterdistrikt er velkendt, har også her medtaget samtlige arvinger, lavværger og formyndere i uddragene. Personregisteret omfatter afdøde og ægtefæller. Hertil kommer en oversigt over skifternes fordeling på sogne og mindre lokaliteter. - Erik Brejls gennemgang har vist, at landsarkivets registre mangler henvisninger til ikke færre end 120 skifter fra Rask og Stensballegaard.

Bogens omfang og udstyr bliver som *Skanderborg Rytterdistrikt*, se nr. 9 på næste side.

Prisen er kun 130 kr. + forsendelse.

SLÆGTENS øvrige publikationer:

Som tillæg til Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreningers blad **SLÆGTEN** - uden for abonnementet - sælges følgende udgivelser:

1 Slægtsforskning - din Danmarkshistorie. (ISBN 87-985050-9-2)

12 siders introduktion til slægtsforskning. Her forklares de absolut nødvendige grundbegreber og fortælles, hvor på biblioteket bøger for slægtsforskere findes. Desuden oplyser en aktuel adresseliste om de statslige arkiver og de slægtshistoriske foreninger i og udenfor SSF.

2 Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne! (ISBN 87-985-050-1-7)

40 sider med knap 500 titler af den righoldige litteratur for slægtsforskere. - 3. udvidede udgave af litteraturliste tilegnet Hans H. Worsøe på 60 årsdagen 1992.

3 Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd. (ISBN 87-984-484-0-4)

På 20 sider fortælles med udgangspunkt i den store sognefoged-forordning 1791 om denne lokale myndighedspersonsarbejdsområder. Desuden oplysninger om hvervet som lægdsmand samt om Dannebrogsmændenes Hæderstegn. - Temahæfte tilegnet SSFs daværende formand Ingvar Musaeus på 70 årsdagen 1993.

4 Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og gæld! (ISBN 87-985050-3-3)

28 siders hjælpemiddel til studiet af skifter - en 18 siders ordliste med forklaring på mange af skifternes gamle ord og begreber, en artikel om afholdelse af skifte, en oversigt over de myndigheder, der afholdt disse, og en litteraturliste. - Temahæfte tilegnet SSFs første formand, nu afdøde S.E. Sørensens på 70 årsdagen 1993.

5 Sogn, herred - kirkebøgerne på Statens Arkiver. (ISBN 87-90331-03-6)

Praktisk hjælpemiddel til at finde de rigtige mikrokort med kirkebogen fra det rette

sogn, herred og amt. - Med kirkebøgerne fra samtlige landets sogne på alle Statens Arkiver er dette hæfte med bl.a. pastoraternes/sognenes numre og kirkebøgernes begyndelsesår u-undværlig, både under forberedelserne derhjemme og på selve læsesalen. - Hæftet benyttes også til at finde sognets folketælling.

2. udvidede udgave med tillæg om *Lengnicks kirkebogsuddrag* og *S. Nygårds sedler* (bl.a. kirkebogsuddrag).

6 Slægtsforskere: Lad os stå vagt og værne! (ISBN 87-90331-04-4)

Hæfte på ca. 45 sider med militære emner som lægdsruller, disses forkortelser, stambøger, det militære sprog, introduktion til Forsvarets Arkiver, krigsdeltagermedaljer mv. - **2. lidt udvidede udgave.**

9 Skanderborg Rytterdistrikt. Uddrag af samtlige bevarede 3.002 skifter 1680-1765. Udarbejdet af Erik Brejl. 1995, 296 s. (ISBN 87-985050-6-8)

Referat med samtlige arvinger i de mange skifter fra rytterdistriktet mellem Vejle, Brande, Silkeborg og Århus. - Register over arveladere og ægtefæller, 6.226 navne; desuden en liste over skifternes fordeling på sogne og lokaliteter.

10 Litteraturfortegnelse 1980-85. Litteratur for slægtshistorisk interesserede. - Personalhistorie. Lokalhistorie. Arkivvæsen. Udarbejdet af Ingvar Musaeus. 1996, 120 s. (ISBN 87-985050-8-4).

Godt 1.000 bogtitler vedrørende personalhistorie, lokalhistorie og arkivvæsen udgivet 1980-85. De lokalhistoriske arbejder er opført i topografisk orden, amt for amt, sogn for sogn; og under sognene henvises tillige til den personalhistoriske litteratur, som desuden opføres i alfabetisk orden. - Udgiv-

SSF - Sammenslutningen af Slægthistoriske Foreninger

indbyder slægtsforskere fra hele Danmark til

Slægthistorisk Weekendkursus på Snoghøj Folkehøjskole

10.-12. oktober 1997 under mottoet:

Skab liv om slægten

Kurset arrangeres i samarbejde med Folkeuniversitetet
med følgende program:

Fredag: 10. oktober

Kl. 15.00-17.00 Ankomst, indkvartering, kaffe.

kl. 17.30 SSFs formand Ulla Nørskov åbner kurset.

Kursusleder Orla Iver Madsen introducerer kurset.

Lederen af *Spørgcentralen* Anton Blaabjerg introducerer denne.

18.15 Middag.

19.15-21.10

Jytte Skaaning: En speget forsørgelsessag. Vi følger Ane Kirstine Jørgensens liv og levned 1834-? og går i hendes arkivspor.

I juni 1853 indlægges A.K. Jørgensen febersyg på Odense fattiggårds-
gestue. Udgiften til ophold og medicin afholdes af fattigkommissionen,
som bagefter søger refusion hos hendes forsørgelseskommune, men,
hvor er hun forsørgelsesberettiget? Vi følger "sagen" gennem amts-
kommune- og præstearkiver. Undervejs bliver hun tiltalt for bedrageri,
senere for tyveri af et søvlommeur og idømmes et års tugthus. Retssa-
gen gennemgås og vi forsøger at følge hendes videre "spor". Hvordan
endte hendes dage?

21.15

Aftenkaffe/the.

Lørdag: 11. oktober

08.00-09.00 Morgenmad.

09.00-10.55

Forfatteren Knud Højrup: Metode til at arbejde med efterslægten, slægtskaber og slægtstavler.

Med udgangspunkt i den nyligt udkomne bog: *Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og Hendes Slægt*, fortæller forfatteren Knud Højrup om forskellige former for slægtskaber og metoder til at dokumentere dem. Derefter gennemgås de mange typer opstillingsformer, der i dag anvendes til at præsentere slægtsforskernes arbejdsresultater, herunder anetavler, efterslægtstavler, og sidst, men ikke mindst konsangvinitets-tavlen, som bogen om dronningens slægt er et praktisk eksempel på.

11.00-12.00

Anton Blaabjerg og Birgit Øskov: Spørgcentralen.

Ole H. Jensen: DIS-Danmark forestår demonstration af slægtsforskningsprogrammer.

12.00

Frokost.

- 13.30-15.25 **Arkivar Ole Degn: Retsbetjentarkivernes muligheder udover ejendoms- historie og skifter.**
 Slægtsforskere lærer hurtigt at bruge retsbetjentarkivernes realregistre og skøde- og panteprotokoller og ikke mindst skifteprotokollerne, men mange glemmer det øvrige materiale i disse ofte omfangsrige arkiver. I foredraget fortælles med udgangspunkt i den konkrete historie om mulighederne i tingbøger, justits- og politiprotokoller, dombøger, strafferegistre, arrestprotokoller, pasprotokoller, næringsbeviser, borgerlige ægteskabsprotokoller m.m.
- 15.30-16.00 Kaffe/the.
- 16.00-16.55 **Arkivar Henning Bender: Orientering om den danske udvandrings historie og Det danske Udvandrerarkiv.**
 Udvandrerarkivets samlinger og hjælpemidler til deres brug - herunder databasen på danske udvandrere 1868-1905.
- 18.30 Middag.
- 20.00-20.55 **Hvor slog de danske udvandrere sig ned i Nordamerika - hvilke bygninger og mindesmærker efter danskerne kan man se den dag i dag i USA og Canada?**
 Arkivar Henning Bender har været på studietur i Amerika, foretaget rejser til de foretrukne steder, hvor danskerne slog sig ned, samt fotograferet bygninger og lokaliteter disse steder.
- 21.00 Aftenkaffe/the.

Søndag: 12. oktober

- 08.00 Morgenmad.
- 09.00-10.55 **Overarkivar Hans Christian Bjerg: Forsvarets arkiver i slægtsforskningens tjeneste.**
 Tidligere udgjorde det militære forsvar en væsentlig del af Statens opgaver. *Forsvarets arkiver* rummer derfor store arkivfonds tilbage fra 1600-tallet, der især vil kunne anvendes i forbindelse med slægthistorisk forskning. Mange indvandrede således til landet via den militære hvervning, ligesom lægdsrullerne og værnepligten fra 1788 samt den almindelige værnepligt fra 1848 bragte den mandlige del af befolkningen ind i militære arkivsammenhænge. Overarkivar Hans Christian Bjerg, leder af *Forsvarets Arkiver* i Rigsarkivet, giver anvisninger på, hvorledes disse arkiver og deres hjælpemidler kan udnyttes i slægtsforskningens tjeneste.
- 11.00-12.00 **Spørgecentralen ved Anton Blaabjerg og Birgit Øskov.**
Ole H. Jensen: DIS-Danmark forestår demonstration af slægtsforskningsprogrammer.
- 12.00 Frø ost.
- 13.00-14.55 **Genealog Erik Kann: Etik i slægtsforskningen. Hvor går grænsen? Hvad kan jeg tillade mig? Hvordan skal jeg behandle mine kilder?**
 De fleste vil nok kunne blive nogenlunde enige om, *hvad etik er*. Langt mere vanskeligt er det at opnå enighed om, hvor de konkrete grænser i etiske spørgsmål skal trækkes. Skal vi overhovedet overveje etik i forbindelse med slægtsforskning? Rækken af spørgsmål vil næsten være uendelig. - I foredraget forsøger genealog ved Statens Øjenklinik Erik Kann at systematisere nogle af indfaldsvinklerne og angive mulige svar.

14.55-15.00 SSFs formand Ulla Nørskov afslutter kurset.
15.00 Kaffe/te og farvel til hinanden. Afrejse.

Spørgcentral, salgs- og bytteborde samt kontaktkartotek

I spørgecentralen forsøger genealog Anton Blaabjerg, Viborg, og lærer Birgit Øskov, Nørresundby, som de foregående år at hjælpe både med spørgsmål om slægtsforskning i almindelighed og med problemer omkring enkelte slægter. - Der er også mulighed for at studere den fremskaffelige del af den litteratur, som foredragsholderne henviser til.

I Spørgecentralen findes som de senere år et bord, hvor deltagere og foreninger, som har relevant materiale til salg eller bytte, kan fremlægge dette. Det sker for den enkeltes ansvar, og SSF påtager sig ikke ansvar for eventuelle bortkomne bøger m.v.

I Spørgecentralens åbningstid vises ved foreningen DIS-Danmarks hjælp slægtsforskningsprogrammer: *Ancestral Quest 2,0* og *PAF* ved A. M. Krogh Thomsen, *Famdex* ved Jens Chr. Nielsen samt *BK 5.2w* og *BK5.2* ved Ole H. Jensen.

Deltagere får sammen med bekræftelse på tilmelding ca. 1. august en kontaktside, som udfyldes og indsendes før 1. september til Ulla Nørskov, Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg, hvis man vil optages i kontaktkartoteket. Det indeholder alle tidligere indsendte oplysninger og udvides hvert år med nytillkomne oplysninger/efterlysninger.

Deltagerlister

Foreløbige lister med deltagerens navne og adresser udsendes, og på kurset udleveres den endelige liste.

Indkvartering og tilmelding

Der indkvarteres på dobbeltværelse, hvis ikke enkeltværelse udtrykkeligt ønskes. Der er dog kun et begrænset antal enkeltværelser til disposition, og der opkræves ekstrabetaling for disse. Der er håndvask på de fleste værelser, og på gangene findes baderum og toiletter. - Højskolen er et gammelt hus med mange trapper og lange gange.

Transport til og fra Fredericia Banegård kan foregå med bus, linje 3, der afgår hver halve time på hverdage og hver hele time om søndagen. Turen tager ca. en halv time.

Priserne for deltagelse fremgår af vedlagte tilmeldingsblanket, hvoraf det også fremgår, at deltagere, der ikke er medlemmer af en forening tilsluttet SSF, skal betale et ekstragebyr på 100 kr. Tilmelding er bindende.

Sidste år indførtes forudbetaling af hele gebyret. Dette gentages i år. Som altid indbetales gebyret sammen med tilmeldingen. Tilmelding uden indbetaling betragtes som

ugyldig, indtil indbetalingen foreligger. I tilfælde af overtegning, tilbagebetales indbetalt gebyr naturligvis fuldtud, hvorimod der ved afmelding forbeholdes ret til at tilbageholde 200 kr. Afmelding efter 1. september accepteres ikke, og kun i de tilfælde, hvor en anden deltager kan træde i stedet, tilbagebetales en del af indbetalingen.

Interesserede, som kun ønsker at overvære foredragene og altså ikke bor på skolen, kan købe frokost og eftermiddagskaffe lørdag og søndag, den såkaldte "pakkelse-ning", for 625 kr., hvorimod løse måltider ikke kan købes på højskolen. Ønsker man kun at høre foredragene, men ikke at deltage i måltider, herunder kaffen, er betalingen 400/500 kr. Også disse betalinger erlægges forud ved tilmelding og betragtes som bindende.

Betaling sker enten med check stilet til SSF eller ved at indsætte beløbet på **girokonto 1 46 39 69** ved SSFs kasserer Stefan Andersen, Toftvangen 19, 4130 Viby Sj.

Tilmelding kan ske fra 1. juli og indtil 1. september; deltagerne optages i den række-

følge, indbetalingerne indløber. - Tilmeldinger før 1. juli accepteres ikke og returneres, hvorefter ny tilmelding må finde sted.

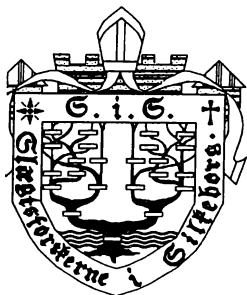
Evt. ønsker om *diætkost/diabetikerkost* bedes venligst meddelt ved tilmeldingen.

Højskolens adresse: Snoghøj Folkehøjskole, Højskolevej 9, 7000 Fredericia ☎ 75 94 27 99, men forespørgsler vedr. kurset bedes rettet til SSFs kursusleder eller bestyrelsen.

Bestyrelsen

- Ulla Nørskov, fmd., Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.
- Hans H. Worsøe, næstfmd., Tækkerløkke 34A, 6200 Aabenraa ☎ 74 62 08 92.
- Stefan Andersen, kass., Toftevangen 19, 4130 Viby Sj. ☎ 46 19 41 73.
- Erik Bjerre Fisker, sker., Bispehavevej 77, 4 tv, 8210 Århus N. ☎ 86 15 08 78.
- Svend Vinther-Knudsen, Haveforeningen Strandlyst, Strandgangen 29, 2300 København S. ☎ 31 54 14 41.
- Jytte Skaaning, Vinkældervej 6a, 5000 Odense C. ☎ 66 14 88 77.

Orla Iver Madsen, *kursusleder*, Skovbrynet 14, 6100 Haderslev ☎ 74 52 15 14.

Slægtsforskerne i Silkeborg

indbyder til *Slægtsforskertræf* lørdag 4. april 1998 på Silkeborg Medborgerhus, Søvej 3, Silkeborg

delsen af forskerskemaet opmærksom på, at øverste halvdel kopieres i kataloget, mens nederste del med sogne indlægges i database og sorteres.

Deltagergebyr

150 kr., som betales senest 1. november.

Cafeteria

Frokost, incl. kaffe og rundstykke ved ankomst, i alt 65 kr., bestilles og betales ved tilmeldelsen. Kaffe og the kan købes under hele stævnet. - Medbragt mad må *ikke* spises på Medborgerhuset.

Bindende tilmelding og forskerskema indsendes senest 1. november - træfkatalog udsendes ca. 1. marts 1998.

Venlig hilsen

Slægtsforskerne i Silkeborg

Ulla Nørskov, fmd., Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.

Program

- Kl. 9.30 Ankomst og indskrivning.
Kl. 10-11 Jytte Skaaning, Odense: På opdagelse i retskilder før 1919. Fødsel i dølgsmål og andre spændende sager. - 1. del.
Derefter Forskerkontakt, udveksling af aneoplysninger.
Kl. 15-16 Jytte Skaanings foredrag - 2. del.
Kl. 16 Træffet slutter.

Foreløbig tilmelding senest 1. september til formanden, se nedenstående adresse, hvorefter man modtager et forskerskema, der udfyldes og returneres til brug for udarbejdelse af træfkatalog. Samtidigt udsendes endelig tilmeldingsblanket. - Vær ved udfyl-

velsen er forløberen for SSF's litteraturliste, der for udgivelser 1986 ff siden 1987 findes i *HVEM FORSKER HVAD*, og den lukker huller mellem Dorthe Gissels fortegnelse over dansk slægtslitteratur 1973-79 (særtryk af *Personalhistorisk Tidsskrift* 1982) og listerne i *HVEM FORSKER HVAD*.

Priser

- *For pjecen 1*: 5 kr. pr. stk., rabatpris ved køb af 40 stk. og 100 stk. henholdsvis 4 og 3 kr.
- *for temahæfterne 2-6*: 20 kr. pr. stk., rabatpris ved køb af 15 og 40 stk. af samme hæfte henholdsvis 10 og 8 kr.

- *for bogen 9*: 130 kr.

- *for bogen 10*: 40 kr. pr. stk., rabatpris ved køb af 40 stk. 25 kr. pr. stk.

Priserne er incl. moms, men excl. forsendelse. - Publikationerne bestilles hos **SLÆGTENS** ekspedition: Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.

Bor du et sted, hvor der enten ikke er nogen slægtshistorisk forening - eller den lokale forening ikke abonnerer på bladet, kan du selv abonnere på **SLÆGTEN** for kun 50 kr. årligt incl. forsendelse; abonnenter bosat i udlandet (også Norden), der benytter giro til betaling, dog 65 kr. + forsendelse.

Dansk Historisk Fællesråds udgivelser

SLÆGTEN har gennem SSF fået stillet nedenstående 8 udgivelser til rådighed på meget favorable vilkår. - Det drejer sig bl.a. om enkelte publikationer, der ikke var med i de bogpakker, **SLÆGTEN** formidlede for år tilbage; de nytilkomne er førstnævnte meget vægtige to vejledninger/håndbøger til udforskning og formidling af lokalhistorie.

Lokalhistorie

A Vejledning i lokalhistorie. Fra plan til bog. Af Verner Bruhn, Knud Prange og Eric Mourier. 1985, 184 s.

B Historie og lokalsamfund. En håndbog i formidling. Redaktion: Søren Ehlers. 1990, 143 s.

C Stednavne og kulturhistorie. Af Kristian Hald. 1969, 94 s.

Heraldik

D Heraldik og historie. Af Knud Prange. 1962, 70 s.

E Identifikation af anonyme våbenskjolde. Af Sven Tito Achen. 1972, 96 s.

F Bibliografi over heraldisk litteratur i Danmark og om Danmark 1589-1969. Af Sven Tito Achen og Ole Rostock. 1971, 192 s.

Andre emner

G Historisk kartografi. Af Ib Kejlbø. 1971, 84 s.

H Kronologi. Af Herluf Nielsen. 1974, 86 s.

Pris

For disse bøger - med et sidetal på fra 70 til 192! - er stykprisen blot 20 kr. + forsendelse. - Bestilles ligeledes hos **SLÆGTENS** ekspedition: Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.

Selskabet for udgivelse af kilder til dansk historie

Kildeskriftselskabet - stiftet 1877 for at udgive kilder og hjælpemidler til studiet af dansk historie - har 90 bogudgivelser til salg. Hertil kommer mange værker, hjælpemidler og egentlige arkivalier m.m. udgivet på mikrokort. - *Kataloger over både bøgerne og mikrokortene* fås hos Kildeskriftselskabets (og Dansk Historisk Fællesråds) bogekspedition på Rigsarkivet, Rigsdagsgården 9, 1218 København K ☐ 33 14 34 14 (tirsdag kl. 14-16 og fredag kl. 8.30-10.30). - *NB: Bogekspeditionen er lukket i ugerne 27, 28 og 29.*

Blandt selskabets bøger af interesse for slægts- og lokalhistorikere kan nævnes:

Middelalder og 1500-tallet

a Det kgl. Rettertings domme ... , bd. 2, ca. 1541-44. Ved T. Dahlerup. 1969, 892 s., 275 kr.

Købstæder

b Helsingørs Stadsbog [rådstue- og byting-bog] 1549-56. Ved E. Kroman. 1971, 343 s., 125 kr.

c Samme 1554-65. Ved K. Hjorth. 1981, 590 s., 225 kr.

d Malmø Rådstueprotokol [stadsbok] 1549-59. Ved E. Bager. 1972, 506 s., 200 kr.

e Samme 1577-90. Ved L. Ljungberg og E. Bager. 1968, 441 s., 200 kr.

f Malmø Skifter/bofortegnelser 1546-59. Ved E. Bager. 1977, 284 s., 125 kr.

g Samme/købmandsregnskaber 1537-59. E. Bager. 1978, 136 s., 60 kr.

h Ribe Rådstuedombøger 1527-99. Ved E. Kroman. 1974, 264 s., 125 kr.

j Køge skifter 1597-1655. Ved G. Neubert. 1992, 482 s., 250 kr.

Lensregnskaber

k Koldinghus Lens Regnskab 1610-11. Ved B. Dedenroth-Schou og A.S. Christensen. 1984, 440 s., 275 kr.

Forskelligt

l Kong Christian IVs egenhændige Breve. Ved C.F. Bricka m.fl. (1878-1947).

Bd.1-8, 3.439 s., 1.000 kr.

m Tætere og Natmandsfolk i Danmark. Af F. Dyrhund. (1872), 394 s., 165 kr.

n Hertugdømmet Slesvig. Af J.P. Trap. (1864), 716 s., 300 kr.

o Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864. Af Th.O. Achelis. 1966, 800 s., 300 kr.

p Herremand og Fæstebonde. Dansk Landbrugshistorie omkr. 1600. Af H.H. Fussing. (1942), 530 s., 225 kr.

q Husmand og Inderste. Sjællandske Landboforhold 1660-1800. Af Fridlev Skrubbeltrang. (1940), 400 s., 200 kr.

Helt specielt!

r Kirkebogsstudier. Befolkningsstatistik og Kulturhistorie i det 17. Aarh. Af Gustav Bang. (1906), 142 s., 75 kr.

s Det offentlige Fattigvæsens Udvikling i Danmark i det 19. Aarh. Af H. Jørgensen. (1940), 426 s., 175 kr.

Mikrokort

Blandt Kildeskriftselskabets mikrokort (katalog hos bogekspeditionen!) er Københavns Vejvisere (nøgle til folketællingerne) 1790, 1840 og 1850 på 3-7 kort pr. årgang til 15 kr. pr. stk., registre til mange københavnske kirkebøger, sjællandske borgerskaber og dødebladene for Kbh. 1893-1923 og andet!

Køb disse publikationer til halv pris!

Priserne er Kildeskriftselskabets egne. Men året ud gives ekstraordinært 50% rabat + forsendelse - både ved direkte bestilling (mærk bestillingen **SLÆGTEN**) og via **SLÆGTENS** ekspedition, Birgit Øskov, Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☐ 98 17 63 76.

Med udgangspunkt i den nyligt udkomne bog *Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og Hendes Slægt* fortæller forfatteren om forskellige former for slægtskaber og metoder til at dokumentere dem.

Mandag 8. december - Julemøde
Gudmund Jensen, Strøby: En fattig soldat blev storbonde - foredragsholderens oldefar, Jens Olsen, fra Ll. Linde.

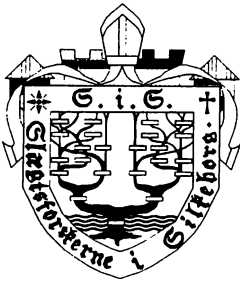
Tid og sted
Kl. 19 i Musikcafeen, Teaterbygningen i Køge.

Kontingent

150 kr., par 200 kr. Gæstekort 25 kr.

Bestyrelsen

- Dirck Jensen, fmd., Kaprifolievej 1, 4600 Køge ☎ 53 65 27 46.
- Henning Christensen, Kratvænget 16, 4622 Havdrup ☎ 46 18 54 91.
- Raymond Brix, kass., Skovparken 66, st.th., 4600 Køge ☎ 56 63 93 60.
- Kirsten Nielsen, sekr., Storeholm 49, 2670 Greve ☎ 43 90 69 88.
- Henning Mathiesen, red. *Stamtræet*, Ringstedvej 119, Lellinge, 4600 Køge ☎ 53 66 00 77.

Tirsdag 2. og 16. september
Studiekreds i gotisk - lettere tekster. Materialeudgifter 50 kr. - betales første gang.

Tirsdag 30. september (FU)
Børge Kjær, mag.art.: Ejendomshistorie og landsbyhistorie i sidste del og 1800-tallet. Fortsættelse af foredrag 15. april.

Tirsdag 7. og 21. oktober
Studiekreds i gotisk - lettere tekster.

Tirsdag 28. oktober (FU)
Hans H. Worsøe, fhv. landsarkivar: Børn født uden for ægteskab. Hvordan finder vi faderen?

Tirsdag 4. og 18. november
Studiekreds i gotisk - sværere tekster.

Onsdag 19. november

Forskeraften på Landsarkivet i Viborg kl. 19-22. *Tilmelding og betaling senest 28. oktober* til formanden.

Arrangementet afholdes sammen med de slægtshistoriske foreninger i Viborg og Århus, så der er et begrænset antal pladser. Pris pr. person er 50 kr. og betales senest 28. oktober sammen med evt. aflevering af bestillingssedler på arkivalier. Samtidig oplyses, om kørelejlighed ønskes eller gives.

Tirsdag 25. november (FU)

Birgit Løgstrup, arkivchef, Rigsarkivet: I godsarkiverne kan man næsten altid finde noget af interesse. Godsarkiverne er et supplement til kirkebøgerne, især hvis disse mangler for det ønskede sogn.

Tirsdag 2. december
Julemøde.

Tid og sted

Kl. 19 i Silkeborg Medborgerhus, Søvej 3.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Bestyrelsen

- Ulla Nørskov, fmd, Solbakkevej 67, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 07 14.

- Vivi Bøgestrand, næstfmd, Trymsvej 20, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 32 43.
- Karl Kristensen, kass., Tingvejen 4, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 63 30.

- Ole Brodersen, sekr., Balle Kirkevej 74, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 26 49.
- Bent Kokborg, Frederiksberggade 62, 8600 Silkeborg ☎ 86 82 18 04.

Mandag 4. august

Helen Cliff, mag.art.: Jordemoderen.

I gamle dage hed de kloge koner og "nær koner", men alt for ofte var jordemoderen en grå, anonym person, hvis tilstedeværelse var taget for givet.

Mandag 1. september kl. 19-22

Vi besøger atter Landsarkivet for Sjælland.

Jan Pedersen holder et oplæg om *Lægekiver, hospitaler og stiftelser*. Derefter egen forskning. Vi mødes foran hovedindgangen kl. 18.50.

Lørdag 13. september kl. 12-13

Besøg med guidede omvisning på Københavns Bymuseum.

Vi ser og hører om udstillingen *Ind til byen - fra Høje Tåstrup til Gammel Strand 1167* - storbyens huse, gader, lyde og mere end 800-årige historie afdækkes lag på lag under en vandring fra nutidens forstad til middelalderens havn, hvor byen opstod. Rundvisningen slutter med dias-showet *København*. Vi mødes foran museet kl. 11.50.

- Husk: Tilmelding senest 4. august - max. deltagerantal: 25-30 personer.

Mandag 6. oktober

Medlemsmøde.

Vi afprøver en ny struktur. Dagens emne: Godsarkiverne (jævnfør Birgit Løgstrups tidligere foredrag). Forbered dig eventuelt hjemmefra og tag gerne eksempler med fra egen forskning. Debatpunkter, der vil blive taget op, er: Har du arbejdet med godsarkiver? Hvad fik du ud af det?

Vi laver bordopstilling i grupper med plads til ca. 8 ved hvert bord.

Mandag 3. november

Charlotte S.H. Jensen, mag.art., Landsarkivet: Hekse.

For kun 300 år siden blev den sidste heks henrettet her i Danmark. Hvad er en heks, hvorfor blev en kvinde heks, og hvilke ulykker fik de skylden for?

Sundby Lokalhistoriske Forening inviteres denne aften til at deltage.

Mandag 1. december

Else Marie Kofod, Dansk Folkemindesamling: Julens traditioner.

Efter dette meget aktuelle oplæg fortsætter vi "traditionen" med hyggeligt samvær, gløgg og æbleskiver.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19 i mødelokalerne på Tårnby Hovedbibliotek, Kamillevej 10, Kastrup. - Kaffe, øl og vand kan købes ved møderne.

Kontingent

100 kr., par 150 kr., betales i januar. Gæstebetaling ved foredrag 20 kr.

Bestyrelsen

- Britta S. Mortensen, fmd., Nålemagerstien 14, 2300 København S. ☎ 31 58 73 93.
- Bitten Westergaard, næstfmd., Fortgård Allé 12, 2770 Kastrup ☎ 32 50 64 67.
- Anders Gadegaard, kass., Holdkærs Ager 183, 1.tv., 2770 Kastrup ☎ 31 51 10 87.
- Niels Gjermandsen, sekr., Sirgræsvej 130, 2770 Kastrup ☎ 32 52 34 03/40 44 94 04.
- Grete Therkelsen, Amagerlandevej 53A, 1.tv., 2770 Kastrup ☎ 32 51 89 70.

Slægtshistorisk Forening i Ry

Lørdag 6. september

Computeren i slægtsforskning.

Foreningen inviterer medlemmerne til DIS-Danmarks møde på Åby Bibliotek, Åbyhøj kl. 11. Her vises følgende programmer: HAZA, BK5W, FAMDEX, WINFAM og evt PAF. - Mad kan medbringes, og øl/vand kan købes.

Onsdag 10. september

Besøg på Gl. Rye Mølle og Træskomuseum.

Efter rundvisning i møllen og på museet vises en video om møllen. - Mødested: Møllestien 5, Gl. Rye kl. 19.30. Tilmelding senest 3. september til formanden.

Onsdag 8. oktober

Almindelig samarbejdsaften med indlæg af et medlem. - Derefter træning i gotisk skriftlæsning. Mødested: Foreningscentralen på Låsby Skole kl. 19.30.

Onsdag 12. november - Hylke Egnarkiv kl. 19.30

Anna Rasmussen: Fattigvæsenet i 1800-tal-

let. - Nærmere oplysning om kørsel.

Onsdag 10 december

Juleafslutning. Mødested: Foreningscentralen på Låsby Skole kl 19.30.

Kontingent

125 kr., 200 kr. pr. hushold, kontingentet incl. HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN. Kontingent ved indmeldelse i efteråret er 50 kr. excl. HFH og SLÆGTEN.

Bestyrelsen

- Knud Aagaard, fmd., Kirkevej 73, 8670 Låsby ☎ 86 95 15 86.
- Svend Ingerslev-Olesen, næstfmd., Lindevej 3, 8670 Låsby ☎ 86 95 11 22.
- Rita Harder, kass., Bøgevej 2, 8680 Ry ☎ 86 89 19 37.
- Kaj Ahlburg, sekr., Kildebakken 36, 8680 Ry ☎ 86 89 14 63.
- Inger Olsen, bestm., Skovagervej 3, 8680 Ry ☎ 86 89 32 52.
- Internet add:<http://inet.tele.dk/kaagaard>

Onsdag 22. oktober (FU)

Hans H. Worsøe, fhv. landsarkivar, Aabenraa: Skifter - hvordan findes skifterne, og hvorledes udnyttes deres oplysninger.

Onsdag 3. december

Julemøde.

Tid og sted

Kl. 19.30 i Menighedshuset, Bredgade. -
Kaffe - kan købes ved møderne.

Nye lokaler

Vi flytter - sammen med Lokalhistorisk Arkiv, Brønderslev - i løbet af sommeren til Mejerigade 9 (ved biblioteket). Tidspunkter for gotisk læsning, åbent hus og medlemsmøde i disse lokaler er endnu ikke bestemt.

Kontingent

75 kr., par 100 kr.

Bestyrelsen

- Christian Thøgersen, fmd., Dannebrogsgade 119, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 22 04.
- Kirsten Aagaard Andersen, næstfmd., Haraldsgade 2, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 10 17.
- Ruth Nordentoft Nielsen, kass., Baldersgade 22, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 31 97.
- Karen Henriksen, sekr., Stevns-gade 16, 9700 Brønderslev ☎ 98 82 54 49.
- Annalise Sørensen, Hvilshøj Mark 125, 9700 Brønderslev ☎ 98 81 14 49.

Hvidovre Slægtsforskere.

forening af slægtsforskere
oprettet den 1. august 1993.

Mandag 1. september kl. 13
Årsmøde.

Tirsdag 2. september
Indledning og aftaler om arkivbesøg.

Tirsdag 9. september
Besøg på Rigsarkivet kl. 9.

Tirsdag 16. september
Studiekreds - emne: Nyt fra Arkiverne.

Tirsdag 23. september
Besøg på Landsarkivet kl. 9.

Tirsdag 30. september
Udflugt til Tverje-Mørløse Kirke og andelsbyen "Nyvang" ved Holbæk.

Tirsdag 7. oktober
Scanning af billeder på storskærm.

Tirsdag 14. oktober
Besøg på Glostrup Lokalarkiv.

Tirsdag 21. oktober
Demonstration af BK5 for Windows.

Tirsdag 28. oktober
Studiekreds: Vi laver en prøvebog.

Tirsdag 4. november
Besøg på Roskilde Lokalarkiv.

Tirsdag 11. november
Studiekreds: Videofilm om Vestvolden.

Tirsdag 18. november
Scanning af gl. dokumenter på storskærm.

Tirsdag 25. november
Studiekreds: Mødet, hvor vi taler om 1998.

Tirsdag 2. december

Besøg på Landsarkivet kl. 9.

Tirsdag 9. december

Studiekreds: Julen, som du husker den.

Tirsdag 16. december

Juleafslutning.

Tid og sted

Hver mandag kl. 13-16 og hver tirsdag kl. 14-16 i Rytterskolen. Alle mandage under-

visning i alle vore tiltag - husk at skrive i kalenderen, hvilken time I kan komme.

Besøg på diverse arkiver aftales løbende til tirsdage, så vi kan komme så mange afsted som muligt. Har I gode ideer, så lad os høre om dem, så de kan realiseres.

Formand

Dan Olsen, Spurvehøjvej 17, st.tv., 2650 Hvidovre ☎ 36 78 86 42.

Foreningens adresse: Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre.

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Nørre, Sønder og Mols Herreder

Lørdag 23. august

Som tidligere tager vi på en historisk cykeltur - i år til Norddjursland. Vi cykler til Sangstrup, Gjerrild, Rimsø m.m. - ca. 35 km. Kort og øvrigt materiale til turen kan afhentes på Grenå Bibliotek.

Tirsdag 7. oktober

Generalforsamling. - Derefter fortæller Inga Witt om hendes tur til de tidligere dansk-vestindiske øer og viser lysbilleder derfra.

Tirsdag 4. november

Ole Degn, arkivar, Viborg: Skifter og skifteprotokoller.

Lørdag 13. december

kl. 13.30 mødes vi ved Voldby Kirke. Her

fortæller Frits Bønnerup kirkens historie, og Johs. Ottesen fortæller om den restaurering af kirken, der fandt sted for kort tid siden. - Herefter kaffe og julehygge på Vandrerhjemmet "Djursvold" i Gjerrild.

Tilmelding til Willy Helbo, Stationsgade 4, 8570 Trustrup ☎ 86 33 41 32 senest 7. december.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19 i center "Posthaven", Posthaven 48, Grenå.

Kontingent

80 kr. - par 120 kr.

Studiekreds i lokal skolehistorie

Egnens skolehistorie er kun lidt opdyrket,

så der er nok at tage fat på. Man kan vælge en bestemt skole som emne, en bestemt periode, hvor der sker noget nyt (f.eks. etablering af centralskoler), en markant lærerpersonlighed, erindringer fra egen skoletid, Lyngby Seminarium, skolebygningernes historie osv., osv.

Flg. 6 onsdagstimer er planlagt i efteråret: 17. sept., 1., 15. og 29. okt., 12. og 26. nov. - Studiekredsen afholdes kl. 19 på Grenaa Egnarkiv med arkivar Børge Kjær som underviser. - Arrangeret i samarbejde med Folkeuniversitetet og Grenaa Egnarkiv, som modtager tilmeldinger på ☎ 86 32 55 77. Kursusgebyr 150 kr.

Bestyrelsen

- Ib Asmussen, fmd., Krokusvej 10, 8500 Grenå ☎ 86 32 31 71.
- Leif Ryttertoft, næstfmd., Fuglevænget 60, st.tv., 8500 Grenå ☎ 86 30 08 78.
- Inga Witt, kass., Østergade 3, 8500 Grenå ☎ 86 32 77 39.
- Anna M. Antonsen, sekr., Enghavevej 10, 8500 Grenå ☎ 86 32 49 88.
- Anni Reintoft, Ebeltoftvej 17, Øksenmølle, 8400 Ebeltoft ☎ 86 36 37 31.

Fuglebjerg slægts- og lokalhistoriske forening

Mandag 25. august kl. 19

Sæsonstart. - Information om bibliotekets hjælpemidler til slægtsforskeren.

Onsdag 10. september kl. 15

Eftermiddagshold påbegyndes. - Studiekreds: *Gotisk skrift* ved tidl. lærer Erling Petersen, Fuglebjerg.

Mandag 29. september kl. 19

Information om lokalarkivets betydning for slægtsforskeren og gennemgang af udvalgt materiale fra Fuglebjerg Lokalarkiv. Evt. besøg på et lokalarkiv.

Mandag 13. oktober kl. 15

Studiekreds: *Gotisk skrift* ved tidl. lærer Erling Petersen, Fuglebjerg. Slægtsforskning med emner valgt af holdet.

Mandag 27. oktober kl. 19

Slægtsforskning med edb.

Mandag 10. november kl. 19

Studiekreds: Fortsættelse fra 13. oktober.

Mandag 24. november kl. 19

Forberedelse af tur til Landsarkivet for

Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm.

Lørdag 6. december kl. 7.30

Besøg på Landsarkivet - transport i bus.

Mandag 8. december kl. 15

Studiekreds: *Gotisk skrift* ved tidl. lærer Erling Petersen, Fuglebjerg, + julehygge.

Tid og sted

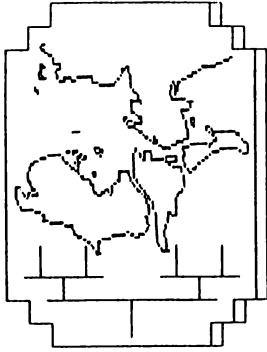
Fuglebjerg Skole, lokale C6 - handicap-venligt lokale nær busterminal.

Kontingent

120 kr. - par 180 kr.

Bestyrelsen

- Finn Bornhuus, fmd., Lindevej 18, 4262 Sandved ☎ 20 76 16 55.
- Rita Laursen, kass., Lindevej 15, 4262 Sandved ☎ 53 75 62 65.
- Bertel Hansen, revisor, Peter Schou, bestyrelsesmedlem, H. Lindgren Larsen og Johs. Andersen, suppleanter.

Slægtshistorisk Forening for Storstrøms Amt

Tirsdag 16. september

Knud Prange, mag.art., universitetslektor:
Hvordan inddrages både lokalhistorien og
lokalarkiverne i slægtsforskningen?

Lær lokalsamfundet at kende og få mere
"kød" på dine aner. Vi skal have historie-
skrivningen med.

Tirsdag 9. oktober

Erik Kann: Sølægdsruller og hvad deraf føl-
ger - om udskrivning af styrker til flåden.

Tirsdag 13. november

Gösta Jonasson, Kraghave: Skarprettere,
mestermænd og bødler - her på egnen i æl-
dre tider.

Tirsdag 2. december

Poul-Henrik Pedersen, borgmester, Nykø-
bing F.: Min hverdag og tiden i byen i
gamle dage. - Derefter juleafslutning.

Tid og sted

Hvis ikke andet er anført, kl. 19.30 på det

gamle bibliotek, Rosenvænget 17, Nykøbing
F. - Medbring drikkevarer til pausen.

Kontingent

90 kr., par 160 kr. - Ikke-medlemmer 20
kr. pr. foredrag.

Bestyrelsen

- Ina Antonsen, fmd., Nykøbingvej 65,
4863 Eskilstrup ☎ 53 83 64 28.
- Bodil Madsen, næstfmd., Kærmindevej
26, 4760 Vordingborg ☎ 53 77 08 45.
- Børge Antonsen, kass., Nykøbingvej 65,
4863 Eskilstrup ☎ 53 83 64 28.
- Jette Stoltenberg, red., Hallingparken 7,
6.sal., 2660 Brøndby Strand ☎ 43 73 04
02.
- Erik Dyrborg, Gøgeurtvej 11, Marielyst,
4873 Væggerløse ☎ 54 13 64 01.
- Kirsten Esbensen, Ejegodvej 21, 1.th.,
4800 Nykøbing F ☎ 54 85 19 33.

Vestlollands Slægtsforskningsforening

Tirsdag 18. september

Hans H. Worsøe, tidl. landsarkivar: Skifter
og andet slægtshistorisk kildemateriale.

Torsdag 16. oktober

Besøg på Rudbjerg lokalhistoriske Arkiv,
Kappelvej 8 i Nakskov.

Kl. 19 viser Ib og Michell rundt og for-
tæller, hvad arkivet har af materialer til
brug ved slægtsforskning. Vi kører i egne
biler, men samkørsel anbefales.

Tirsdag 13. november

Bent I. Suurballe, daglig leder af Stubbekø-

bing lokalhistoriske Arkiv: Slægtshistorie, lokalhistorie, Danmarkshistorie.

Torsdag 4. december

Julehygge med et lille traktement og bankospil.

Tid og sted

Hvis ikke andet er anført, kl. 19 i *Medborgerhuset*, Jernbanegade 8, 1., Nakskov. - Husk at medbringe kop eller krus.

Kontingent

75 kr., par 125 kr.

Bestyrelsen

- Helge Rasmussen, fmd., Havebyen 17, 4900 Nakskov ☎ 53 92 09 61.
- Michell Nellemann, Winchellsgade 33, 4900 Nakskov ☎ 53 92 70 32.
- Anne Mette Jonsson, kass., Hoskiersvej 18, 4900 Nakskov ☎ 53 92 62 85.
- Erling J. Hansen, best. medl., Pederstrupvej 20, 4900 Nakskov ☎ 53 92 20 11.
- Ib Walbum, best. medl., Tranevej 15, Langø, 4900 Nakskov ☎ 53 94 84 27.

Øvrige programmer

- fra de 11 regionale foreninger, der *ikke* abonnerer på SLÆGTEN, er flg. indsendt:

Slægtshistorisk Forening Herning

15.9. Erik Kann: Om at skrive en slægtsbog.

20.10. Knud Prange: Om at illustrere sin slægtshistorie.

17.11. Mette Borrits Christiansen: Den nye tid (andelsbevægelsen).

15.12. Ole Degn: Landstingsarkiverne og deres ukendte indhold.

Fmd.: Ingelise L. Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds ☎ 89 33 53 62/97 14 16 32.

Koldinghus

Forening af Slægtsforskere

2.9. Kamma Varming: Kilder til købstadens historie i 1700-tallet.

7.10. Gregers Hvidkjær: Lægdsruller ca. 1788-ca. 1900.

4.11. Knud Højrup: Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og hendes slægt.

2.12. Børge G. Gade: Fattigfolk og deres børn.

Møder: Kl. 19.30, Kirkesalen i Sct. Jørgens Gaard. - Fmd.: Søren Stengaard, Jernbanegade 10, 6580 Vamdrup ☎ 75 58 39 46.

Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn

8.9. Otto Bendixen: Kilder til en landsbyhistorie (Lommelev ved Slagelse).

13.10. Birger Breum: Bryggerihistorie (Tuborg).

10.11. Jørgen Bertelsen: Teglværkshistorie (Nivå i Nordsjælland).

8.12. Kirstin Nørgaard Pedersen: Fæstebondens kone tænkte også på mode.

Møder: Kl. 19.30, "Mormonkirken", Priorvej 12, Frederiksberg. Fmd.: Jørgen Aasberg, MacDonald Allé 15, 2750 Ballerup ☎ 44 97 01 71.

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland

13.9. Besøg på Sønderjysk Landsbibliotek i Aabenraa (kl. 14).

7.10. Bodil Clausen: Gårdhistorie (kl. 19 på biblioteket i Sønderborg).

15.11. Besøg på arkivet på Dansk Centralbibliotek i Flensborg (kl. 13.30).

Fmd.: Ole H. Jensen, Kløvermarken 3, 6430 Nordborg ☎ 74 45 02 35.

Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn

indbyder hermed SSFs medlemsforeningers medlemmer til: 5. *Slægtsforskerdag*
med temaet: *Sundhed, sygdom og armod - navnlig i 17-1800-tallet.*

"Hellere rig og rask end fattig og syg" hedder det med misbrug af et gammelt ord-sprog. - Til gavn for slægtsforskere har de syge og fattige ofte efterladt sig flere spor end de rige og raske.

4 foredragsholdere fortæller om sundhedsvæsen, forsørgelsesvæsen, fattigvæsen, børnedødelighed og barselskoner - ja, om livsformerne og særlige lokale forhold, som vore forfædre eventuelt var underkastet, navnlig i vanskelige situationer.

De ser på livet med datidens øjne, så vi kan indleve os i vore forfædres vilkår. De anviser hjælpemidler og arkivalier, så vi selv kan finde frem til relevante dokumenter - for de fleste af os har haft forfædre, der kom i trængte situationer!

Slægtsforskerdagen afholdes lørdag 20. september kl. 8.45-16.30 på DSB-skolen, Folke Bernadottes Allé 7, 2100 København Ø (ved Østerport Station - gode p-forhold).

Deltagergebyr, 100 kr. indbetales på girokort (tilsendes sammen med bekræftelsen). Evt. frokost, 80 kr., betales sammen med deltagergebyret. Der serveres kaffe/the formiddag og eftermiddag. Mad kan medbringes - drikkevarer købes til rimelige priser.

Program

- 8.45 Velkomst, indledning og praktiske oplysninger.
- 9.00 Anne Løkke, cand.phil., forskningsadjunkt, Institut for Historie, Københavns Universitet: Læger og jordemødre - og ikke mindst om den store børnedødelighed, der i nogen grad var lokalt betinget, men hvorfor? Hvad var dødsårsagerne? Hvor-

dan reagerede mødrene, når de små døde - skyld eller skæbne? Hvorfor døde så mange barselskoner?

10.00 Spørgsmål - kaffe.

10.30 Signild Vallgård, cand.mag., dr. med., lektor, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet: Læger, sygehuse og forebyggelse af sygdomme i 18.-19.-århundrede. Hvorfor begyndte staten og andre myndigheder at interessere sig for befolkningens sundhed? Hvad gjorde myndighederne for at forbedre sundheden og formindske dødeligheden? Hvilke samfundsklasser blev behandlet på sygehuse?

11.30 Spørgsmål.

12.00 Frokost.

13.00 Inge Bundsgaard, cand.phil., landsarkivar, Landsarkivet for Sjælland, redegør for "de fattiges kår" fra slutningen af 1700-tallet, for rettigheder og pligter i forhold til det offentlige fattigvæsen - hvilken retstilling havde de fattige og hjælpeløse? - og hvorfor kunne de enkelte sogne skubbe ansvaret for forsørgelsen over på andre sogne?

14.00 Spørgsmål - kaffe.

14.30 Erik Kann, cand.mag., genealog, Statens Øjenklinik: Hvad døde Maren af? - Gennemgang af kildemateriale, der belyser sundhed og sygdom i 17-1800-tallets Danmark. En række konkrete eksempler anviser kilder og studiemuligheder for såvel by- som landbefolkning.

15.30 Spørgsmål.

16.00 Afslutning.

Tilmelding senest 25. august til:

Jørgen Aasberg, MacDonald Allé 15, 2750 Ballerup ☎ 44 97 01 71.

Lokalarkiverne i Vestsjællands Amt, Lava, og Vestsjællands Amt inviterer hermed repræsentanter for arkivernes brugere til *Arkivernes dag - Vestsjællands lokalarkiver år 2007*, et seminar med deltagelse af brugere, bevilgende myndigheder og samarbejdspartnere. - Arrangementet finder sted på amtsgården i Sorø, Alléen 15, lørdag 4. oktober kl. 10-16 og koster pr. deltager blot 50 kr., hvori er inkluderet kaffe, frokost og drikkevarer! - Tilmelding senest 25. september til Lisa Bisbjerg Nielsen ☎ 57 87 24 64.

Kulturpolitikken og de kulturhistoriske institutioner er inde i en broget udvikling i disse år. Folketinget har vedtaget - og nu senest revideret - den første egentlige arkivlov, som lokalarkiverne langtfra er tilfredse med, og der har været megen debat om en ny museumslov.

Lokalarkiverne anser det for nødvendigt at ytre sig offentligt i debatten om, hvem der skal varetage fremtidens kulturhistoriske arbejde, og hvordan det skal gøres, hvis de ikke vil lade sig nøje med statistrollen på den kulturhistoriske scene.

Derfor indbydes der til dette seminar, hvor folk fra arkiverne og deres brugere kan udveksle synspunkter med de bevilgende myndigheder - i dette tilfælde amtet og kommunerne.

En række personer er indbudt til at fremkomme med tanker og oplæg til debat:

Borgmesteren i Stenlille, der i 1973 var med til at starte det stedlige lokalarkiv, fortæller om de perspektiver, han ser for arkivernes arbejde i lokalsamfundet - og vurderer de faktiske muligheder, kommunernes betrængte økonomi taget i betragtning. - Fra lokalarkivernes verden vurderes skolerens muligheder for i større omfang at inddrage lokalarkiverne i deres undervisning i historie og samfundsfag samt berettes om problemer, muligheder og perspektiver i en fremtidig udbygning af samarbejdet mellem museer og lokalarkiver i det kulturhistoriske arbejde. - Endelig skitserer genealog Erik Kann et portræt af de slægtsforskere, der vil være en del lokalarkivernes brugere om 10 år; hvilke forventninger vil de stille til samlingerne og servicen på lokalarkiverne? - Er der samarbejdsmuligheder, som ikke udnyttes i dag?

Vestlollands Slægtsforskningsforening

af Helge Rasmussen, fmd., Havebyen 17, 4900 Nakskov ☎ 53 92 09 61.

Foreningen blev stiftet 22. februar 1996. Baggrunden var bl.a. flere afholdte kurser om slægtsforskning. Desuden fik man kontakt til flere slægtsforskere på egnen, som gerne ville være med.

25 personer var mødt frem, og beslutnin-

gen om at danne foreningen blev taget. Da formalia var i orden, blev det første program lagt af den valgte bestyrelse. Der har været stor tilslutning til møder og arrangementer, og medlemstallet er vokset støt i det forløbne år.

Forsk i Århus

Umuligt at dyrke slægtsforskning i Århus

Hvad er nu det for noget? Jo, sådan er rygterne såmænd gået i mange år. Der er for langt til *Rigsarkivet* i København, og der er også en god tur til *Landsarkivet* i Viborg.

Altså ikke noget at råbe hurra for.

Men ikke desto mindre, eller måske netop derfor, ligger landets ældste slægtshistoriske forening i Århus. Foreningen har just i april

måned fejret sit 40-års-jubilæum og er dermed mere end 10 år ældre end landets næstældste forening - i Herning.

For nu én gang for alle at sætte et punktum for umuligheds-myten har Århus-foreningen udsendt et jubilæumshæfte på 48 sider med den udfordrende titel *Forsk i Århus*. - Foreningens formand gennem de første 25 år(!), P.R. Porse, har skrevet en meget munter artikel om de unge år, hvor man bl.a. formåede at holde landsarkivet åbent til langt ud på aftenen. Det var tider! - Men det var stadig langt væk, og besværligt var det at komme dertil.

Meget har ændret sig siden. Bl.a. er *Erhvervsarkivet* blevet en del af *Statens Arkiver* og har fået mikrokort af kirkebøgerne fra hele landet indtil 1891. Nu venter vi blot på den nye administrations- og publikumsbygning.

Men vi er også godt tjent med *Statsbibliotekets* meget store samling af slægtsbøger, den fine håndskriftsamling og ikke mindst *Statens Avissamling* med næsten alle de gennem tiden udkomne danske aviser.

Desuden har vi *Den Møllehistoriske Samling*, som har i tusindvis af optegnelser om

de danske vand- og vindmøller. Samlingen har hidtil levet en noget anonym tilværelse, men det er der forhåbentlig nu rådet bod på.

Udover at præsentere de større forskningsinstitutioner i Århus har hæftet endvidere en oversigt over *alle lokalarkiverne i Århus Kommune*, med deres indhold af kirkebogskopier, folketællinger, skattelister, vejvisere, og vigtigt: adresser, tlf.numre og åbningstider.

Endelig slutes hæftet af med en meget omfattende *liste over hvilke sogne Århus Kommunes mange gader har tilhørt gennem tiderne*. Udgangspunkt er taget i Århus Kommunes omfang før reformen 1970. Listen er ført helt op til 1997 og har derfor værdi mange år frem, efterhånden som kirkebøgerne bliver tilgængelige. Simpelthen uundværlig for alle med slægtninge i Århus.

Jubilæumshæftet kan købes for den beskedne pris af 30 kr. incl. forsendelse (f.eks. 6 stk. 5 kr.s frimærker) hos foreningens kasserer Ole Bech Knudsen, Jyllands Allé 2, 3. tv., 8000 Århus C ☎ 86 11 55 47.

Adopterede

kilde: Artikel, *Adopterede leder efter rødderne*, af Lizl Rand Quaade i ZAPP, *Berlingske Tidendes* 3. sektion, fredag 25. april 1997, s. 10.

Ønsket om at finde sine biologiske forfædre er ifølge foreningen Stamtræet meget stort. Gener og arv spiller nemlig en vigtig rolle, når puslespillet om, hvem man egentlig er, skal lægges.

Hvem er jeg? - Et påtrængende spørgsmål, som mange adopterede på et eller andet tidspunkt stiller sig selv. De ønsker at finde deres gener. Deres arv.

Nysgerrighed og uforløste følelser er drivkraften, når et opsøgningsarbejde om den manglende brik - i puslespillet om, hvem den adopterede egentlig er - skal findes.

Det mærker foreningen *Stamtræet*, der hjælper adopterede med at finde deres genetiske baggrund - deres biologiske forældre.

I løbet af de snart 11 år foreningen har eksisteret, har den hjulpet omkring 1.700 personer med at få kontakt til deres biologiske familie.

At foreningen har travlt ses måske tydeligst i paradokset, at foreningens formand, der dagligt hjælper folk med at finde hinanden, selv ønsker at være anonym, når det gælder om at få sit navn nævnt i denne artikel.

Arbejdsomt taler hun som formand

for foreningen og henviser til den og dens træffetider. Men privat er hun temmelig træt af altid at blive opsøgt, når hun har stået frem i pressen.

"Det viser noget af arbejdspresset og følelserne, når folk opsøger mig ved min bopæl for at tale og få hjælp. Men det kan blive for meget - også for mig", forklarer formanden, der dog ikke lægger skjul på, at hun er desperat efter hjælpende hænder, som gratis vil arbejde for foreningen.

Hvorfor foreningen oplever denne interesse fra adopterede er ifølge formanden et tidens tegn.

"Nu ved vi, at vi går rundt med millioner af gener fra vores forfædre. Og det er ikke rart at svæve ude i luften uden at vide, hvem man er. Det er typisk, hvad folk giver udtryk for, når de kommer til vores møder.

Selv om de har haft en god tid hos deres adoptivforældre, så er de desperate over ikke at vide, hvem de er", forklarer formanden, der mener, at skellet mellem arv og miljø om, hvad der er mest betydende for et menneskes karakter, er blevet større.

Miljøet spiller fortsat en stor rolle, men ikke så stor som arven, føler formanden.

Det er meget forskelligt, hvornår i livet de adopterede tager kontakt til foreningen *Stamtræet* for at finde deres rødder.

"Folk er alle meget loyale over for deres adoptivforældre. Men de begynder jo at spekulere på, hvem deres forældre er, når de selv skal have børn - for der er jo både arvelige tendenser og sygdomme at tage hensyn til. Andre søger, når deres adoptivforældre er døde", forklarer formanden for foreningen.

Facts om foreningen *Stamtræet*

Her kan alle få råd og vejledning omkring adoption. Både biologiske forældre, adopterede og forældre, der ønsker at adoptere.

- Foreningen *Stamtræet* ☎ 38 34 93 63 daglig mellem 10-16.

- Landsforeningen Adoption og Samfund ☎ 65 92 00 18 mandag og torsdag mellem 20 og 22.

- Ungdomslinien ☎ 35 43 90 35 tirsdag mellem 20 og 21.

Erfaringer

I tilknytning til ovenstående skriver Stefan Andersen, Toftevangen 19, 4130 Viby Sj. ☎ 46 19 41 73 (kasserer for både SSF og *Roskilde-egnens Selskab for Genealogi og Personalhistorie*) følgende:

Det, jeg har mest udbytte af vedr. *Stamtræet*, er nok den måde, de har hjulpet mig til at komme i gang ved hjælp af vejledning i at finde de rigtige informationer de rigtige steder - for det kan være noget af en jungle - for ikke-slægtsforskere.

Min udforskning af min plejeforældres familie har virkelig hjulpet mig i mit arbejde med at finde min biologiske familie, som er ret så kompliceret. - Min far var tysker, og min morfar var finne; så det er meget spændende og interessant at arbejde med.

Stamtræet afholder 2 medlemsmøder om året, i juni og i december, hvor ligesindede medlemmer mødes og hjælper hinanden med råd, vejledning samt drøfter diverse fremgangsmåder i at finde sine biologiske rødder. - Selv har jeg deltaget i et sådant møde, hvor jeg fortalte om, hvordan jeg fandt frem til min biologiske mor, og hvilken gavn jeg havde haft af at være slægtsforsker, når man evt. skal til at kontakte denne "nye" familie, som man nu er blevet i familie med.

Med hensyn til loyalitet over for sine adoptivforældre kan jeg kun bekræfte, at sådan har jeg også haft det. Jeg havde jo et godt barndomshjem, som jeg endnu mindes med glæde, så derfor er min søgning efter de biologiske forældre også først startet efter mine plejeforældres død.

Læsø - slægtsforskning!

af Kurt Dahl, Offerlundens 23C, 9230 Svenstrup ☎ 98 38 11 09.

Navne

Slægtsforskere med Læsø som arbejdsområde har stiftet bekendtskab med en noget anderledes måde at navngive på end andre steder i landet. Dog med få undtagelser.

På Læsø findes der selvfølgelig også de mere ordinære måder, f.eks at Kirsten Pedersdatter er datter af en mand ved navn Peder, og ligeledes at Elias Lauridsen er søn af en mand ved navn Laurids.

På samme måde finder man, som andre steder i landet, Else Sørensdatter Langstræde, hvor navnet fortæller om en tilknytning til en lokalitet, her Langstræde i Byrum Sogn. Her kan også nævnes navnet Hyldebusk, der er en lokalitet, men også et navn, der kommer til at gå igen gennem flere generationer, startende med Poul Andersen ved Hyldebusken, hans datter Maren Poulsdatter Hyldebusk, der får en uægte søn Niels Hyldebusk, hvis børn også bruger navnet. Poul Pedersen Gadholt, hvis navn fortæller, at han kommer fra Gadholt i Understed Sogn på fastlandet. Jens Lauridsen Smed og Peder Lauridsen Bødker, hvis navne fortæller om deres daglige virke. Osv.

Disse måder at bruge navnene på er meget almindelige, måske med den undtagelse, at man på Læsø har brugt det i en mere udstrakt grad end andre steder.

Den mere utraditionelle måde at navngive på ses ved et navn som Poul Lauridsen Melchiorson. Her er der to navne, der hver især er afledt af et mandsnavn.

Men først vil jeg stille spørgsmålet: Hvorfor havde nogle Læsøboere så mange navne, og har de altid haft det?

I bogen *Diplomatarium Vibergense, Viborg bys og stifts historie år 1200-1559* (46.4), findes der mange navne på menige Læsøfolk tilbage i 14- og 1500-tallet. Alle navne består kun af to dele med undtagelse af de steder, hvor de bliver relateret til en

lokalitet på øen. Når vi kommer længere frem i historien, i 16- og 1700-tallet og senere, kommer den anden type navne, med tre - eller få gange - flere dele. Hvor man bliver opkaldt som ovenfor nævnt efter personer og ikke efter lokaliteter.

I samme tidsrum var det meget almindeligt, at øens bedrestillede familier, bl.a. skipperne, fik en stor gravsten med inskription til både mand og kone. Mange af disse sten findes på Vesterø og Byrum kirkegårde (se den senere omtale).

Den utraditionelle navngivning er for mig at se monumenter for levende personer, i lighed med samtidens monumenter over de døde, som findes på øens kirkegårde. - Men om det forholder sig sådan, det må der eksperter til for at svare på.

Tilbage til Poul Lauridsen Melchiorson - Det første spørgsmål, der naturligt melder sig må være, er han søn af en mand ved navn Laurids eller en mand ved navn Melchior? - Poul Lauridsen Melchiorson er født, før kirkebøgerne blev indført.

I en sådan situation ville det være rart at have et klart defineret regelsæt, der fortalte, om det er den ene eller den anden, der er faderen. Men sådan et regelsæt findes ikke!

Efter sigende er navnet sammensat på den måde, at det første navn kommer fra morfaderen (Lauridsen) og det andet fra faderen (Melchiorson). Det ligner en regel. Hvis det er en regel, er det en med mange undtagelser.

Denne Poul Lauridsen Melchiorson er en af mine formodede aner, som jeg er i færd med at sætte i de rette familiemæssige sammenhænge. Min teori er, at han enten er søn af en mand ved navn Melchior Poulsen eller en mand ved navn Laurids Melchiorson. Umiddelbart virker det, som om han er den ældste søn af Melchior Poulsen, idet han hedder Poul, og når jeg samtidig ved,

Physisk og Oekonomisk
Beskrivelse

over

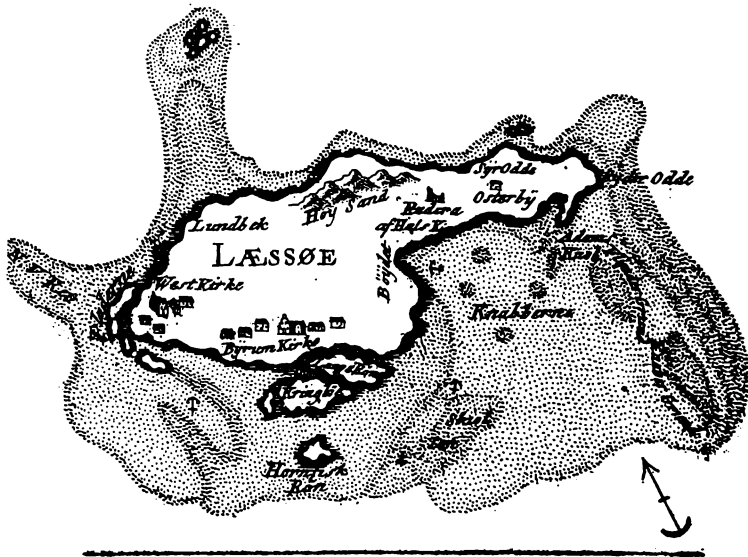
Den Læssø,
beliggende i Categat
under Hjørring Amt i Aalborg Stift.

Forfattet

af

Lars Hess Bing,

Stadets allernaadigst befittede Birkedommer og
Skriver, samt Forligelses-Commissair.

Kjøbenhavn, 1802.

Trykt hos P. S. Høedes Enke.

at Melchior Poulsens kone hed Anne Lauridsdatter. Så langt så godt - absolut ikke noget bevis, men stadig en arbejdst teori.

Med hensyn til Laurids Melchiorssens kone ved jeg kun, at hun hed Kirsten. Det giver heller ikke noget svar, og på den anden side forkaster det heller ikke teorien med opkald også fra mødrende side. For at komme videre tog jeg derfor fat på Poul Lauridsen Melchiorssens formodede brødre, det var jo muligt, at jeg kunne komme videre ad den vej.

De formodede brødre var Jens og Laurids Lauridsen Melchiorssens. De optrådte ofte som faddere ved hinandens dåbshandlinger, hvad man ser indenfor familien. Men jeg har stadig ikke fundet noget endegyldigt bevis på disse sammenhænge.

For at vende tilbage til den betragtning, at Poul Lauridsen Melchiorssens navnemæssigt kunne være ældste søn af Melchior Poulsen, så må man med lige så megen ret kunne sige, at Laurids Lauridsen Melchiorssens kunne være ældste søn af Laurids Melchiorssens.

Men et er sikkert, alle teorierne holder ikke i længden.

Jeg arbejder ligeledes med den teori, at Poul Lauridsen Melchiorssens havde en søn, der hedder Melchior Poulsen! Denne Melchior Poulsen er med sikkerhed min tip-6-oldefar.

Det lyder jo besnærende, at han skulle være opkaldt efter sin farfar, men med den "Læsøske" navneskik betragter jeg det som mere usikkert end andre steder, så jeg fortsætter min søgning efter beviser der enten af- eller bekræfter mine teorier. Denne Poul Lauridsen Melchiorssens er kun en af mange, der har et navn, der er sammensat på denne måde. Senere i denne artikel kommer f.eks. navne som Else Bjørnsdatter Nielsdatter og Anne Larsdatter Poulsdatter.

Men jeg vil først give et andet eksempel på de spændende arbejdsforhold som Læsøslægtsforskere arbejder under.

Her handler det om en af Melchior Poul-

ssens sønner, min egen tip-5-oldefar - Christen Melchiorssens Cortsen. Her er familiere-lationen fastslået i skiftet efter Melchior Poulsen. Jeg kender ikke navnet på Christen Melchiorssens Cortsens mor, men ved skiftet efter Melchior Poulsen er Christen ikke nævnt med navnet Cortsen, hvad hans søskende heller ikke er. I andre sammenhænge forholder det sig på samme måde.

Senere nævnes han flere gange med Cortsen-navnet, bl.a. på et epitafium, som han skænkede 1758 til Byrum Kirke (det hænger stadig i kirken), som et minde om hans 2 koner Margrethe Mortensdatter Brems og Anne Sørensdatter Kirk.

Cortsen-navnet kan være fra hans mor, som jeg ikke kender navnet på, men jeg tror mere på, at det kommer fra hans stedmor! Melchior Poulsen blev nemlig gift igen, efter at hans første kone døde (1704, da Christen var ca. 18 år). Melchior Poulssens anden kone hed Else Sørensdatter Cortsen, datter af Søren Jensen Cortsen.

Da det er senere i livet, at Christen Melchiorssens tager Cortsen-navnet i brug, er ovennævnte teori meget sandsynlig. Det har dermed givet yderligere en "navneskik" for Læsø: Navneopkald fra stedmoderens familie. Begge familier var velansete på øen, hvilket kunne give personen endnu mere anseelse ved at bruge begge navne.

Christen Melchiorssens Cortsen blev som før nævnt gift 2 gange. Med Margrethe Mortensdatter Brems fik han en søn, der hed Melchior Christensen Cortsen (min tip-4-oldefar) som tydeligvis har fået sine navne efter sin far, og sådan forholdt det sig også med Melchior Christensen Cortsen, han fik en søn, der hed Christen Melchiorssens Cortsen!

Traditionen med at navngive børn udfra tidligere generationer havde Læsøboerne også, men det logiske findes ikke. Jeg startede med at skrive, at det ofte var efter morfaderen, men den holder ikke.

I min egen anerække finder jeg også følgende navne: Jørgen Børum, Lars Strøm, Anne

Larsdatter og Niels Thorsen. Meget almindelige navne. Men - de har samme forældre: Poul Sørensen og Else Bjørnsdatter Nielsdatter! Dvs. at de rettelig hedder Poulsen og Poulsdatter. Jørgen Børum Poulsen, Niels Thorsen Poulsen osv. Men hvorfor hedder de 4 søskende så, som de gør?

Poul Sørensens mor hed Anne Larsdatter. Else Bjørnsdatter Nielsdatters far hed Niels Jensen Krog Thorsen, mest kaldet Niels Thorsen, hendes mor hed Anne Hansdatter Strøm, men ingen af moderens brødre hed Lars Strøm, så det navn er måske kommet fra en fætter!

Den sidste, Jørgen Børum, som for øvrigt er den ældste og født godt 1 år, før forældrene blev gift - hans navn ved jeg ikke, hvor stammer fra. Børum-navnet (ikke at forveksle med byen Byrum) er kendt fra flere Læsø-beboere, dels som et navn, der er gået fra generation til generation, og dels som det oprindeligt var tænkt - at knytte en person til en lokalitet.

Fælles for disse fire søskende er, at de ofte nævnes uden den sidste del af deres navn. Det, at en person ikke nævnes med alle navne, er noget, man kan støde på i mange områder i hele landet. Men der er en væsentlig forskel, om det er Anne Larsdatter Poulsdatter, der nævnes uden det sidste, eller f.eks. Anne Hansdatter Strøm. Ved den førstnævnte kommer man til at lede efter en far, der skulle hedde Lars, men som i virkeligheden hedder Poul.

Som et yderligere eksempel, vil jeg nævne 3 af Jørgen Børum's børn, Else Bjørnsdatter Jørgensdatter, Maren Bjørnsdatter Jørgensdatter (relationen til Bjørn har jeg aldrig fundet, hverken for Jørgen Børum's mor eller hans døtre) og Christen Melchiorson Jørgensen.

For at føje et yderligere kuriosum til denne gren af min anetavle, så blev de 4 søskendes farmor senere gift med deres morfar! (Men det var heldigvis i en alder, hvor de ikke længere kunne få børn. - Tænk, hvilke navne der var kommet ud af det!)

Ovennævnte giver et lille billede af, hvad man kan komme ud for af navnekonstellationer på Læsø. Med udgangspunkt i min egen anetavle kunne jeg komme med mange lignende eksempler, ligesom andre slægtsforskere kunne fremvise en tilsvarende navnemystik. Jeg vil blot slutte af med et enkelt eksempel mere.

Den føromtalte Niels Jensen Krog Thorsen er søn af Jens Nielsen Krog og Anne Madsdatter. Han har samtidig 2 halvsøskende, Jens Thorsen og Kirsten Andersdatter Thorsdatter.

Ved folketællingen 1787 står Kirsten kun nævnt med sit fornavn, Jens står som Jens Thorsen, og Niels Jensen Krog er ikke nævnt med Thorsen-navnet. Ved folketællingen 1801 står de som Kirsten Andersdatter, Jens Thorsen og Niels Thorsen. Det giver et godt billede af den opmærksomhed, man skal rette mod, om hele navnet er nævnt.

Men hvor kommer Thorsen-navnet fra? Ved Anne Madsdatters begravelse 1799 står hun som Anne Thorsdatter. Navnet Thorsen kommer fra Anne Madsdatters far, Mads Thorsen. Her er et eksempel på, at børnene havde fået en del af navnet fra morfaderen. Men når man så endelig finder et navn, der kommer fra morfaderen, er det ikke afledt af hans fornavn.

Som det ses, findes der mange måder at give navn på. Den eneste faste regel på Læsø synes at være: At de fik et navn!

Steder

Når man slægtsforsker er det også rart at vide, hvordan ens forfædre levede. På Læsø findes der mange muligheder for at støde på fortiden. Efterfølgende tager jeg på en kort rundtur på øen set med en slægtsforskers øjne.

Har man sagt Læsø, har man også sagt Læsødragten. Dragten, som Læsøkvinderne igennem tiderne har brugt til festlige lejlig-

heder. Efter forlydender er der tale om en gave fra dronning Margrethe I, som gav Læsøkvinderne denne beklædnings tradition. Årsagen var, at dronningen var ombord på

et skib, der strandede ud for Læsø og blev reddet i land af stedets modige beboere. Et udvalg af disse dragter og tilbehør hertil kan i dag ses på Museumsgården.

Tegning af kvinder på Læsø - med en karakteristisk Læsø-gård med tangtag i baggrunden.
Tegnet 1884 af historiemaleren F.C. Lund.

Når man ser Museumsgården, ser man samtidig de flotte tangtage, som er specielle for Læsø, en tradition, der rækker mange år tilbage i tiden. Hvordan tangtagene tager sig ud, kan ikke beskrives, det skal ses. Bygningerne har et helt specielt udseende.

Når man sidder inde i Museumsgården, som er en firelænget lukket gård med en gammel brønd, og lader blikket køre fra længe til længe og ser den frodighed, der er i tangtagene, samtidig med at man lader tankerne gå tilbage til tidligere generationer, hvor man har fået en viden ved at forske i slægterne og deres gang, så må man være så tæt på øens sjæl, som det kan lade sig gøre. Hvis man vil tættere på, skal man gå ind i selve Museumsgården og se, hvordan forholdene var tidligere. Se de små stuer med typiske Læsø-møbler, f. eks. skabe med initialer, slagbænke, amagerhylder, alkover, hvor de har tilbragt natterne, køkkenet, hvor gryderne hænger på kroge med plads til bålet nedenunder, ved siden af et

rum, hvor de har hensat deres fornødenheder, der skulle gemmes. Stalden: her går man, ligesom ude i gården, på toppede sten, ikke brosten, men ganske almindelige store sten, de små båse, høloftet og gammelt staldtilbehør.

Museumsgården - den skal opleves. På vej ud møder man en gammel stubmølle, som også er med til at give stedet karakter.

Kirkerne - mange vil her sige, at dem er der ikke noget specielt ved, men det er vel nok det eneste sted, hvor man kan stå og betragte sine tip-6- eller tip-7-oldeforældres gravsten! Det er måske en underdrivelse at kalde det en gravsten, der er snarere tale om et monument, som jeg tidligere har nævnt. Tidens tand har desværre gjort de fleste meget utydelige, men hver en sten er udførligt beskrevet af Arne Juul Jacobsen i *Museumforeningens årsskrift* 1988. Stenene eller monumenterne står ved Byrum og i Vesterø kirker. Ved Byrum Kirke står de fleste som en udendørs mur, og i Vesterø

Kirke er de indsat i væggene inde i kirken. Enkelte er placeret på jorden i forbindelse med andre gravsten fra nedlagte grave.

Læsø har også en lang historie, der er knyttet til søen. En historie på godt og ondt. Mange har mistet livet for at opretholde sin eksistens, andre gange skabte det glæde, når der var rigtig gang i fiskeriet og skudehandelen. I Vesterø findes der et søfartsmuseum med udstilling af mange interessante effekter fra Læsøs søhistorie. Foruden dette "landmuseum" har Læsø også et sejlede museum - FN 161 "Ellen", som også er hjemmehørende i Vesterø.

Det var en hurtig tur rundt på øen - om steder og historie, der er nyttig for slægtsforskere. Er du slægtsforsker med Læsø som område, kan jeg opfordre dig til at besøge øen og selv opleve de mange spændende ting, der findes.

Arkivalier

Efterfølgende har jeg lavet en liste over nogle arkivalier, der har relation til Læsø. Den skal ikke ses som en fuldkommen liste, men som et hjælpemiddel til hvad og hvor man kan søge slægtshistoriske oplysninger om øens befolkning gennem tiderne. Jeg har valgt ikke at nævne arkivalier på landsarkivet i Viborg, da de er beskrevet på bedste måde af landsarkivet selv.

Esbjerg Fiskeri- og Søfartsmuseum, Tarp-hagevej, 6710 Esbjerg V. ☎ 75 15 06 66.

Der findes iflg. museet selv ikke mange arkivalier om Læsø. Men jeg ved fra en anden Læsøforsker, at det er et sted, man ikke umiddelbart tænker på. Der findes bl.a. en protokol fra et forlis i 1862, hvor 4 Læsø-folk omkom. Ellers kan nævnes en bjærgning i 1902 og en fordelingsliste i forbindelse med søfart fra 1924.

Bangsbo Museum & Arkiv, Dr. Margrethesvej 6, 9900 Frederikshavn ☎ 98 42 31 11.

Her findes både kirkebøger op til 1891 og

folketællinger 1787-1860. Endvidere findes "oversatte" (fra gotisk til nudansk) tingbøger og skifteekstrakter. Tingbøgerne (1685-1695) er "oversat" af Arne Juul Jacobsen, og de kan udover at lånes på læsesalen også købes på museet.

De før nævnte skifteekstrakter er "oversat" og bearbejdet af Jens E. Caspersen og kan ligeledes købes samme sted. Der er 3 bind, dækkende perioden fra 1692 (et enkelt skifte) - ellers 1706-1898.

Jeg har til begge serier, tingbøgerne og skifteekstrakterne, udarbejdet alfabetiske registre. Disse registre kan rekvireres på 1 stk. diskette, pris 50 kr. (hos undertegnede)

Bangsbo Museum udgiver hvert år en brochure med forskellige publikationer, der har relation til slægtsforskning. For Læsøs vedkommende kan nævnes: kirkebøgerne, som er "oversat" af Arne Juul Jacobsen - Vesterø Sogns kirkebøger 1646-1805 og Byrum-Hals sognes kirkebøger 1720-1805, bogen *Kvaser og kvasefart fra Læsø*, og andre interessante ting, også fra andre sogne. Brochuren kan rekvireres på museet.

Historisk Arkiv, Vendsyssel Historiske Museum, Museumsgade 2, 9800 Hjørring ☎ 98 92 06 77.

På arkivet findes der kirkebøger og folketællinger for Læsø. Herudover findes der bl.a. postmester T.M. Sørensens optegnelser fra *Vendsyssel Tidende* over beboere, der er født før 1924. Disse optegnelser begrænser sig ikke kun til Læsø, men omfatter en stor del af de vendsysselske sogne.

Fra perioden 1873 til 1970 er der en stor samling af avisartikler fra samme avis.

Læsø Museum, Gl. Østerby Skole, 9940 Læsø ☎ 98 49 80 45.

Her findes der selvfølgelig et utal af muligheder for slægtsforskere med Læsø som arbejdsområde. Jeg vil blot nævne enkelte. Bl.a. originale arkivalier fra 1762, hvor man lavede en indsamling til støtte for øens forsvar. Avisartikler, der omhandler øen. Kirkebøger, folketællinger, "oversatte" skif-

ter, kop- og kvægskattelister, anetavler udarbejdet af forskellige slægtsforskere osv. - Kort og godt et sandt eldorado for slægtsforskere.

Der er skrevet meget om Læsø i diverse bøger, jeg vil her nævne to af mange, som jeg har set i Museumsgårdens butik. Det ene er Arne Espegaards *Liv og sprog på svundne tiders Læsø* i 2 bind, der bl.a. fortæller om Læsødialekter (2. del er en ord-bog) og om livet på Læsø.

Den anden er en skønlitterær bog af Vagn Predbjørn Jensen, der hedder *Løv som vinden jager*. Bogen omhandler dagliglivets besværligheder i 1600-tallet, hvor først skovene blev fældet p.g.a. saltsydningen og derefter sandflugtens hærgen over store dele af øen. Vidste man ikke bedre, skulle man tro, at forfatteren havde levet på den tid. Man fornemmer virkelig livets gang på øen.

Vil man søge mere Læsøliteratur, kan jeg henvise til bibliotekerne landet over. Har det pågældende bibliotek ikke de bøger, man søger, er det muligt at skaffe dem hjem fra andre biblioteker. Få biblioteket til at udskrive en liste med de muligheder, der findes.

Lokalhistorisk Arkiv for Aalborg Kommune, Arkivstræde 1, 9000 Aalborg ☎ 98 12 85 77.

Arkivet har folketællinger og kirkebøgerne op til 1891 for alle tre sogne. Desuden findes de før omtalte skifteekstrakter, registret til tingbøgerne (se Bangsbo Museum & Arkiv). - Registret til skifteekstrakterne bliver også snart tilgængeligt.

Kort- og Matrikelstyrelsen, Rentemestervej 8, 2400 København NV ☎ 35 87 50 50.

Her findes mange spændende arkivalier, bl.a. kort i mange variationer, matrikuleringer osv. Blandt de mange ting, vil jeg specielt nævne sogneprotokollerne, der blev udarbejdet ved 1844-matrikuleringen. Det er et materiale, der giver oplysninger om hvert eneste matrikelnummer, ejere, bebyggelse osv.

Men - der er et par ting i denne forbindelse, der tæller i negativ retning. Dels den lange afstand til København (en jydys synspunkt) og dels priserne på kopier, som absolut ikke er publikumsvenlige.

Det ville være dejligt, hvis der - f.eks. med en bevilling fra Kulturministeriet (tipsmidler) - kunne bekostes en mikrofotografering af de før omtalte sogneprotokoller på samme måde, som vi kender fra kirkebøger og folketællinger.

Jacob Kiil Jacobsen, Præstemarken 126, 9000 Aalborg ☎ 98 18 37 58.

Et af medlemmerne af *Slægtshistorisk forening for Aalborg-egnen*, der arbejder på en beskrivelse af forskellige ejendommers ejerforhold og historie gennem de sidste 200 år på Læsø. Arbejdet er endnu ikke færdigt, men det bliver et væsentligt værk for os Læsø-slægtsforskere.

Arkivalier i hele landet

De arkivalier, jeg har beskrevet, kan bruges, når man søger målrettet efter Læsø-folk. Men der findes oplysninger om Læsø i mange andre forbindelser. Her tænker jeg bl.a. på den opdagelse, jeg selv gjorde på et tidspunkt. Jeg arbejdede da med nogle af mine aner i Øster Hornum Sogn, (Hornum Herred, Aalborg Amt), og følgende tekst dukkede op:

4 december (2. søndag i advent) 1729 blev Peder Pedersen Gay af Læsø og Anne Pedersdatter af Molbjerg copuleret. Der var forud lyst 3 gange for parret.

I samme kirkebog år 1751, en trolovelse mellem Monsieur Jens Jensen Strandby og Jomfru Ingeborg Andersdatter Byrum.

Med tanker på Læsøboernes forbindelse til havet, er det ikke svært at forestille sig lignende uventede oplysninger i mange kystbyer, enten på baggrund af samhandel eller forlis.

Er der nogen, der støder på sådanne oplysninger, må I gerne sende en kort beskrivelse af det fundne til mig. Jeg vil samle

materialet og på et eller andet tidspunkt, afhængig af stoffets mængde, give det videre til bl.a. Læsø Museum og andre, der er interesseret.

Jeg er ligeledes interesseret i samme typer oplysninger om Svenstrup Sogn (Hornum Herred, Aalborg Amt), hvor jeg er i gang med en tilsvarende indsamling.

Læsø-litteratur

Ud over den i artiklen nævnte litteratur kan følgende anføres (med tilføjelse af bibliotekernes decimalklasse-betegnelse):

- Bjarne Stoklund: Arbejde og kønsroller på Læsø. (46.4)
- Kay Johansen: Læsøs historie til ca. 1750. (46.4)
- H. Grüner Nielsen: Læsøfolk i gamle dage. (39.4)

- Bjarne Stoklund: Tømmerskuderne fra Læsø. (65.0964)
- Lars Hess Bing: Beskrivelse af Læsø, 1802 + -06, genudg. 1977. (46.4)
- Arne Stoklund: Kvaser og kvasefart fra Læsø. (65.904)
- Bjarne Stoklund: Læsøgården på Frilandsmuseet. Nationalmuseet 1962.
- Signe Mellergaard: Distriktslægen og læsøboerne. En medicinsk topografi. Landbohistorisk Selskab i samarbejde med Læsø Museum 1992.

- Af artikler i *Vendsysselske Årbøger* (46.4) kan disse nævnes - med tilføjelse af årgang:
- Bosættelse og bebyggelse på Læsø. 1980.
 - Sagen om Anne Nielsdatter fra Læsø. 1992.
 - Aftægtsfolk på Læsø. 1994.

For 600 år siden lod den danske konge Valdemar Attersdags datter Margrethe sin søsterdatters søn, som vi kender som Erik af Pommern, krone som konge over alle de 3 nordiske riger; begivenheden fandt sted 17. juni 1397 på borgen eller slottet i den svenske by Kalmar ved Østersøennær grænsen til det dengang danske landskab Blekinge.

Som slægtsforskere kan vi mindes begivenheden, fordi forudsætningen herfor var af slægtshistorisk/dynastisk art, se den vedføjede slægtstavle (fra *Politikens Danmarkshistorie - Hvornår skete det*, 1955). Valdemar Atterdag har ingen nulevende efterkommere, vore dages dronning Margrethe - og kongerne i Norge og Sverige - stammer gennem bl.a. Christian I fra Valdemars Atterdags faster, Regitze, datter af Erik Klipping.

Kalmar-unionen

af Niels Hauge, Nytorv 3, 1.tv, 8800 Viborg ☎ 86 62 41 94, næstformand for LIVA, Lokalhistoriske Arkiver i Viborg Amt. - Tale 4. juni 1997 ved åbningen af Foreningerne NORDENS fællesnordiske udstilling *På sporet af Norden* på Skals Håndarbejdsskole - arrangeret af LIVA og LOKALHISTORISK FORENING FOR SKALS.

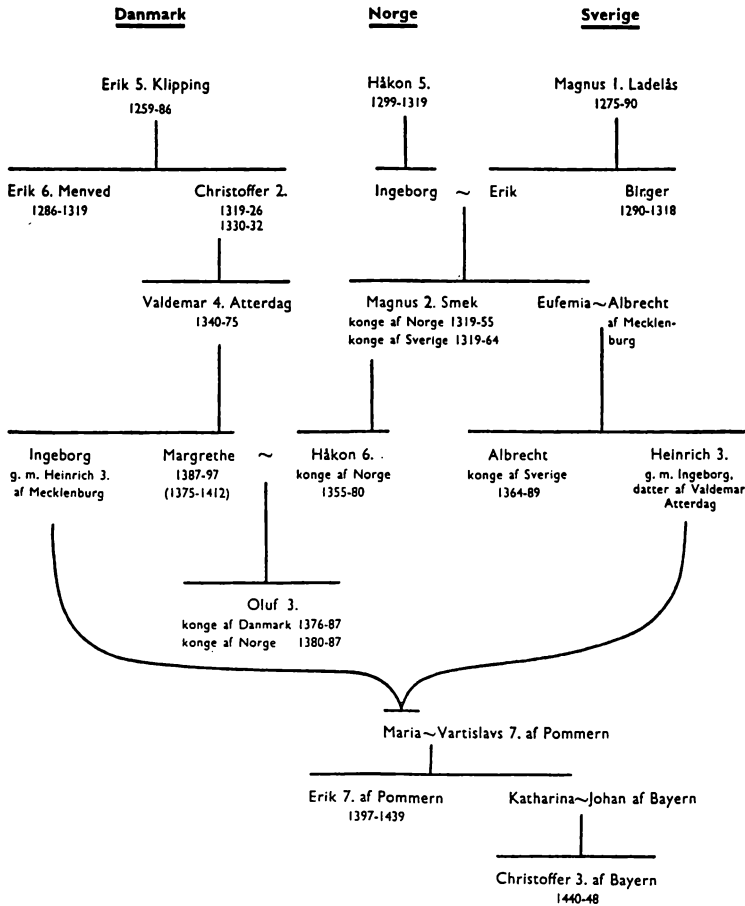
Margrethe - dansk født, norsk gift, svensk opdraget.

Født 1353 som datter af Valdemar Atterdag. - Gift som 10-årig med Håkon VI af Norge.

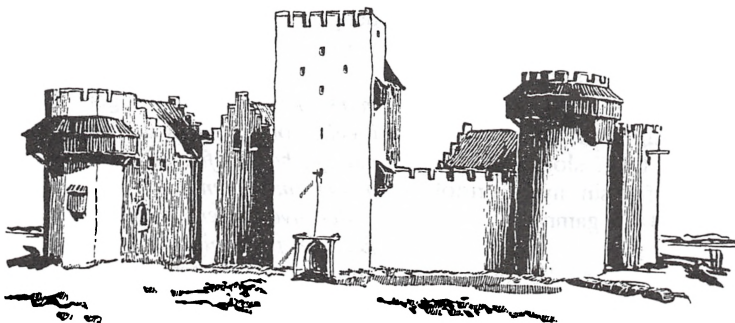
Håkon var søn af den svensk-norske konge Magnus Smek, som havde holdt disse to lande sammen siden 1319. - 1355 lod Magnus Smek og svenskerne sønnen Håkon få Norge, mens han selv sad på den svenske

trone til sin død 1363.

Samme år var det, Margrethe blev gift med hans søn Håkon. Håkon skulle selvfølgelig have eferfulgt sin far - også på den svenske trone, men de svenske rigsråder gik ind for Albrecht af Mecklenburg, som så var svensk konge 1363-89. - Og det, som ligger bag udtrykket svensk opdraget, er at hun, altså Margrethe, gennem sin plejemor, som var datter af den hellige Birgitta, blev

Herunder rekonstruktion af slottet i Kalmar, som det formodes at have set ud 1397. - Ligeledes fra *Politikens Danmarkshistorie - Hvornår skete det*, 1955.

grebet af livet på Vadstena, Birgittinernes kloster i Sverige.

Håkon døde 1380. Da var Margrethe 27 år, og de havdø fået sønnen Oluf, som på dette tidspunkt var 10 år. Valdemar Atterdag var død 5 år før, 1375, og den 5-årige Oluf var da blevet dansk konge med sin mor som formynder, og nu som 10-årig blev han også norsk konge på samme betingelser.

Det vil sige, at Margrethe er tæt på alle 3 riger. Danmark via sin far Valdemar Atterdag, Norge (med Island) via sin mand, den afdøde Håkon VI, Sverige (med Finland) via sin svigerfar Magnus Smek. - Og Oluf, som hun styrede for, havde Valdemar Atterdag til morfar og Magnus Smek til farfar. - Ingen historikere modsiger, at Margrethe må have haft usædvanlige administrative og diplomatiske evner; det var hendes far jo også kendt for. Dertil kom en stærk vilje og et klart ønske om, at Danmark burde være den ledende i Norden.

Mecklenburgeren på den svenske trone reagerede - som vi har lært i skolen - ved at sende hende nål, tråd og saks. Men sidst i 1380'erne brød krigen ud imellem dem.

Omstændighederne omkring den 17-årige Olufs død i Falsterbo 1387 er ikke klarlagt. Margrethe havde forhandlinger i gang i Ystad og forsøgte ikke at nå frem til sønnens dødsleje ... - Derimod lykkedes det hende at få søsterdattersønnen Bugislav af Pommern godkendt, først som tronfølger i alle 3 lande og dernæst ved en tredobbelt kroningsfest i Kalmar 17. juni 1397 kronet til konge af alle 3 riger. Selve kroningsbrevet er skrevet på det fineste pergament og forsynet med et mylder af hængende segl. Den 14-årige Bugislav, som nu havde taget det nordiske navn Erik, slog 133 af sine mænd til riddere fra sin nye tronstol. - Margrethe var nu 44 år gammel.

Men sammenkomsten var ikke forbi! - Nu da alle som betød noget var samlet, skulle

lejligheden benyttes til at få udformet et andet aktstykke, nemlig en fællesnordisk forfatning.

Ja, så nåede vi endelig til UNIONSBREVIET. Det blev udstedt 20. juli 1397. Her er i Palles Laurings redaktion de 5 hovedpunkter:

- 1 *Over for udlandet står de 3 nordiske lande som een magt. Hvis et af landene angribes, skal de to andre yde militær hjælp.*
- 2 *Kongen har kun lov til at afslutte overenskomster med fremmede magter, hvis der er repræsentanter fra alle 3 lande med i forhandlingerne (har næppe passet Margrethe).*
- 3 *De 3 lande skal ved Erik af Pommerns død vælge en konge blandt hans sønner. Hvis han ingen har, skal landene forhandle sig frem til en fælles kandidat til tronen (læg mærke til, at Norge var et arverige, de to andre valgriger, hvor rigsråderne havde stor indflydelse på kongevalgene).*
- 4 *Landene bevarer deres egne love og skal respektere hinandens indre uafhængighed. Love, som gælder i et af landene, kan ikke påtvinges de øvrige (Margrethe?).*
- 5 *Fællesanliggender forhandles af kongen og rigsråderne. Hvis sagen berører alle 3 lande, skal der være repræsenteret forhandlere fra alle 3 riger.*

Spørgsmålet er så, om Unionsbrevet var det papir værd, som det er skrevet på. For skrevet på papir var det. Papir var noget nyt og spændende på vore breddegrader dengang, skriver en historiker, men alligevel ...

C.P.O. Christiansen (i *Bogen om Danmarks konger*, 1944) siger: *Dette er den ideelle nordiske fællesforfatning, sådan som mange, bortset fra fælleskongedømmet, har drømt om til den dag i dag.*

Men hvorfor er aktstykket herom kun udfærdiget på papir? Hvorfor er det ikke som kroningsbrevet beseglet af alle Nordens stormænd? Hvorfor slutes unionsbrevet med

et løfte afgivet af 17 mænd om, at det skal blive udstedt i to pergamenteksemplarer for hvert af de 3 riger? Hvorfor har kun 10 af de 17 beseglet aktstykket (seglastryk, ikke hængende segl, NH) som en bekræftelse af dette løfte? Og hvorfor er dette løfte aldrig blevet indfriet?

Det er der skrevet mange artikler om. - Det korte af det lange er, at fælleskongedømmet kun fungerede rimeligt under Erik af Pommern og Christoffer af Bayern, altså indtil 1448, et halvt århundrede. De 3 første oldenborgere på den danske trone, Christian I, Hans, og Christian II, førte krige mod

Sverige, idet de henholdt sig til unionsbrevet. Mellem 1448 og 1521, da Sverige brød endeligt ud, havde rigerne kun fælles konge i 10-12 år.

Det sluttede med en blodig plet på Danmarks historie, det stockholmske blodbad 1520, hvor Christian II lod næsten 90 stormænd og gejstlige henrette, bistået kraftigt af den svenske ærkebisp Gustav Trolle. - Men året efter lykkedes det en Vasa-ætling at flygte fra Kalø Slot og komme hjem til Sverige. Han hed Gustav Vasa.

Danmark-Norge holdt sammen lige til 1814 og skiltes som venner, og det er en anden historie.

Nyt leksikon

Indtil fornylig var *Salmonsens Konversationsleksikon*, 2. udg., bd. 1-26, 1915-30, det danske leksikon man med god samvittighed kunne henvise til; værket var - og er - pålideligt og indeholder litteraturhenvisninger. Dette leksikon blev jo efterhånden forældet, men diverse andre konversationsleksika - selv med nok så mange, store og farvestrålende billeder - kom aldrig til at afløse Salmonsens som det seriøse leksikon!

Endelig lykkedes det for Gyldendals forlag 1994 at udsende første bind af *Den Store Danske Encyklopædi, Danmarks Nationalleksikon*, der efter udenlandske forbilleder anvender det endnu noget studentikost virkende ord/begreb "Encyklopædi" i stedet for det mere tilvante "Leksikon". Bind 7 af værket - indeholdende g - er udkommet her i 1997, og så er opslagsværket efterhånden til nytte.

Som prøver på den høje standard i det for fremtiden uomgængelige værk gengives her artiklerne om *Aner* og *Genealogi* fra henholdsvis 1. og 7. bind; begge artikler er skrevet af "vor velkendte" Hans H. Worsøe - den sidste med en tilføjelse af John Liep, mag. scient. og ekspert på det antropologiske område.

AB

Aner, forfædre, dvs. forældre, bedsteforældre, oldeforældre osv. Da alle har to forældre, fordobles antallet af aner i hvert slægtled. Derfor er en skematisk anetavle overskuelig og nummerering let. Mest udbredt er fortløbende nummerering med probanden (udgangspersonen) som nr. 1, faderen som nr. 2, moderen nr. 3 etc.

At *have sine 16 (32, 64 etc.) aner* betyder i adelsgenealogien, at samtlige en persons aner i 4. (5., 6. etc.) led er adelige. Gennem anepreven kan dette bevises. Er blot en uadelig, falder hele generationen og alle

foregående bort. Mange adelige slægtsbøger opstod i 1500- og 1600-tallet af hensyn til anepreven. De er nu uvurderlige kilder til datidens adelslægter. I kirkerne vidner gravmælernes våbenanetavler med 16, 32 eller flere aners våbener om disses betydning for adelen. Først 1799 opgav den adelige stiftelse Vallø kravet om anepreve med 16 aner pga. den nye brevadel og hyppige ægteskaber mellem adelige og borgerlige.

Anetavlen blev senere overtaget af den borgerlige genealogi og er siden 1950'erne den mest udbredte form for slægtshistorisk

arbejde i Danmark, idet den giver en personlig indfaldsvinkel til en selvstændig historieopfattelse.

HHW

genealogi, (af græsk *genea* 'slægt' og *-logi*), læren om menneskelige relationer ud fra afstamningen. Genealogi betegner både den teoretiske lære og det praktiske arbejde (slægtsforskning). Slægtsforskning er ofte mere individcentreret end personalhistorien og biografien, der behandler det enkelte individ i samfundsmæssig sammenhæng. Inden for antropologien bruges genealogisk metode til at undersøge grupper mere end enkelte individer.

Den oldgræske historiker Herodot betegnede genealogi som historiens moder, og i middelalderens historieskrivning dannede kongeslægternes genealogi en fast rygrad i fremstillingen, men genealogi som videnskab var ukendt, idet man ukritisk byggede videre på overleveret traditionsstof. Den egentlige videnskabelige genealogi blev først grundlagt med Ottokar Lorenz' *Lehrbuch der gesamten wissenschaftlichen Genealogie* fra 1898 som dels fastlagde det teoretiske grundlag, dels definerede grundbegreberne og gjorde forholdet til bl.a. naturvidenskaberne og retshistorien klart, ligesom genealogiens betydning for det historiske studium blev understreget.

De første egentlige genealogiske arbejder i Danmark skyldtes adelens slægtsbevidsthed udtrykt gennem gravskrifter, våbenanetavler og skrivekyndige adelsdamers slægtsbøger 1550-ca. 1650, fx Sophie Brahes. De tjente bl.a. til underbyggelse af slægtens arvekrav på jord og privilegier. Adelsgenealogi er nært knyttet til læren om våbenskjolde, heraldik, og er desuden en væsentlig kilde til middelalderlig godshistorie. Det første trykte genealogiske værk i Danmark er præsten Claus Christoffersen Lyschanders værk om Krabbeslægten's historie. Det er på latin og fra 1581, mens hans værk *De Danske Kongers Slectebog* fra 1622 er på dansk. I 1700-tallet udvikledes den borgerli-

ge genealogi med forbillede i udviklingen i Tyskland. Eksempler er Gerhard Treschows og Christoffer Giessings stamtavler over jubilerende præster, jubellærere. Inspireret heraf udgav kaptajn J.C.L. Lengnick fra 1841 sine samlinger *Genealogier over adelige og borgerlige Familier*, i alt 515 stamtavler. Resten af århundredet var præget af de store samlere og udsendelsen af store biografiske opslagsværker samt fra 1884 *Danmarks Adels Aarbog* med stamtavler og præsenslister over adelslægter. Den fik i 1891 sit borgerlige modstykke i *Danske patriciske Slægter*, 1-5 ved H.R. Hiort-Lorenzen, Sofus Elvius og Th. Hauch-Fausbøll. Disse værker er præget af den voksende indsigt i historisk arbejdsmetode, der kom til fuldt udtryk i Paul Hennings *Slægtsforskning*, som i Albert Fabritius' og Harald Hatts bearbejdelse under titlen *Haandbog i Slægtsforskning* er den klassiske danske lærebog. Heri defineres genealogi som "den videnskabelige udforskning af det enkelte menneskes på afstamningen beroende legegmlige og sjælelige forhold samt samfundsmæssige stilling og livsskæbne". Denne definition har siden været normgivende, også for de mange, som i dagens Danmark dyrker slægtsforskning på amatørbasis som en fritidsinteresse, der er givende både personligt og mere alment historisk.

Den praktiske genealogi tager sit udgangspunkt i det enkelte individ, *probanden* 'den, om hvem noget skal bevises', nemlig slægtskabsforholdene. Den kan enten beskæftige sig med forslægten, *ascendensen*, eller med efterslægten, *descendensen*. I begge tilfælde kan man vælge at følge afstamningen gennem mandsled (agnatio) eller kvindeled (cognatio) eller begge dele. Vælger man det sidste, og kombineres forslægt og efterslægt, fremkommer en oversigt over alle blodsbeslægtede til probanden, en consanguinitets- eller slægtskabstavle.

Ved den samlede forslægt forstås de biologiske forældre, bedsteforældre, oldeforældre etc., anerne, som kan opstilles i en ane-

tavle. Ved en stamrække forstås en række aner eller efterkommere, der forbinder to individer. En efterslægtstavle, der udelukkende omfatter efterkommere gennem mandsled, kaldes en stamtavle. Dette er ofte afgørende i legatfundatser, hvorfor der findes en lang række legatstamtavler.

Siden ca. 1950 har fuldstændige efterslægtstavler, der omfatter såvel mands- som kvindeled, vundet udbredelse på bekostning af stamtavlerne.

Opstillings- og nummereringssystemerne har vekslet. I stamtavler anvendtes tidligere ofte indrykningssystemet, der først behandler det ældste barns efterslægt, dernæst det næstældstes etc. I efterslægtstavler foretrækkes ofte en generationsvis opstilling, således at enkelte børnekuld behandles i sammenhæng. Ved anetavlen anvendes forskellige skemaer, cirkulære eller rektangulære, og varierende nummereringssystemer. Nærmest enerådende er nu von Stradonitz' system med en fortløbende nummerering af anerne. Et andet tidligere mere udbredt system var den såkaldte anebrøk. Pga. regelmæssigheden kan stamrækken aflæses af nummeret. Edb-teknikken har åbnet for nye nummererings- og kombinationsmuligheder, som uden tvivl vil udvikle sig videre, og programmer som Brother's Keeper, Family Roots, Disgen og det danske Persfile har allerede vundet stor udbredelse. Foreningen *Data i Slægtsforskning* (DIS) danner forum for udveksling på dette område.

I 1879 stiftedes *Samfundet for Dansk-norsk Genealogi og Personahistorie*, som siden 1880 har udgivet PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT, og som senere er blevet fulgt af lokale slægtshistoriske foreninger.

For mormonerne har genealogi en særlig betydning i religionsudøvelsen, idet de gennem stedfortrædende dåb ønsker at give deres forfædre mulighed for optagelse i deres trossamfund. De har derfor i Salt Lake City, Utah, USA, oprettet et globalt genealogisk center med kopier af originalt kildemateriale og med filialer i mange lande bl.a. Danmark. Mormonernes mikrofilm af bl.a. kirkebøgerne er i Danmark grundlaget for en del af Rigsarkivets samling af mikrofilm, idet man ved optagelserne betingede sig, at en kopi forblev her, mens alle originalfilm ligger godt beskyttet i klippehvelvinger i Utah.

HHW

I de fleste samfund er afstamning grundlaget for medlemskab af slægtskabsgrupper samt tildeling af privilegier og arverettigheder. Inden for antropologien er genealogi en metode til at studere slægtskab som socialt system. Fokus ligger her på slægtsgrupper og -forbindelser snarere end på individets. Slægtskab anses for et socialt fænomen mere end et biologisk. Det har fx vist sig, at genealogier ofte tilpasses for at understøtte personers og gruppers politiske formål.

Liep

Bryggerne

SLÆGTEN udsendte omkring 1. maj en måske lidt forsinket "påskebryg", hæftet *Er du i familie med bryggerne? Slægterne bag bryggerne J.C. og Carl Jacobsen på Carlsberg*, se SLÆGTENS publikationsliste.

Arbejdet med hæftet startede efter jul, og snart efter mente Birgit Øskov, som trak det store læs med indskrivningen, og undertegnede, at det kunne og ville blive et tema-

hæfte af måske "lidt overstørrelse", men ikke mere! - Derfor udsendtes en påskegul subscriptionsindbydelse med mange gode tilbud på bøger og hæfter - bl.a. bryggerhæftet, anslået til ca. 64 sider til 30 kr.

Men hen mod færdiggørelsen midt i april svulmede materialet op, så resultatet blev et hæfte på 90 sider! - Vi syntes ikke, at noget af stoffet kunne undværes, så derfor gik det

store hæfte i trykken og blev udsendt for den fastsatte meget beskedne pris!

Det var derfor uhyre glædeligt, at Birgit Øskovs vedholdende korrespondance med en afdeling af Carlsberg-fondet resulterede i, at vi - mens hæftet roterede i trykkeriet - fik besked om en bevilling på 5.000 kr. fra:

Carlsbergs Mindelegat for Brygger J. C. Jacobsen

Men budskabet kom for sent til, at det var muligt at få trykt i hæftet, at legatet havde ydet denne støtte. - Beløbet var utroligt kærkomment - hæftets store omfang taget i betragtning!

Der har allerede været megen interesse for hæftet, der har flere formål:

- med anetavlen for Carl Jacobsen, 1842-1914, at udbrede kendskabet til slægterne bag bryggerne på Carlsberg, både på fædrene og mødrene side
- med et udvalg på godt 25 efterslægtslinjer ud fra forskellige aner at vise, at fra disse slægter er det muligt at knytte forbindelser til kendte og ukendte personer i fortid og nutid
- med et - om end ikke nyt, så dog endnu sjældent benyttet - alternativt system til opstilling af anetavler at vise, hvordan man kan fortælle - efter min bedste overbevisning - mere sammenhængende om anetavlens personer
- med stregtegninger, udsnit af dokumenter med gotisk skrift at vise, hvordan en lang og tung "brødtekst" med sådanne illustrationer kan gøres lettere "fordøjelig"

Men at påstå, at der ikke stadig kan findes mange "godbidder" til videre udbygning af denne anetavle, er selvfølgelig en fejltagelse. - Efter hæftets færdiggørelse blev jeg opmærksom på en slægtstavle (oversigtstavle), udarbejdet 1990 af Bent Nørgaard Larsen i Aalborg (brygger-hæftets K15) og Flemming Aagaard Winther i Kronshagen

på grundlag af amtskiftet 1744 efter Peder Hansen (Holst) i Lille Kraghede i Ørum Sogn i Vendsyssel, og som jeg har haft liggende i flere år.

Skiftet beviser, at brygger-hæftets nr. 8, Inger Pedersdatter på Langheden/St. Langhede i Dronninglund (nu Asaa-Melholt) Sogn var datterdatter af Thomas Bertelsen (Kjærulf) i Sindholt i Ajstrup Sogn i Kær Herred (se Carl Klitgaards *Kjærulfske Studier*, 1914-18, s. 30); Inger hørte ydermere til den Kjærulf-gren, der over kvineled stammede fra slægten Mørk på Saltumgaard (se Klitgaards artikel herom i *Vendsysselske Årbøger* 1946) og dermed fra et par af de vendsysselske, adelige Vognsen-slægter, hvis genealogi på visse punkter trænger til "en kærlig hånd"; havde jeg opdaget denne afstamning tidligere, var brygger-hæftet sikkert ikke kommet i trykken i år!

Brygger-hæftets nr. 8, Inger Pedersdatter, blev efter påfølgende foretagne undersøgelser født 1689-97 (før kirkebogens begyndelse) i Kærsgaard i Vester Hassing Sogn og gift der 1714 med Poul Jensen "af Dronninglund Sogn". Forældrene - gift 1689 i nabosognet Ajstrup - var Peder Christensen i Kærsgaard (død 1733, 81 år gl.) og Margrethe Thomasdatter (død 1742, 77 år gl.); i den bevarede kirkebog fra V. Hassing ses parrets 5 yngste børn født 1698-1707. Ingers mor, Margrethe Thomasdatter, blev født 1665 i Sindholt i Ajstrup Sogn som datter af Thomas Bertelsen (i kirkebogen aldrig benævnt Kjærulf!) (død 1688, 65 år gl.) og hustru Karen Pedersdatter (død 1710, 80 år gl.), hvis 6 yngste børn ses født i kirkebogen 1659-72.

Med denne gren af bryggerens forfædre kan der arbejdes meget videre!

De godt 25 efterslægtslinjer fra bryggerens aner og frem til kendte eller ukendte i fortid eller nutid er for de mange slægtsforskere vedkommende i hovedtrækkene udarbejdet af disse selv. - Men for M-linjens vedkommende, hviler det fulde ansvar for, at denne blev medtaget, på mig!

Efter hæftets fremkomst har forskere stillet spørgsmål om rigtigheden af min påstand om, at hæftets M4, Mette Poulsdatter (født senest 1614, død før 1685), gift senest ca. 1631 med Søren Jensen Buus (født før 1610, død efter 1664), gårdmand i Hæsum i ØsterHornum Sogn i Himmerland, virkelig var datter af birkefoged Poul Nielsen Kras/Kraas i Nørholm By og Sogn ved Limfjorden, idet hun ikke nævnes blandt hans børn i Klitgaards artikel om slægten i *Personalthistorisk Tidsskrift* 1920.

Jeg har ikke noget egentligt bevis for påstanden, men udleder afstamningen fra den kendsgerning (anført i hæftet), at Mettes datter, M5, Anna Sørensdatter (Buus) (ca. 1631-1697) i sit 1. ægteskab med Simon Nielsen i Vestergaard i Nørholm By og Sogn, i 1657 lod tvillingsønner døbe Niels (død 1661) og Niels Kraas (Simonsen), senere kaldet Niels Poulsen (død 1697 i Nørholm). Sidstnævnte må være opkaldt efter nævnte birkefogeds søn, den i Nørholm net-

op 1657 afdøde Niels Poulsen Kras, der efter min opfattelse må have været bror til barnets mormor; og Anna Sørensdatter (Buus) havde forøvrigt 1652 også ladet en datter døbe Maren - evt. opkaldt efter olde-moderen Maren Kjærulf, K3.

Mig bekendt findes der ikke noget arveafkald eller lignende i nogen tingbog, hvori alle birkefogeden Poul Nielsen Kras/Kaas' børn nævnes. Og skulle der endelig findes et af de traditionelle afkald fra en række af hans børn, skal man være opmærksom på, at et sådant afkald aldrig er et håndfast bevis på, at der ikke var flere børn! I sådanne tilfælde må der aldrig sluttes noget ud fra tavshed! - de øvrige børn kan have givet afkald på et andet tidspunkt (hvorfra tingbogen måske ikke er bevaret).

Den ovennævnte opkaldelse 1657 efter Niels Poulsen Kras *må* have en baggrund, og min påstand om slægtskab er den bedste forklaring herpå!

AB

Bøger

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN har en del bøger til salg. - Du er velkommen til at byde herpå. - Er dit bud acceptabelt, slår vi til straks; så byd først og højt! - Resten sælges på auktion. - Du kan enten skrive eller ringe til: *Peter Kudsk, Søvej 7B, 8800 Viborg, 86 60 08 11*

PAPIRKOPIER AF LANDSARKIVETS KIRKEBØGER

Ølgod-Strellev 1701-1783 (indbundet)
Ølgod-Strellev 1783-1815 (indbundet)
Sønderhå-Hørsted 1696-1787 (løse blade)
Sønderhå-Hørsted 1780-1825 (løse blade)
Sjørring-Torsted 1703-1769 (løse blade)
Sjørring-Torsted 1770-1814 (løse blade)

ÅRBØGER/PERIODICA/SERIER

VEJLE AMTS AARBØGER
1905 1., 1906-19 1. + 2. (halvårlige hæf-

ter), 1920-35 (indbundne) og 1969 (hæfte).
Realregister over Vejle Amts Aarbøger 1905-60 (hæfte) og Register til Vejle Amts Aarbøger 1961-75 (hæfte)
Litteratur om Vejle Amt, 1945

AARBOG FOR HISTORISK SAMFUND FOR ODENSE OG ASSENS AMTER

1915, 1918-22, 1924-34 og 1936-38.
Systematisk indholdsfortegnelse og register for 1913-25.

FYNISKE AARBØGER

1952-66.

VESTFYNSK HJEMSTAVN

1952-54, 1956-75 og 1977-78.

FRA VIBORG AMT, 1. SERIE

1929-31, 1933, 1935-39, 1941-46, 1948-54, 1956-57, 1979 og 1987-94. + 2. SERIE: 1933, 1936-37, 1939, 1941-44, 1946, 1948-51 og 1953-54.

ØSTJYSK HJEMSTAVN
1946-57 (11.-22. årgang).

SØNDERJYSKE ÅRBØGER
1923-30 (4 bind)
1994, indb. 427 s.

FRA RIBE AMT
Årg. 1994

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT
15. rk. bd. 1-6 (1966-72), 16. rk.bd. 1-6
(1973-78), 1979 (1+2) og 1980-95.

FORTID OG NUTID
1915: 1, 1920-21: III, 2, 1924-25: V, 2,
1926-27: VI, 2, 1927-29: VII, 2, 1935-36:
XI, 2, 1945-46: XVI, 3, 1947-48: XVII, 3,
1961-62: XXI, 4, 1963-65: Bind XXII, 6
stk., 1966-68: XXIII, 5, 1969-71: XXIV,
6, 1972-74: XXV, 3, 1975-76: XXVI, 3,
1977: XXVII, 2 + komplet række 1971-92!

HISTORIE (JYSKE SAMLINGER)
Alt 1966-74 - undtagen bd. VII:4.

ARKIV
1. bind: nr. 1-4, 1966-67, 2. bind: nr. 1-4,
1968-69, 3. bind: nr. 1-4, 1969-71, 4.
bind: nr. 1-4, 1972-73, 5. bind: nr. 1, 1974

**JOURNALEN, LOKAL OG KULTUR-
HISTORISK TIDSSKRIFT**
1991-95 (de første 21 hæfter).

TURISTFORENINGEN FOR DANMARK
1938: Jubilæums-Aarbog, 1940: Østfyn,
1941: Midtjylland, 1941: Midtjylland,
1943: Himmerland, 1944: Salling, Fur og
Mors, 1945-46: Djursland og Mols, 1947-
48: Bornholm, 1949: Sydfoyn og Øerne,
1950: Hardsyssel, 1951: Færøerne, 1952-
53: Grønland, 1954: Københavns Omegn,
1955: Jylland, 1956: Fyn, 1957: Danmark
øst for Storebælt, 1958: Limfjorden og
1963: Danske Herregårde.

DANMARKS RUINER
Kalundborg by og borg, Øm Kloster og
Vitskøl Kloster, 1992-93.

FORSKELLIGT
**RIGSARKIVET OG HJÆLPEMIDLERNE TIL
DETS BENYTTELSE**
Afd. I, bd. 1-2, 1983 (2 bind, ca. 1000 si-
der)

DANSK SKOLE STAT
I-IV, 1933-34

DANSK POLITI STAT
I-II, 1933-34

**PERSONAL-, LOKAL- OG KULTUR-
HISTORIE**

- Kaptajn Jens Sørensen Strellev 1733-1817,
Ølgod Museum 1981. hft. 23 s.
- Danske Byers Vækst og Virke. Red.:
Ejler Alkjær, bd. 1-2, 1945.
- En østjysk landsbys rødder. Gedings [i
Tilst Sogn] Historie indtil 1850. Ved P.V.
Christiansen, 1992.
- Vorup [Sogn ved Randers] gennem tider-
ne. 1995.
- Poul Duedal: Tækkemandens Kone [Her-
slev i Vejle Amt], 1993.
- Carl Muusmann, Det glade København,
1939: (I Firsernes glade København, II
Halvfemsernes glade København og III Da
København blev voksen).
- Dansk Menighedsliv i Grundtvigske Kred-
se, bd. I-IV, 1933.
- Dagens Stævne, Bernhard Hansen. 1943
(sønderjysk) hft. 94 s.
- Hvor vejene mødes, Viggo Bredsdorff,
1928 hft. 95 s.
- De hjem vi forlod - De hjem vi fandt. Et
mindeværk om Norge og Amerika, 1892

JURA MV.
Dansk Rets historie, Poul Johs. Jørgensen,
1940 hft. 591 s.